

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12835

DI NAYE MASHIN

Yakov Taytsh

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

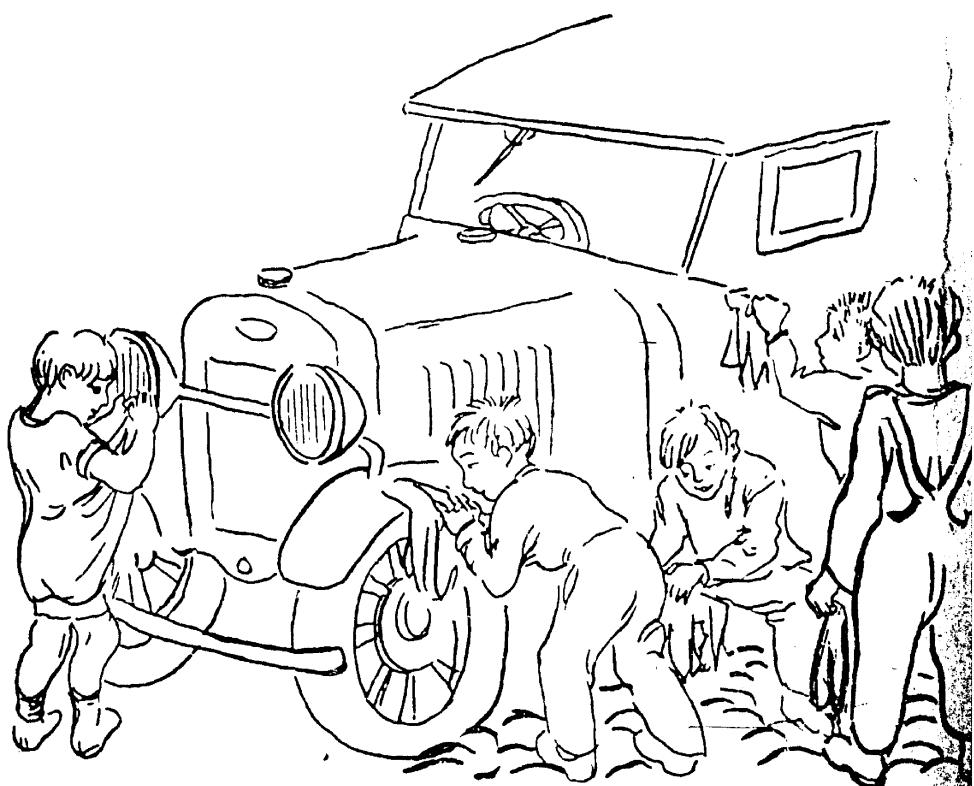
The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ו ו ו ו ו

ו ו ו ו ו

ו ו ו ו ו

אָלָזָן אֶנְגִינֵר 1935

אָקָאּוֹ טִיטַּשׁ

דֵּבֶר מְאַשֵּׁי בָּ

דערציזילונגגען פאר קינדער

בענטראלען יידישע ביבליוגרפיה
אין פֿרָעָס אַרכְיוֹן

סָאַרְלָאָג, עַמּוּס, מְאַסְקָחָע 1935

וּרְאַתֵּן — א. מִרְוֶמֶקִין.

Редактор—А. Фрумкин. Техред.—С. Абрам.
Корректор—И. Л. евинсон Сдано в набор
21|V-35г. Подп. к печати 15.VI—35 г Ф. б.
82×110¹/₂. 5 п. л. «Эмес» № 116. Уп. Главполига
Б—6742. Тираж 3,000
Тип. изд-ва «Дер Эмес», Москва, Покровка, 9.
Заказ № 629.

די נילע מאשיג

אַט יונע הויכע פֿענטער מיט די בלוייע פֿאָרעהנגלעכ
זִינען דעם אַינזעניערס פֿענטער. בא אונדו אַינְ הוּי
וועינען אַסָּא אַינזעניערג, אַבער דער איז מיסטאמע דער
גרעסטער: אלע אַינדערפֿרִי קומט נאָכ אַימ צו פֿאָרָן אַנְאוּ-
טָאָמָּבְּילָ! דער שאָפָּעָר גִּיט אַסְגָּנָל באָדער פֿאָרָדָנע,
עס גִּיט אַרוֹיס דער אַינזעניער, אָונְ אלע קוּקָן, ווי ער
גִּיט אַרוֹיס — נִיט קִין הוּיכָר, אַינְ אַקְעָפָּעָ, די ברעמען
זִינען אַנגָּעָשָׂטָר עֲנָגָט...

ער איז אַגְּמָנָעָר אַינזעניער, זָאָס הַיִּסְט, ער איז אַ
סְפָּעָאַלִּיסְט אַפְּ גּוֹמֵי אָונְ טְרָאָכֶט צו פֿאָרְשִׁיְדָעָן זָאָכָן.
דָּעֵרִיקָעָר האָט ער צָוְגָּעָטְרָאָכֶט שִׁינְעָס פֿאָר אַוּטָאָמָּאָ-
בִּילָג, אַזְׁעַלְכָע, ווֹאָס מַעַן אָפְּ זַיִּי פֿאָרָן אַיבָּעָר זָאָמָּד,
אַיבָּעָר בְּלָאָטָעָס, בָּאָרְגָּ-אָרוֹפָּ, אַוְמָעָטוּמָ. די שִׁינְעָס האָט ער
אַנְאָמָּעָן גַּעֲגָבָן „סְוּוּעַרְכָּבָאָלָאנְ“. אַינְ קָאָרָאָקָוְמָעָר עַקְ-
סְפָּעְדִּיצְיָעָה האָבָן זַיִּי זִיכְרָאָטְיִילִיקָט. וּוּעָגָן זַיִּי האָט מעָן
אַינְ די צִיטָוְנָגָעָן גַּעֲשָׂרְבָּנְ! אַט ווֹאָס פֿאָר אַנְאָזְשָׂעָ-
נְיָעָרָן באָ אַונְדוּ וּוּינְעָן!

קינדרער איז בא אונדז אינ הויע אויכ א טאכ, דעריקער —
עס קומען נאכ פון שכינישן הויפ! בא אונדז איז גוטע
זאמד אַנגָעַשָּׂאָטָן פָּאָר דִּי קִינְדָּעֶר, קּוֹמָעָן זַי צַו אָונְדָּז
אָפְּנָן זַאמְד.

קומט איינמאָל אַט דָּעֶר אַינְזָעַנְיָעֶר, אָונְ דִּי מַאֲשִׁין אֵין
בָּא אִים נִיט קִיּוֹן שָׂוֹאָרְצָע, וּוֹי אַלְעַמָּאָל, נָאָר אַגְּרוּעַ,
אוֹן זַי בְּלִישְׁטָעַט, וּוֹי זַי וּוֹאָלָט גְּעוּוֹעַן אַנְסָע. בא דָּעֶר
פָּאָרָאָדָעַט הָאָט זַי זִיכְּרָאָר נִיט אַפְּגָעַשְׁטָעַט, נָאָר גְּלִיכְּ
פָּאָרָקָעָרָוּעַט אַינְ טְוִיעָר אָונְ אַינְ הוּאָפְּרִיךְ זַי אֵין
דוּרְכְּגַעְפָּאָרָן אָונְטָעַר דָּעֶר שְׁטָרִיךְ פָּוֹנְ דִּי וּוֹעַשְׁ, פָּאָרְבִּיְּ
דָּעֶר קוֹפָּעַ זַאמְד אָונְ הָאָט זִיכְּרָאָר אַפְּגָעַשְׁטָעַט באָמְ אַינְזָעַ
נִיעַר אָונְטָעַר דִּי פָּעַנְצָטָעַר.

— פָּאָרְשְׁטִיט זִיכְּרָאָר, אֹז דִּי קִינְדָּעֶר הָאָבָן גְּלִיכְּ אַוּעְקָגָעַ
וּוְאָרְפָּן אלְצָ מִיטָּאָנָאָנְדָעַר אָונְ הָאָבָן אַרוּמְגָעַרְיָנְגָלַט דִּי
נִיעַז מַאֲשִׁין.

עס הָאָט אַקלָּאָפְּ גַעְטָאָנְ דָּאָס טִירָל, דָעֶר שְׁאָפָעַר אֵין
אַרוּסְגָּעָרָאָכָן, גַעְזָאָגָט: «אַגְוָתָן טָאָגְ!» אָונְ אֵין אַוּעָקָ
אוּעָקָ אָהִימָ!

די מַאֲשִׁין אֵין גַעְלִיבָן.

דָעֶר אַינְזָעַנְיָעֶר הָאָט זִיכְּרָאָר גַעְשְׁטָעַט אַפְּגָעַל אָונְ
פְּרִילָעַכְ גַעְפְּרָעַגְט:

— גַעְפָּעַלְט אַיְיכְ דִּי מַאֲשִׁין?

— גַעְפָּעַלְט! גַעְפָּעַלְט! — הָאָבָן זִיכְּרָאָרְיָעַן אַלְעַ קִינְ
דָעֶר פָּאָרְאָמָאָל

— פְּרִיעַר אֵין גְעוּוֹעַן «פָּאָרְדְּ» אָונְ אַיְצָטָעַר — «גָּאָזְ» —

האָט געזאגט באָרְקָע, ווֹאָס אִין געשטאנגע בע דער מאַ
שִׁינְ פּוֹנְ פָּרְנְט אָוָן גַּעֲקוּקָט, ווֹי מַאֲדְנוֹעַ עַס האָט זִיכְ אֵין
גַּלְאַנְצִיךְן פְּלִיגָּל אַפְּגַּעַשְׁפִּיגָּלֶט דער הוּאָפָּ, דִּי קִינְדְּעָר, דִּי
פֿעַנְצְּטָעָר...

דער אַינְזְשַׁעְנִיעָר האָט עַפְעַט אֵין מאַשְׁינְ אַנְגַּעַדְרִיקָט:
טוֹרְטוֹ: אָוָן באָרְקָע האָט זִיכְ אַ ווֹאָרָפְ גַּעַטָּן אָן אַ זִּיט.
פּוֹנְקָט ווֹי דִּי מאַשְׁינְ ווֹאָלָט אָפְ אִים אַ פָּאָר גַּעַטָּן.
דִּי קִינְדְּעָר האָבָּן זִיכְ צַעְלָאָכָּט, זַי אִין דָּאָס שְׁטָאָרָק
געַפְעָלָן גַּעַוּאָרָג אָוָן זַי האָבָּן גַּעַכְעָטָן:
— נַאֲכָ! נַאֲכָ!

דער אַינְזְשַׁעְנִיעָר האָט אַבעָר מַעַר נִיט גַּעַטְוּזְקָעָט. עַר
האָט ווֹי נַאֲר פָּאָרְטָאָכָט אַ בִּיסְל אָוָן דַּעֲרַנְאָכְ גַּעַזְאָגָט:
— אָט ווֹאָס, קִינְדְּעָר. אַ מאַשְׁינְ אִין באָוָנדְזָ פָּאָרָגָן,
אַכְּבָּעָר קִיְּנָ קַוְאָרְטָאָידָ פָּאָר אִיד אִין דַּעֲרוּוַיְיל נַאֲכָ נִיטָא.
דַּעֲרַבְּעָר ווֹעָט זַי דִּי עַרְשְׁטָע צִיְּטָ ווֹיְנָעָן אָפְןְ הוּאָפָּ... אַיְכָ
בָּעַט אַיְכָ, קִינְדְּעָר, צַו דער מאַשְׁינְ נִיט צַוְּגִינְ.

נַא דִּיר אוֹוָעָק: דִּי קִינְדְּעָר האָבָּן זִיכְ שְׁוִינְ שְׁטָאָרָק
גַּעַפְרִיְּתָ: אַ מאַשְׁינְ אִין הוּאָפָּ, מַעַ ווֹעָט אַלְצָ גַּעַנְוִי קָאָגְעָן
בָּאָרְטָאָכָטָן. נַיְזָ אַיְצְטָעָר האָבָּן מִיר נַאֲכָ קִיְּנָ „אַיְגָעָנָעָ“
מאַשְׁינְעָס אִין הוּאָפָּ נִיט גַּעַהָאָט.

— יָא, יָא,—הַאָט נַאֲכָ צַוְּגַעְגַּעְבָּן שְׁטָרַעַנְגָּ דַּעַר אִינְ
וֹשְׁעַנְיָעָר,—נִיט צַוְּגִינְ!
— ווֹאָס מִינְט אִיר, מִיר זִיְנָעָן קְלִיְּנִינְקָעָ?—הַאָט זִיכְ
פָּאָר אַלְעַמְעָנָס קָאָוּעָד אַיְנְגַעַשְׁטָעָלָט באָרְקָע—מִיר פָּאָר—
שְׁטִיעָן נִיט, מִינְט אִיר?

— דערפֿאָר טאָקָע, ווילְ קַלְיִינִינְקָע,— האָט גַּעֲזָגֶט
דָּעֵר אִינְזָעָנִיעָר אֹונְ אִין אָוּעָק צָו זִיכְרָהִים.
עָרְ אִין אַ קְלוּגִיטְשְׁקָעָר, דָּעֵר אִינְזָעָנִיעָר, עָרְ האָט זִיכְרָה
גַּעֲזָצֶט בָּאָמְ פַּעֲנְצְטָעָר אֹונְ גִּיט אַכְטוֹנָג, אֹונְ זָוי נָאָר
עַמְעַצְעָרְ פְּרָזּוּוֹת צָוְגִּיָּן נַעֲנְטָעָר, גְּלִיבְ מַאֲכָט עָרְ שְׂוִינָן
מִיטְן פִּינְגָּעָרְ: נָוָנוּ!

דיִ קִינְדָּעָר זִינְגָּעָן בָּאַרוּגָּעָן גַּעֲוָאָרָן אֹונְ האָבָן זִיכְרָה
אַפְּגַּעַקְעָרְטָ פָּוָן דָּעֵר מַאֲשִׁיןָן: אָוִיבְ עָרְ אִין אָזָא, דָּאָרָפְ מַעְן
נִיטְ!

אַבְּעָרְ דיִ מַאֲשִׁין בְּלִישְׁטְשָׁעָט אָזָוִי, אֹונְ שְׁמַעְקָט אָזָוִי שְׁטָאָרָק
מִיטְ בְּעַנְזִינָן, אֹזְ עָס אִין נִיטְ מַעְגָּלָעָכְ אַוִיסְצָהָאַלְטָן — עָס
צִיטְ צָוְ דָּעֵר מַאֲשִׁין, וָויְ אַמְּגַנְעָט. בָּאַרְקָעְ האָט גַּעֲזָגֶט:
— מִירָן אִים אַבְּעַרְוָאַרְטָן. אָט וּוּעָט עָרְ אַוּוּקְגִּיָּן,
אוֹן דָּאָן...

גַּעֲוָאָרָט, גַּעֲוָאָרָט, גַּעֲקוּקָט, גַּעֲקוּקָט — עָרְ זִיכְטָן. עָרְ
שְׁרִיבְטָ עַפְעָס אֹונְ זִיכְטָן. אֹונְ דָּאָ וּוּעָרָט שְׂוִינְ פִּינְצְטָעָר,
אִינְ דיִ פַּעֲנְצְטָעָרְ האָבָן זִיכְרָה אַנְגַּעַצְוָנְדָן פִּיצְעָרָן. דיִ מַאֲשִׁין
קָאָן מַעְן שְׂוִינְ נִיטְ בָּאַטְרָאָכָּטָן וָויְ גַּעַהְעָרִיךְ, אֹונְ אָט שְׁרִיבְטָ
מַעְן שְׂוִינְ צָוְ יַעֲדָרָן פָּוָן דיִ פַּעֲנְצְטָעָר:

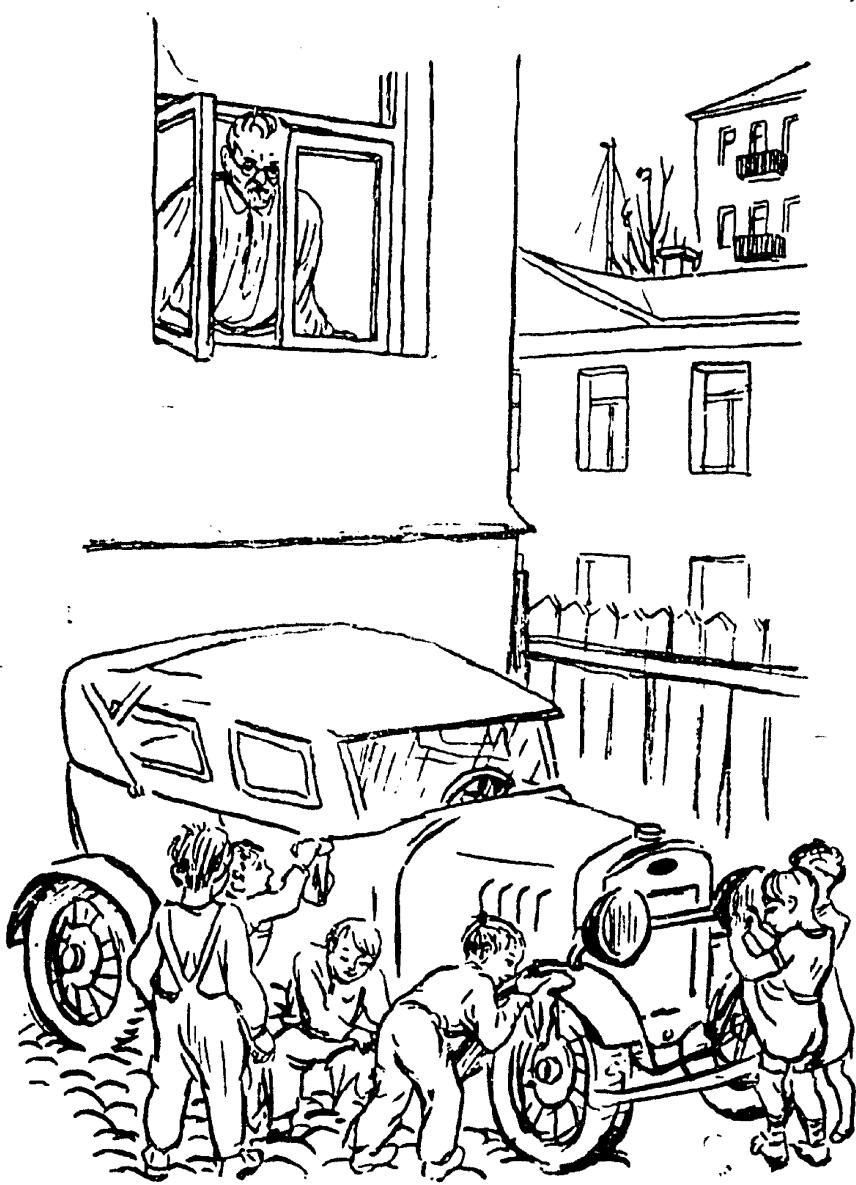
— בָּאַרְקָעְ!

— דִּימְאָטְשָׁקָעְ!

— וּוּעָרָעְ!

— אַהֲיִםְ! אַהֲיִםְ! וּוּעַטְשָׁעָרָעְ עַסְנָ!

— אַלְצִיְּנָס,— האָט גַּעֲזָאנְט אַיְנְגַּעַשְׁפָּאָרָט בָּאַרְקָעָ,—
דָּעַרְפֿאָר וּוּלְגָן מִירְ מַאֲרָגָן אַופְּשָׁטִיְּגָן פְּרִיעָרְ פָּוָן אַלְעָמָעָן!

דער אינזשעניער איז אפ מארגן אופגעשטאנען פונקט שפער. די זוּן איז געשטאנען הויב, פון הויפ האבן זיך געטראגן קינדערשע שטימען. דער אינזשעניער האט זיך גלייכ דערמאנט וועגן דער מאשין אונ איז צוגעלאלען צומ פענצטער. נו יא, בא דער מאשין פאדען ארום די סיני- דער.

דער אינזשענער איז אינ קאס געווארן, ארויסגערווקט זיך פון פענצטער, אופגעהויבן א פינגער אונ שווין גרייט גע- ווען זיך צערהיינן...

ער האט זיך ניט צעריין אונ דער פינגער האט זיך בא אים אוּיכ אראָפֿגעַלְאַזֶּת. די קינדעַר האבן מיט וויסע שמאט- קעס גערײַנִיקט די מאשין. באָרְקָע מיט פֿעְטָקָעַן האבן אראָפֿגעַרְיִיבַן פון טרעַפֵּל דעם נֿעְכְּתִּיקָן סימען פון אַיִ- זשענִיעָרַס פּוֹס, דִּימְקָעַ האט גערײַנִיקָט דַּאַס טִירָל אַונְ וּרְקָעַ האט מיט אוּיסגֿעַצְוִיגַעַן לִיפְנֵן גַּעֲבָלָאָן אַס די לאַמְּטָעָרְנָעַס אַונְ מיט דער פָּאַלְעַ פֿוֹנוּם קּוֹרְצָן קְלִיְידַל גַּעֲרִיבַן די קַיִ- לעכדייק בעילשטענדיקע גלעזער.

דער אינזשעניער איז שטילינקערהײַט אוּוּקַ פון פֿעַן צטער.

עַסְטָעַרְקָע

אונדזער שכינע, כאווערטע שאפירא פונג דער נײַ-
פֿאַברִיך, איז אַוּעַקְעַפְּאָרְגָּן אָפְ אַוְרְלִיבְ אַיְגְּ דַּאֲרֵפְ—
זַי האַט דַּאֲרְטָג קְרוּוֹוִים. אַוּעַק אַיְזְ זַי אַיְנְ דַּאֲרֵפְ אַלְיִין
אָוְגְ אַוְמְגַעְקָעָרְטַ זַיְכְ מִיטְ אַיְרְעָרְ אַפְּלִימְעַנְיִיצְעַ—עַסְטָעַרְקָע.
דַּעַר צָוְג אַיְזְ אַנְגְּעַקְוָמָן שְׁפָעַט בָּאָנוֹאָכָט, אָוְגְ עַסְטָעַרְקָע
הַאַט קְיִינְ זַאֲכְ נִיטְ גְּעוֹזֶן, נָאָר אַוְמְעַטְוָם פִּיעָרָנוּ: דַּי
שְׁטִיעָן אָפְ אָנְ אָרְטַ, יְעַנוּ לְוִיפְנָן אַרְוָם אָוְגְ אַנְדָּעָרָעַ, פִּילַ-
סָאָרְבִּיךְעַ, הַעֲנָגָעַן וּוּי אַיְנְ הַיְמָלַ.
אַיְנְדָּעָרְפְּרִי האַט אַיְרְ דַּי מְוֻמָּעַ גַּעַזְגָּתַ:
— עַסְטָעַרְקָעַ, אַיְכְ גַּיְ אָפְ דַּעַר אַרְבָּעַט, אָוְן דַּו זַיְצְ בְּעַסְעַר
אַיְנְ דַּעַר הַיְמָ. דַּי יְגַלְעַכְ אָפְנְ הוּיְפְ זַיְנָעַן בָּא אַונְדָּז
גְּרוֹיסָעַ שְׁטִיפָעַר...
אָוְגְ זַי אַיְזְ אַוּעַקְ.

עַסְטָעַרְקָעַ האַט אַזְיְגַעְוַוְיִשְׁטַ דַּי גַּלְעַזְעַר, צָוְגַעְקְלִיבַן
דַּאֲסַ צִימָעַר אָוְגְ גְּעוֹזָצַט זַיְכְ צְוָמַ פְּעַנְצָטָעַר בָּאַמְוקָן דַּי
שְׁטָאָט. אַבְעָרְ הַאָרְטַ פָּאָרְגַּ פְּעַנְצָטָעַר אַיְזְ גַּעַשְׁתָאָנָעַן אַהְיָיַ-
כָּעָרְ גַּעַלְעָרְ מוֹיְעָרְ אָוְגְ האַט דַּי גַּאנְצָעַ שְׁטָאָטַ פָּאָרְשָׁטָעַלְטַ.

ダン האט זי אַרוֹפָגָעַכָּאָפֶט אָפֶזֶיכֶּא פָּאַטְשִׁיְלָע אָוָן דָּוָרָכֶ
דָּעָר קִיכְאֵיז זי אַרוֹיסֶס אִינְהוּפֶ. וּוֹאָס פָּאָר אַמְּאַדְנָעָר
הוּפֶ: קִיְינֶגֶר אֵיז נִיטָא, דַי עַרְד אֵיז הָאָרֶט, פָּוֹנֶאָלָע
זַיְתָגֶהוּכֶע וּוּעֲנַט, אָוָן אַוִּיבָנֶא קְלִיְינֶשֶׁטְיָקָעָלָע הַיְמָל, זַוִּי
אַבְלוֹי דַעֲכָעַלָּע... -

אָפֶנָּהוּפֶה אַבָּנָע עַטְלָעַכֶּע קִינְדָּעָר גַּעַשְׁפִּילָט אִינְגָּלָסָנוּ.
דָּעַרְזָעָנֶדֶי אַוְמַבָּאָקָאנְטָע, אַבָּנֶזֶי זַיְאָלָע גַּלְיִיכֶ אַרוֹמֶז
גַּעַרְיִינְגָּלֶט.

— וּוּעַמָּעַס בִּיטָּטו? — האט גַעַפְרָעָגֶט אַיְינָעָר.

— דָעָר מָוָעַ שָׁאָפְרִיאָס.

— אָוָן זַוִּי רַוְפְּטָמָעַן דִּיכֶ? — האט גַעַפְרָעָגֶט אַצּוּווִי...
טָעָר.

— עַסְטָעַרְקָע.

— אָוָן פָּוֹנוֹאָנָעָן בִּיסְטו? — האט גַעַכְרָעָגֶט אַדְרִיטָעָר.
— פָּוֹנֶאָלְוּוִירָט.

— קָאָלְוּוִירָטְנִיצָע! קָאָלְוּוִירָטְנִיצָע! — אַבָּנֶזֶיכֶ דַעַי
מְלָטֶאָלָע קִינְדָּעָר צַעֲשָׂרִיעָן פָּאָרָאָמָל, — קָאָלְוּוִירָטֶ
נִיצָע. זַוִּי טִיעָר אֵיז מִילְכֶ?

עַסְטָעַרְקָע האט זַיְכֶ שְׁטָאָרָק בַּאַלְיִידִיקָט אָוָן אַטְוָפָע
גַעַטָּאָן מִיטָּן פּוֹס:

— וּוֹאָס רַיִצְתָ אַיר זַיְכֶ! נָאָכֶ שְׁטָאָצִישָׁע...

— זַיְהָאָט אָפֶזֶיכֶ מִיטָּן טִיכָל אַפָּאָכֶ גַעַטָּאָן:

— אָטֶ צַעֲלָאָזָעָנָע! אַיר זַיִיט עַרְגָּעָר פָּוֹנֶאָלְדָאָרְפָּסִי
שָׁעָ...

— מִיטָּן טִיכָל סְטְרָאָשָׁע אָוְנָדוּ גִּיט — אֵיז אַרוֹיסָגָעַ.

שפֿרּוֹנוֹגָעַן דֶּאָס יִנְגָּל פִּימְקָעַ.—אָט בָּאָלְדַ, יַאֲטָן, וּוּעַט זַי
בָּאָמֵיר אַנְשּׁוּוֹיגָן וּוּעָרְגַּן,—עָרַ אַיְזַ צֹּו עַסְטְּעַרְקָעַן גָּאָר
נָאָעָנַט.

— זָאָג נָאָר, קָאַלְוּוִירְטָנִיצָע, טְרָאָמוּוּיעַן הָאָט אַיְר
דָּאָרְטָן אִינְגָּן קָאַלְוּוִירַט?
עַסְטְּעַרְקָעַ שָׂוִיכִיגְטַ.

— נִיטָּא, — זָאָגַט זַי דָּעָרְנָאָכַ אִינְגָּדָעַר שְׁטִיל, — קִינְגָּן טְרָאָמַּה
וּוּיְיעַן.

— זָעַסְטוּ שְׁוִינְגַּן: נִיטָּא: טָא וּוֹאָס וּשְׁעַ פָּאַרְיִיסְטוּ דַי נָאָז?
דָּאָגַן הָאָט זַיְכָּ עַסְטְּעַרְקָעַ אַוִיכָּ גְּלִיכָּ גַּעֲכָאָפָּת:
— אָוָן טְרָאַשְׁטָעָרָס — הָאָט זַי גַּעֲפְּרָעָגַט — הָאָט אַיְר דָּא
בָּאַיְיכָ אִינְגָּשְׁטָאָט?

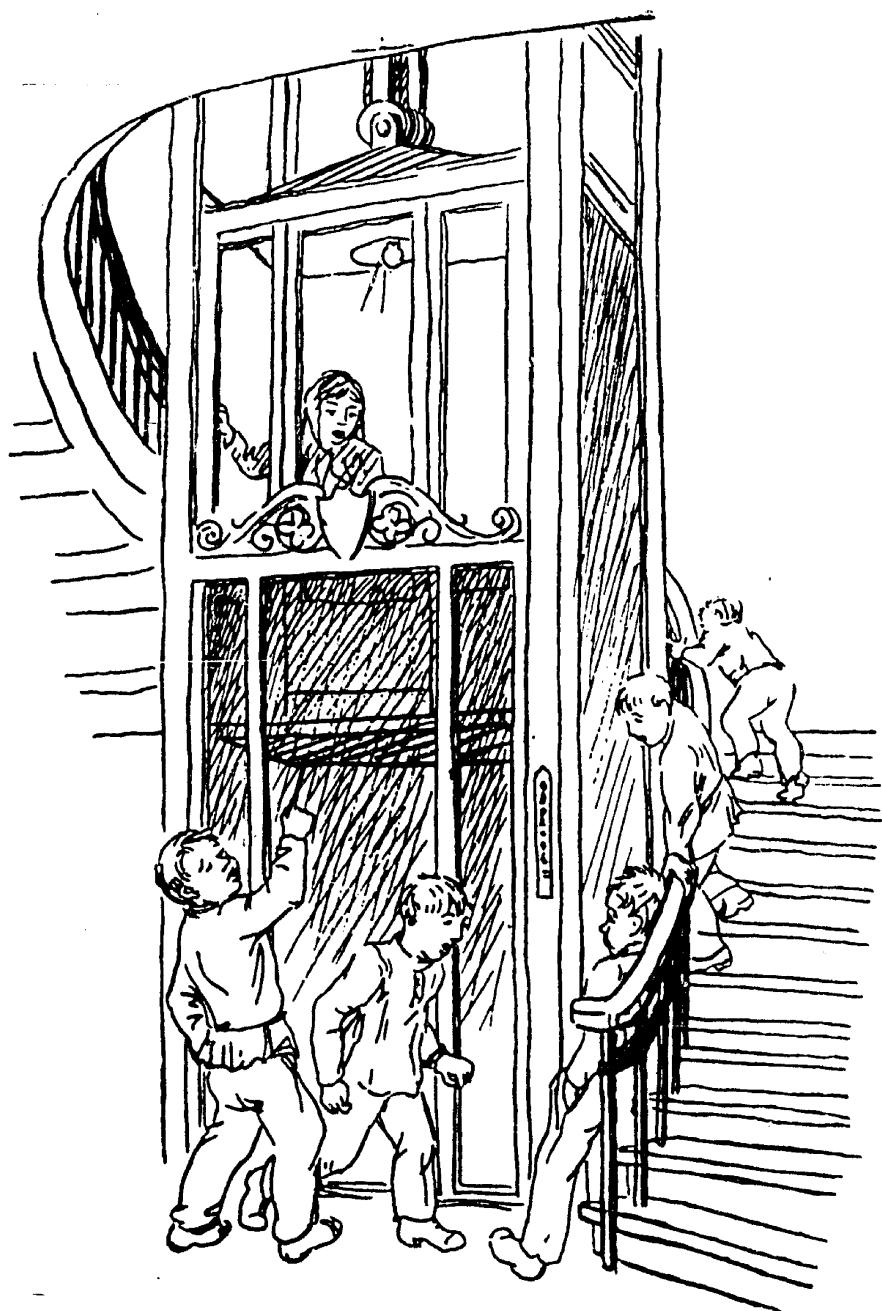
אַיְצָט זַיְינְגַּן שְׁטִיל גַּעֲוָאָרְגַּן דַי יִנְגָּלָעַכָּ: וּוֹאָס נִיטָּא,
איַז נִיטָּא.

— וּוּאָרְטַ זְשָׁעַ! — הָאָט אַוִיסְגַּעַשְׁרִיעַן פִּימְקָעַ — אָוָן אָוָן —
טָאָפּוֹסָן איַז בָּאַיְיכָ פָּאָרָאָן? הָא!
אָבָּעָרָ עַסְטְּעַרְקָעַ הָאָט זַיְכָּ נִיטָּ פָּאָרָלָאָרְגַּן.
— אָוָן לְאָסְטַ-אוּוּטָאָמָּאָבִילָן הָאָט אַיְר? מִיר הָאָבָן צְוּיִי —
גְּרוּיִיסְטַ!

דָּאַ הָאָבָן זַיְכָּ אַלְעַ צְעַלְאַכְטָן:

— אָט דָּאָס איַז גַּעֲפְּרָעָגַט. מִיר הָאָבָן טְוִיזְנְטָעַר עַפְשָׁעַ!
— שְׁטִילְעַר! — הָאָט אַקְאָמָּאָנְדָעָוּעָ גַּעֲטָאָגָן בָּאָרְקָעָ, —
אַיְיכָ וּוּעַלְ פְּרָעָגַן: אָוָן אָזָא מִינְגַּזְאָכָ וּוּי טְרָאַלְיִיבָּוּסָן הָאָט אַיְר?
עַסְטְּעַרְקָעַ הָאָט זַיְכָּ גַּזְעָצָט אָפָּ דַי טְרָעָפְּלָעָכָ אָוָן צְוּיִ
נוּיְפְּגָעַלְיִיגְטַ דַי הָעָנָט אָוּנְטָעַר דַעַר פָּאַטְשִׁילָעָ:

- אונ קאמביינגען האט איד ?
 צט א מיידעלע, מע קאנ זי גאר ניט איבערשפארן!
 — מיר האבן א מאטאציקלעטקע, — האט זיך באריםט
 פימקע.
- אונ מיר האבן א דראושמאשין!
 — מיר האבן טאקסיס, אווטאמאליגן... מאטאציק.
 לענ...
- גו, איז וואס? האבן מיר זי-מאשינעס, בוקערס...
 די יאטן האבן ניט געקאנט איבערשפארן עסטערקען,
 זי זייןען אפגענאגען אן א זיעט אונ האבן גענומען אייד-
 צען זיך. עסטערקע אינו דערוואיל רויך געזען אפ די
 טראפלעכ. דערנאכ האבן זיך די יאנ אודגעקערט.
- קומ מיט אונדז!
 וויהינג? — האט זי געפרעגט, אונ איז אוועק מיט
 זי.
- די יאטן האבן זי אוועקגעפירט איבערן וועג אינ אהויכן
 מויער. דארט זייןען די טרעפ געוווען שטיינערנו, בא די
 טירן גליךעלעכ, אינ די ווינקלען שפי-קעסטעלעכ.
- אט, — האט פאר איד בארכע געענט א טירל אינ
 וואנט, — פלייען קאנסטו?
 עסטערקע האט דערזען א קלײַן צימערל, ווי א שטייגל.
 זי האט זיך שטארק פארוונדרערט: עס קאנען דען זיין
 אוזלכע קלײַן צימערלעכ?
- וויהינג פלייען? — האט זי געפרעגט.
- קויך אהער! — האט געזאקט בארכע. — זעסט

קנאפקעס? ווועט אנקוועטשן די זעקסטע קנאפקע –
וועסטו פליינגע... אהין אין דער הייכ, – האט ער אופגעההיינ
די האנט.

וועגן ווינדעם האט עסטערקב געוויסט, די מומע האט
איך דערצ'ילט נאכ אין דארפ. דאס איז טאקע א ווינדעם,
האט זי פארשטיינגע. זי האט גענומען באוקון די קנאפק-
עס. אבער דא האבן שוין די יאטפ פארהאקט הינטער
איך די טיר.

– עפנט, – האט א געררי געטאן עסטערקב, – איך
וואל זאגן דער מומען!
אבער כעורה האז אומגעולדיק גערשידען דורכן
טירל:

– די זעקסטע קנאפקע קוועטש! די זעקסטע! וווער
געוזוינט זו שטאט! זועדר געוזוינט!
עכטערקב האט זיך צעקהסט. זי האט זיך א שטעל געטאן
אף די. שפיץ פינגר, אונ זוי זי האט אַנגעדראיקט די
זעקסטע קנאפקע. האט זיך עפעם אינוויניק צעברומט
צעהוזושעט. אונ דאס שטייגל האט זיך א לאז געטאן אפ
ארוף.

– אוועקגעפלוייגן! אוועקגעפלוייגן! – האבן זיך צערשידען
די קינדר אונ זייןען גלייכ אועזגעלאפנ אפנ זעקסטען
שטאט באגעגענען די קאלוירטניצע.

– דערשראכן זיך? דערשראכן זיך? – האבן זיך בא
איך מיט מיטגעפיל נאכגעפרעגט די קינדר. ווען זי איז
ארויס פון ווינדער אונ האט זיך צופוס אוועקגעלאזט מיט

די טרעפֿ אַרְאָפּ: — מער ווועלן מיר זיך מיט דיר ניט רײַצֶן.
האָבּ קִינְגּ מוֹיְרָעּ נִיט ...

עסטערקע האָט גענטפֿערט:

— איז מיינט, איך האָבּ מוֹיְרָעּ? אָט וווען איך בין גע-
פלּוּגּן אָפּן אַרְאָפְלָאנְן, אֵין טאָקָעּ גַּעוּזָן שַׁרְעַקְלָעּכּ.
— אָפּ אָנְךָ אַרְאָפְלָאנְן? אָפּ אָנְךָ עַמְּעַסְנָן אַרְאָפְלָאנְן? —
האָבּן זיך די קִינְדָּעָר אָזֶש אַפְּגַּעַשְׁטָעַלְטָ פָּאָר ווּונְדָעָר.
— ווֹאָס זְשָׁעָ דָעַן, נִיט אָנְךָ עַמְּעַסְנָן? באָ אָונְדוֹ אַינְ
קָאָלוּוּירָט האָט זיך אַרְאָפְגַּעַלְאָזָט אָנְךָ אַרְאָפְלָאנְן אָונְךָ האָט
אלְעַמְּעַן גַּעַהוּיבָּן. איך בין אוֹיכּ גַּעַפְלוּיאָן. אָט דָאָרט אַיְזָן
טַאָקָעּ גַּעוּזָן שַׁרְעַקְלָעּכּ.

די יאָטָן האָבּן גַּעַקוּקָט אָפּ עַסְטַעַרְקָעָן מִיט פָּאָרְכִּידָעָשָׂ-
טָע אַוְיָגָן.

— דָעַרְצִיְילּ. עַסְטַעַרְקָעּ. דָעַרְצִיְילּ! — האָבּן זַיְזַי אלְעַ-
אָרוּמְגַעְרִינְגָלְט אָונְךָ שְׁוִינְגָן נִיט אַפְּגַּעַלְאָזָט.
די קִינְדָּעָר האָבּן זיך אַמְּגַעַקְעָרָט אַיְן הוּאָפּ. אלְעַ האָבּן
זיך אוּיסְגַּעַזְעַט אָרוּמְגַעְרִינְגָן אָפּ די טַרְעַפְלָעָכּ, אָונְךָ
זַיְזַי האָט גַּעַנוּמָעָן דָעַרְצִיְילָן.

„גאמד“.

אלעמאָק, ווען מע דארפ צונזיפרוףנ א פארזאמלונג
פונ די איינזווינער, גײַט אַרוּיס דער הייז-פארדוואַלטער
צַוְּ דִי קִינְדָּעַר. ווֹאָס שְׁפִילָן זֵיכֶן אָפְּנַהֲוִיפֶן. אָוָן זָאָגְטָן:
— אָנוֹ, הַעַלְדָּן, וּוּעָר וּוַיְל זֵיכֶן דּוֹרְכְּלוֹיפֶן אַיבָּעָר די
טרָעָפֶן?

די „העלדן“ לאָזָן זֵיכֶן נִיט בְּעַטְנָג, זַיִ צַעַשְׁיַינָן זֵיכֶן אַיבָּעָר
אלָעַ טְרָעָפֶן, אָוָן אַיְнַן די טִירָן גַּיִט אָוּעָק אַקְלָאָפְּעָנִישָׁן
אָוָן אַקְלִינְגָעָנִישָׁן:

— אָפֶן אַפְּרָזָאַמְלָוָנָג! אָפֶן אַפְּרָזָאַמְלָוָנָג!
די איינזווינער היַבָּן זֵיכֶן אָגָן קְלִיבָּגָן אָס דָּעַר פָּאַרְזָאַמָּה.
לוֹנָגָן, אָוָן די קִינְדָּעַר לוֹיפָן צְוָרִיק אַיְן הוּאָפֶן. אַבָּעָר מִיטָּן
הַוִּיפֶן זַיִן עַגְּנָעַן זַיִן נִיט צּוֹפְּרִידָן.

— אַיְן אַנְדָּעָרָעַ הַיְּזָעָר, — זָאָגָט מִישְׁקָעַ פּוֹנַּה דִּירָעַ גַּוְמָעָר
5.— אַיְזַּ גּוֹט, אָוָן באָ אַונְדָּזָן אַיְזַּ וּוֹאָס? — אָוָן מִיט פָּאַרְאָכָן.
טוֹנָגָן באַקְוּקָט עַר דַּעַם הַוִּילָן אַפְּפָאַלְטָן, דַּעַם קָאַסְטָן מִיט
די מִיסְטָן אָוָן דַּעַם גַּעַלְן קָאַטָּעָר אָפְּנַהֲוִיפֶן.

— ווֹי אַיְן אַנְדָּעַר הַיּוֹעֵר? — פְּרֻעָגֶט מִיט נִיגָּעָר דַּי
קְלִינָע זְשַׁעֲנָקָע.

— טַאָקָע ווֹי? — כָּאָפֶט אָוְנְטָעָר אֹוֵיכְ דָּעָר גַּעַלָּעָר —
אוֹוֵי רַוְּפַט מַעַן בָּאָרְקָעָן פֿוֹגְ דְּרִיטָן שְׂטָאָק.
מִישְׁקָע דָּעַרְצִילְט:

— אָט בֵּין אַיְכְ גַּעֲוָעָג מִיט דָעָר מַאמְעָן בא לִיאָוּקָע
צָוקָעָרְמָאָן. אַיר ווֹיִיסְט, ווֹאָס זַיְהָבָן דָּאָרְטָן? אַסְפָּעָצִי
עַלְנָ קִינְדָּעָר-וּוִינְקָל פָּאָר דַּי קִינְדָּעָר! אַיר ווֹיִיסְט, ווֹאָס
דַּאָס אַיְז? ווֹאָס שְׁפִילְצִיְּגָג מַע הָאָט אַנְגָּעָשְׁלָעָפֶט פָּאָר זַיְהָ
אוֹוֵן אִינְסְטְּרוּמְעַנְטָן... אָט זַיְהָבָן אַ גּוֹטָן הַוִּיז-פָּאָרוּאָל-
טָעָר! — מִישְׁקָע הָאָט אָוּמְעָטִיק אַפְּגָעָזִיפָּצֶט.

דָּעַרְבִּי שְׁטִיְּט ווּוִיטְיִנְקָע מִיט דַּי גְּרָאָבָע בְּעַקְלָעָכ אָוֵן
גְּרִיזְשָׁעָט אָנְ עַפְל. אַלְעַמְּאָל גְּרִיזְשָׁעָט עַר עַפְעָט, דָעָר ווּיטִינִי-
קָע. מִישְׁקָעָס גַּעַשְׁכִּטָּע ווּעַגְּנָן קִינְדָּעָר-וּוִינְקָל הָאָט אִים נִיט
פָּאָרִינְטָעָרְעָטִידָט. עַר הָאָט אָנְ אַיְיָגְעָנָם גַּעַדְאָנָק:

— מִישְׁקָע! — זָאָגֶט עַר, בָּאָהָלְטָנְדִּיק אַיְן קְעַשְׁעָנָע
דַּעַם אַרְוְמְגַעְבִּיסְעָנָעָם עַפְל, — לְאָמִיר גָּאָר כָּאָפָן דַּעַם קָא-
טָעָר, מִירָן אִים עַפְעָט אַוְבִּינְדָּנָן...

אַלְעָוּ ווּאָרְפָּן זַיְכְ אָפָן קָאָטָעָר.

דָעָר קָאָטָעָר ווּיִיסְט נִיט. ווּוְהַיְנָן צַו רַאָטְעוּוּעָן זַיְכְ.
בְּלִיצְשָׁנָעָל גִּיט עַר אַ שְׁטְרָעָק אֹוִיס דַּעַם פְּיִיעָרְדִּיקָן עַק,
זַיְהָ אַ שְׁטָעָקָן. אוֹוֵן אָט אַיְז עַר שְׁוִינָג אָפָן פָּאָרָקָן.
דַּי קִינְדָּעָר בְּלִיבָּנָן ווֹי אַפְּגָעָנָאָרְטָע. מִישְׁקָע טְרִיְּסָט זַיְכְ
מִיט. דַּי ווּעַרְטָעָר:

— זעט נאָר, זעט! דער קאָטער איז נאָכ געלעֶר פון
בָּאַרְקָעָן!

בָּאַרְקָעָן הַיִּבְטָזֵיכְ אֲנֵקְ קָאָכְן:

— אַיכְ בֵּין גַּעַלְעֶר! אַיכְ!

אלָעּ צַעַלְאָכְן זִיכְ, אֹונְ שְׁטָאַרְקָעָר פָּוּן אַלְעַמְעָן — וּוַיְתִּינְ.

קָעּ, שִׁיר וּוְאָס עַר דַּעֲרוֹוּעָרגָט זִיכְ נִיטְ מִיט אַשְׁטִיקָל עַפְלָ.

אַבְעָר דַּעֲרָפָוּן וּוּעָרְטָ נִיטְ פְּרִיְילָעָכָר.

וּשְׁעַנְקָעּ דַּעֲרָמָאנְט זִיכְ מִישְׁקָעָס דַּעֲרַצְיַילָוּנָג וּוּעָגָן קִינְ.

דַּעֲרָ-זּוּינְקָל אֹונְ צַעַלְיִפְעָט זִיכְ:

— פָּאַרְוּאָסּ מַאֲכָטּ מַעְןּ נִיטְ בָּא אָונְדָזּ, וּוּיְ בָּא לִיאָוּ-

קָעּ צּוּקָעָרָמָאָן?

מִישְׁקָעּ זָאָגָטּ וּוּיְ אַ דַּעֲרוֹוּאַקְסָעָנָעָרּ:

— בָּאָמּ הַוִּיזְ-פָּאַרְוּוּאַלְטָעָר זִינְגָעּ מִירּ שְׁוִינָגּ גַּעַוּוֹעָן, נִיטְ
אַיְינְ מַאְלָגָעָן. צּוּגָעּוּזָאָגָטּ אֹונְ נִיטְ אוַיסְגָּעָפְילָטּ!

— אַיזְ עַרְ דָּאָכְ אַ לִיגְגָּנָעָר! — זָאָגָטּ בָּאַרְקָעָן פָּוּן דְּרִיטָן
שְׂטָאָקּ.

— עַרְ אַיזְ אַ בְּיוּ-רָאַ-קְרָאָטְ — זָאָגָטּ מִישְׁקָעּ מִיטְ אַוּטָאָרִיְ.

טָעָטָן.

אוֹזְיַ שְׁמוּעָסְגּ זִיכְ דָּוְרָכְ דִּי קִינְדָּעָר וּוּעָגָן זִיְעָרָעּ זָאָכְן.

בִּיסְ דִּי דַּעֲרוֹוּאַקְסָעָנָעָרּ פִּידָּנָ אָפְ דִּי טְרָעָפְ אַ פָּאַרְזָאַמְלָוּנָג
וּוּעָגָן זִיְעָרָעּ זָאָכְן.

אַבְעָר אַזְעַלְכָעּ פָּאַרְזָאַמְלָוּנָגָעָן פָּוּן דִּי אַפְנוּוּיְנָעָרּ קָוְמָעָן
פָּאָר זְעַלְטָן, עַפְשָׁעָר אַיְינְ מַאְלָגָעּ אַיְינְ אַהֲלָבְ יָאָרְ. אֹונְ דַּעְרָ-

פָּאָר זִינְגָעּ אַלְעָגָעָן שְׁטָאַרְקָפָאַרְוּוּנְדָעָרָטָ, וּוּעָן אָפְ דִּי
טְרָעָפְ הָאָטְ זִיכְ פְּלוֹצְלִינָגְ אַפְגָּעָהוּבָנָגְ אַגְּוֹטְבָאַקְאַנְטָעָרּ טָוּמָלָ:

— אָפַ אַ פָּרְזָאַמְלָוְנְגַן! אָפַ אַ פָּרְזָאַמְלָוְנְגַן!

— עֲפָעַס צֹ גִּיכְן! — הָאָכֵן נִיטַּ פָּרְשָׁטָאַנְעָן דַּי אַיְנוּוּוִי
גַּעַר.

וּוְעַר עַס כָּאָפֶט אַרְוָף אָפַ זִיכְרָאַ פִּידְזָשָׂאָק, וּוְעַר אַ פָּאַ
טְשִׁילָע, אָוָן מַעַגְיִיט אָפַ טְרָעָפַ.

אָוָן דַּי קִינְדָּעָר לְוִיפְגַּנְאַ נָאָכָלֶץ אָוָם אַיבָּעָר דַּי דִּירָעָס:
אָפַ אַ פָּרְזָאַמְלָוְנְגַן! אָפַ אַ פָּרְזָאַמְלָוְנְגַן!

— עֲפָשָׁעַר וּוְעַט שְׁוִין קְלֻעָּקָן אָוְמְצָלְוִיְּפָן? — הָאָכֵן זִיכְרָאַ
גַּעַבְיִזְעָרָט דַּי פָּרְזָאַמְלָטָע, — שְׁוִין פָּאָרָאָן גַּעַנְוָגַן מַעֲנְטָשָׁן

מַעַהַאָט זִיכְרָאַ גַּעַנְוָמָעָן נָאַכְפָּרָעָגָן:

— וּוְאָס שְׁטִיְּתָאַ אָפַ דַּעַר טְאָגִיְּאַרְדְּעָנְוָנְגַן?

— צִימְטָאַנְצְּוָהִיְּבָנָן! צִימְטָאַ!

— אָוָן וּוּ אִיזְנָעָר פָּאָרוּוּאַלְטָעָר?

אָנָן פָּאָרוּוּאַלְטָעָר קָאָבָן מַעַן נִיטַּ אַנְהָוִיְּבָנָן. אָנָן אִים וּוְיִסְטָ
גַּאַר קִינְגָּעָר נִיטַּ, אִינְגָּן וּוְאָס עַס הָאַנְדָּלָט זִיכְרָאַ.
פָּאָרוּוּאַלְטָעָר אִיזְלָאַצְנָעָן נִיטָאַ.

אָוָן דָּאָנָן הָאָט זִיכְרָאַ, אָפַ דַּי טְרָעָפַ פָּלוֹצְלִינְגַן בָּאוּוִיְּזָן
מִישְׁקָע — אָפַ דַּעַם זְעַלְבָן אַרְטָה, וּוּ אַלְעַמְּאָל שְׁזָעַלְטָ מַעַן
אוּוּקָדָס טִישָׁלָ פָּאָרָן פְּרָעוֹזִידִיּוֹם. עד הָאָט אַוְפָּגָעָהִיְּבָנָן
אַהֲנָטָן:

— קִינְדָּעָר! דָּאָס הַיִּסְטָה... נָו, יָא... כָּאוּוּיְּרִים! דָּאָס
הָאָט אָוְנְדוֹ דַּעַר הַוִּזְרָפָאָרוּוּאַלְטָעָר גַּאַר נִיטַּ גַּעַשְׁקִיטַן, דָּאָס
הָאָכֵן מִיר אַלְיִינְ...
קִינְגָּעָר הָאָט קִינְגָּזָאָכָן נִיטַּ פָּרְשָׁטָאַנְעָן: וּוּיאָזָי אַלְיִינְ?

וּוְאָס הַיִּטְאַזְלִינְ?

עס איז געוווארן א טומל, א געשמי:
— בא מיר איז צוליב איזכ דער מיטיק קאלט געוווארן!
— אונ מאכ האט מען אָפְגַעַרִיסֶן פֿוֹן אַ דְרִינְגֶעְנְדִיקָעֶר
אַרְבָּעֶת!

אלע האבן זיך געזידלט פֿאַראַמאָל:
— פֿאַר אֹזָא זָאָכ אַיז אַנְדְּרִיְיעַן דֵי אוּירַב וּוּינִיק!
— וּועמָעַס אַיז עַס, אַט דָאָס יַאֲטַל?
— כּוּלִיגָאנָעַס!
— כּוּלִיגָאנָעַס? — האט אוּיסְגַעַשְׁרִיעַן מִישְׁקָע, ער אַיז
געוווען רוּיט, ווי אַפָּאָג, — לאָז זִין כּוּלִיגָאנָעַס! אַונְ פֿאַרְ
וּאָס מַאֲכָט מַעַן נִיט קִיְינַן קִינְדָעֶר-וּוִינְקָל?
— ווי בא לְיאַיּוּקָע צּוּקָעַרְמָאָג! — האט הַילְכִיק אוּיסְגַע-
שְׁרִיעַן זְשֻׁנָּקָע.

— דַעַר פֿאַרְוּוֹאַלְטַעַר אַיז אַבְיוּרָאַקְרָאָט! — האט מִישְׁקָע
גַעַשְׁרִיעַן אָפְ אלָע טַרְעַפ. — צּוּגַעַזָּגָט שְׁטַעַלְן דֵי פֿרָאָגָע
אוּנְ נִיט גַעַשְׁטַעַלְט: מִיר האַבָּן אַלְיַיְינַן צּוּנוּיְפֿגְעָרוֹפָן.
דאַ האַט זִיכ פֿוֹן הַינְטָעַר עַמְעַצְנָס פְלִיְיצָעַס אַרְוִיטְגַעַרְוקָט
דעַר פֿאַרְאַנְטוֹוֹאַרְטַלְעַכָּעַר פָאָר דַעַר דִירָעַ נּוֹמָעַר 5, כָאָוּעָר
שִׁיפְמָאָן:

— דָאָס אַיז מִינְן יִינְגָל, כָאָוּיְירִים. שא-שָא! דַאֲכָט מִיר,
זַיְ רַיְדָן צַו דַעַר זָאָכ, דֵי בְעוּוֹרָע. נוֹנוֹ, כָאָוּעָר מִישְׁקָע!
לִיְיָג אַרְוִיס, וּאָס דַו האַסְט אָפָגָן הָאַרְצָן! — אַונְ ער. האַט
זִיכ גַעַשְׁטַעַלְט אִינְן אַפְאָזָע פֿוֹן אַפְאָרוּזִיצָעַר.
די אַיְנוּוֹיְנָעַר זִיןְגָעַגְעַלְבִּיבָן שְׁטִיל, אַונְ מִישְׁקָע האַט
גַעַלְוָגָעַן מִיט זִיןְ שְׁטִים ווי אַגְלָעָקָל:

— א פומטער אין דער הויף, אפֿילע קיינ זאמד ניטא
פאר די קליעינגקע. איב אנדערע היזער אין פאראן. אין
אנדרע היזער אין אלץ פאראן! אפֿילע אינסטרומנטן
זשנונג פאראן, אונ אלץ קאנ מען מאכן...

— אונ מיר האבן נאר א קאטער! — האט מיט איר זין
שטיימעלע אונטערגעהאלפֿן זשענוקע.

— אונ דער קאטער גראבלט זיך! — האט ארינגעברומט
וויטינקע.

אלע האבן זיך פאנאנדרגעאלקט. די שטיימונג בא די
נארזאמלטעה האט זיך שוינ געענדערט.

— כאוועירימ! — האט געזאגט כאווער שיפמאן. — איכ
מיינ, איז קוים האבן אונדו די בעורערלייט צו נויפגערוףֿן, —
ער האט זיך א בייזער געטאנ צו מישקען מיט א פינגר, —
וועט מען שוינ מוזן באטראכטן זיינ פראגע.

ער האט גענומען רידן, אונ עס האט זיך אנגעהויבן
אן ערמעס פארזאמלונג.

— זאלן זי זאגב, וואס זי DARFEN, — זיינונג ארויסגע
טראָטן די אינזויינער — מיר וועלג קוייפֿן...

— בא אונדו אין אנגעהשריבן, אט! — מישקע האט דער
לאנט א פאפר, אונ כאווער שיפמאן האט גענומען לייע
גען.

פלוצלינג האט לאווער שיפמאן הויכ אופגעהויבן די
ברעמען אונ האט זיך אנגעצילט אפֿן זון:

— אונ וואס DARFEN איר דאס פאר א "גאמד"? וואס
הײַסט בא איכ. "גאמד"?

— פונוואאנען? — האט אויסגעשריען א דערשראָקענער
מיישקע אונג אַריינגעקוקט אַין פֿאָפִיר: — קִין זָאָכֶן, טָאָטָע
פֿאָרְשְׁטִיְיסְטוּ נִיט, דָא אִין דָאָכֶן קְלָאָב אַנוֹגָעֵשְׁרִיבָן: «זָאָמָד»,

זָאָמָד פֿאָר דִי קְלִיְינִיגְקָע.

אלע האָבָן זִיכְרְצָעלְאָכְטָן. אַונְגְּ כָּאוּוּר שִׁיפְמָאָן האָט גַע
זָאָגָט:

— גּוּט, זָאָמָד וּוּלְעָן מִיר בְּרוּנְגָעָן, אלע אַיבְּעָרִיקָע זָאָכֶן
אוֹיכֶן קוּיפְּגָן, אַבְּעָר... דָעַם זַיְהָ דָאָרְפָּעָן אוֹיכֶן וּוִיסְגָּוּי
צָו דְּרִיְיעָג...

— אלצְיִינְס! — האָז צָעְזָומְלָט אוּסְגָּעְשְׂוִיעָן מִישְׁקָע —
אַבְּיִ ברְעַנְגָּט!

בלאי

(דערצ'יילונג פון אַ בריגאָדִיר)

איך וועל דערצ'יילונג וועגן דער גָּרְטָן-בָּרִיגָּאָדָּע, וויאזוי
מיר האָבן ספֿעְקָטָן גַּעֲמָאָכָּט. אֵינְן מִין בָּרִיגָּאָדָּע אַיְזָה זַעֲכָנָן
מענטשָׁן: מומע דָּאָרִיעַ, מומע דָּוָנִיעַ, מומע מָאָרִיעַ, מומע
לוֹקָעָרִיעַ אָונְן פָּאָלָאָגָעַ, אָונְן מָאָרִישָׁע אָונְן צָוַיִּישׁ שָׂוְרָקָעַסּ,
אָונְן פָּעֶטְרוֹסּ, אָונְן דָּעַרְן אלְטָעַר פָּאָלִיקָאָרֶטּ, אָונְן זַיְינְן אַיְנִיקָּלּ
פָּאָנִיעַ, אָונְן נָאָכָּסּ—אלְעַזְיָנָעַן זַיְיָ בָּאָ מִיר אַיְזָה בִּיכְלָ פָּאָרָיּ
שְׁרִיבָּן.

פרילינג זַיְינָעַן מִיר, די גָּאנְצָעַ בָּרִיגָּאָדָּע, אַרוֹיטַסּ מִיטַּ
גְּרָאָבִיְּזָנסּ אָפָּן בְּרָעָגּ פָּוָן אָונְדוֹזָעַר טִיכָּסּ נָאָרָעּ. דָּעַרְן
שְׁנִיּ אַיְזָה שְׁוִינְגָּרָאָפּ, מָעַרְן נִיטַּן די גְּרִיבְנָעַר אָונְן שְׁפָאָלְטָן
הָאָבָּן זַיְכָּנָאָכּ וּוּ-נִיטְדוּוּ גַּעֲוָוָאָלְגָעָרֶטּ פָּאָרְגָּעָסָעָנָעּ שְׁמוֹצִיקָּעּ
בְּעָרְגָּעָלָעּ. די אלְעַמְּאָלּ שְׁטִילָעּ נָאָרָעּ הָאָטּ זַיְכָּנָגָעָבָלָאָזָן
אָונְן עָרְגָּעָץ זַיְכָּגָעִילָטּ מִיטַּן אָגָּרוֹיסּ. אָפּ דָּעַרְן זָוָן הָאָטּ
זַיְיָ גְּעַבְּלִישְׁטָשָׁעָטּ זַיְיָעָרּ הָעַלְן, עַס אַיְזָה שְׁוֹזָעָרּ גַּעֲוָעָנָעּ צָוּ
קוֹקָן. אַיְנְצָלָנָעּ וּוּאָלְקָנָסּ זַיְינָעַן גַּעֲשָׁוּזָמָעָן אַיְזָה הַיְמָלָן, וּוּיְ
שְׁטִיקָעָר אַיְזָה אָפּ אַטִּיכָּסּ. אַרוֹטְם אַיְזָה לִיכְטִיקָּסּ, פָּוָן דָּעַרְן

שוווארכער ערעד הייבט זיך א פארע, מיט אין וווארט —
פרילינג!..

— אט איז אונדזער באצירק, — האב איכ באויזונג מיטן
גראכיזונג, — פון דער פארוואלטונג האבן מיר אן אופֿ
גאבע: צוגרייטן הימנטיקן פרילינג ניט קיין סאכ, ניט קיין
ביסל — 800 ראמען: פאר אוגעורךס, פאר פאםידארג, פאר
קאוועגעס.

— קאוועגעס, דאס האב איכ ליב, — האט געזאגט
פערטראוס.

— אוב איכ האב קיין קאוועגעס קיינמאָל ניט פאר
זוכט, — האט געזאגט פאניע.

— אונ בא מיר איז דער בעטטער מײַיכֶל פאםידאר
לעכ — האט געזאגט די מומע דונייע.

— איכ זאג:

— יא, יא. אם א גוטער זאכ איז יעדער ער א באָלָג.
מע ווועט אכער דארפֿג אָנָּרְבָּעָט טאנ. אם אונדזער
באצירק זינגען מיר די באָלְעָבָאַתִּים. מיר וועלג מאָכָּנ
בעטטער, וועלג מיר מערער באָקוּמוּן. מיר וועלג מאָכָּנ
ערגעָר... וועלג מיר זיך אלְּיָין זידלעָן.

— בא אונדז איז קיין פוילער ניטא! — האט געזאגט די
מומע דונייע.

דאס איז ריבטיך. די בריגאָדע איז באָמִיר א מוסטער.
האָסְטָע. אָרְבָּעָטָע אַיְנָע אַיְנָע.

ゴוט. מיר האבן אַנְגָּעָצִיָּכָּנְט אָפּ דָּעָר זָוְנִיקָּעָר זָמָט די
ריינען, מיר האבן אַשְׁפֵּץ גַּעֲטָאָן אָפּ די הענט אָונָ גַּעֲנוּמָעָן

גראָנג. די ערְד איז א וויבען. גיט זיך ליבט אונטער, אַפּ
דעָר לאָפּעטע גיט זיך גריינְג. דעריקער. עס שמעקט פֿוֹג
איַר גוֹט, פֿוֹנְגּעַם רִיעַכּ קִימַעַן צֹו, דָאַכּט זִיכּ, קוֹיְכּעַט...
אַיְגַּן דָּעָר זָעַלְבָּעָר צִוְּתַ גִּיט אַנְגַּרְבָּט אַרְבָּעַט אַפְּגַּן קָאַלְ-
וּוִירְטִישָׁן הַוֵּיפּ. צָוּיִי אלְטִיטְשָׁקָעַ, סְטָאַלְיְעָרָס, קָלָאַפְּגַּן צֹו-
נוֹיֶפּ פָּאָר די סְפַּעַקְטָּן די רָאַמְעָן. גַּעַהְיַלְצַׂ פְּעַלְתַּ אַונְדוֹן
נִיט — אלְצַׂ כָּאַסְנָעַ אַונְ יָאַדְלָעַ. יָאַדְלָעַ אַונְ סָאַסְגַּעַ...
די בְּרַעֲטָעָר שְׁמַעַקְנָ, וּוֹי סְפִּירָט. אַיְבָּעָר זַיִ שָׁאַרְקָעָן די
הַוּבָּלָס. די הוּבָּלָ-שְׁפַּעַנְעָודָ דְּרִיְיָעָן זִיכּ, וּוֹי הַילְצָעַרְנָעַ פְּרוֹ-
זְשִׁינְעָס. עַס סְקַרְיְפָעַט די זָעָג. אַיְבָּעָר די דְּלָאַטְעָס קָלָאַפְּגַּן
די הַעֲמַרְלָעָבָּ, אַיְבָּעָרָן וּוּרְקַשְׁטָאָט טְרִיְיסְלָעָן זִיכּ די
גְּרָאָעַ בָּעָרְד פֿוֹג די אלְטִיטְשָׁקָעַ — עַס גִּיט אַנְגַּרְבָּט?
אוֹן אוֹזִי גִּיט בא אַונְדוֹן אלְצַׂ גָּלָאַטְיקָ — די גְּרָאָבָנָס
זִינְעָן אוַיְסְגָּעַגְּרָאָבָּן — 1.6 מְעַטָּעָר אַיְגַּן דָּעָר בְּרִיטִיָּת, 19 מְעַטָּ
טָעָר אַיְגַּן דָּעָר לְעָנָג, אוֹזִי וּוֹי עַס דָּאָרָפּ צֹו זִינְגָּן. זְרוּעָ
הָאָבָּן מִיר צִינְיִינְגְּקָרְבָּן גּוֹטָעָ: קְרוּיט וּוּיְסְרוּסִישָׁע אַונְ
פְּרִיאַקָּעַ — נּוּמָעָר אַיְינָס, מָעָרָן נְאַנְטִישָׁע אַונְ אַפְּילָעַ "שָׁאנְ-
טָעַנְעָ" אַבְּיסָל, אַוְגָעַרְקָעָס מְוֹרָאַמָּעָר...
שְׁוִינְג די קָלְעַצְעָר אַרְיִינְגָּעַשְׁטָעַלְט אַיְנָ די גְּרָאָבָנָס, אַונְ די
רָאַמְעָן זִינְעָן שְׁוִינְג אוֹזִי וּוֹי פְּאַרְטִיק. דָעָר פָּלָאָן וּוּרְטָ אַוִּיסְ-
גַּעַפְּלָט פֿוֹנְקָאָ, וּוֹי מִיר הָאָבָּן אוַיְסְגָּעַרְעַכְנָט, אָס אַיְגַּן אָס.
נָאָר פְּלוֹצָלִינְגָּה האָט זִיכּ די גָּאנְצָע אַרְבָּעַט אָפְּגָעַ-
שְׁטָעַלְט.

אָט וּוְיאָזִי דָּאָס אַיְזָן פְּאַרְגָּעַקְומָעָן.

— נִי, בְּרִיגָּאָדִיר, — הָאָבָּן גּוֹזָאָגָט די אלְטִיטְשָׁקָעַ, די

סְטָאַלִיעֶרֶס: — לאָמֵיר יַיְבּ זָעַן מִיכְנֶן גְּלָאוֹן! דֵּי רַאֲמָעָן זְזַעַן
פָּאַרְטִּיק, מֵעַ דָּאַרְפּ גְּלָאוֹן.

—
די אלְטִיטְשְׁקָעַ האָבָן גַּעַזְאַכְטַּ צִי דָעַר צִיטַ גּוֹטַן:
mir האָבָן אוַיסְגָּעַרְיכְּסַ פָּאַלְיקָאַרְפּן. אַיכְ האָבָן זַיְבּ נִיטַּ
געַקְאַנְטַּ אָפְרִיזְגַּן פָּוֹן בְּרִינְגָּאַדְעַ — די סַאמְעַ הַיִּסְעַ צִיטַ,
אוֹגּ עַר אַיְזַּ אַמְעַנְטַּשְׁ אַ בָּאַטְרָאַכְטָעַר אַיְזַּ אָפְאַרְטִּיְ-מִיטַּ
גְּלִידַ. גַּעַלְטַּ האָזְּ מַעַן אִימַּ גַּעַגְעַבְנַן, אַ צַּעַלְטַּ כּוֹן קָאַלְ
וּוִירְטַּ מִיטַּ אַשְׁעַמְפַלְ — אַלְצַ, יוֹיְ גַּעַהְעַרְיךְ. אַיְוּסְ-גַּעַפְאַרְנוּ
אַיְנַ שְׂטָאַטְ אַרְאַפְכָּאַפְן זַיְבּ. אַהֲנַ אַיְנַ צּוֹרִיקַ גַּעַדְוִיעַרְטַ
אַיְנַ טָּגַ.

אוֹגּ דָאַ אַוּוּקַ אַ טָּגַן, אַ צּוֹוִיְתָעַר. עַס עַנְדִּיקְטַּ זַיְבּ
שְׁוִינְגַּ דָעַר דְּרִיטְעַר — נִיטַּאַ פָּאַלְיקָאַרְפּ. נִיטַּ גּוֹטַן!
— עַפְשָׁעַרְ האָטַּ פָּעַן בָּאַרְאַבְעֻוּעַטְ אַונְדוּעַרְ פָּאַרְיַ
קָאַרְפּן, זַעַט אַקְאַרְשַׁטְ: — זַאַגְטַּ דֵי מַומְעַ דָוְנִיעַ.
— עַפְשָׁעַרְ פָּאַרְבָּלְאַנְדוּשְׁעַטְ זַיְבּ. — פְּרוֹזְוֹטַ זַיְבּ זַאַגְן דֵי
מוֹמְעַ דָּאַרְיַעַ. — אֹזְאַ שְׂטָאַטְ, אַ גְּרוֹיסְעַ!

— עַר אַיְזַּ אַ גַּעַנִּיטָעַר, — האָטַּ גַּעַזְאַנְטַּ פָּעַצְרוֹסְ, — עַר
וּוְעַטְ נִיטַּ פָּאַרְבָּלְאַנְדוּשְׁעַן.

עַר האָטַּ טַאַקְעַ נִיטַּ פָּאַרְבָּלְאַנְדוּשְׁעַטְ. אַפְנַ פָּעַרְטַּן טָגַן —
עַר אַיְזַּ דָאַ אַונְ גְּלִיכְ צַוְּ דָעַר בְּרִיגְאַדְעַ.

— אָטַּ אַיְזַּ דָאַסְ גַּעַלְטַ, אָוָן אַטְ אַיְזַּ דָאַסְ פָּאַפִּירְגַּ, — האָטַּ
עַר גַּעַזְאַגְטַּ אַ בָּאַרְוִיגְעַזְעַרְ. — גַּאנְצַ שְׂטָאַטְ אַבְּעַרְגְּוּזְיפַּטְ.
נִיטַּאַ!

— פָּאַלְיקָאַרְפּ, וּוֹאָסְ רַעַדְסְטַ�וְוְן: האָטַּ אוַיְסְגַּעַשְׁרִיעַן דֵי
מוֹמְעַ דָוְנִיעַ.

— עפֿשעַר האָסְטו נִיט גוֹט גַּעֲזָכֶת? — האָט גַּעֲזָוַיְפֶּלֶט
די מומע פָּאַלְאָגָא.

— טוֹט ווֹאָס אַיר ווַילְט? — האָט גַּעֲזָגֶט פָּאַלְיִקָּאָרֶפֶט
ニִיטָא אַין נִיטָא.

צּוֹלֵב דַּעַם טַאָקָע האָט זַיְכ אָונְדְזָעָר גַּאנְצָע אַרְבָּעַט אַפְּ.
גַּעַשְׁטָעַלְט.

— אָט ווּעָלָן מִיר שַׁוִּינְהָאָבָן, — האָט גַּעֲזָגֶט מומע
פָּאַלְאָגָא. — אָוְגָעַרְקָעָס מַוְרָאָמָעָר, מַעֲרָנָן נַאֲנְכִּישָׁע...
די בריגאָדָע האָט אַרְפְּגָעָלָאָוט דַּעַם קָאָפֶט. די גַּראָבָּנָס
וּוְאַרְכָּן בָּא דָעַר נַאֲרָעָט. עַס ווּרְטָנָן די רַאֲמָעָן אַיְנָ סְטָאָזָ
ליַעַרְ-וּוְאַרְשָׁטָאָט, די וּרְיעָ אַיְנָ שְׁפִּיכְלָעָר... אָונָן די צַיְּיטָ
וּוְאָרְטָ נִיט. אָט בְּרַעַכְתָּ זַיְכ שַׁוִּינְהָדָעָר גַּאנְצָעָר פְּלָאָן אַיְנָ
דוּעָרָעָר. דָעַר פָּאַרְזִי-פָּלָאָן!

וּוְאָס טוֹט מַעַן?

דָאָס, וּוְאָס אַיכְ דָעַרְצִיל. אַיְנָ נִיט קִינְן אַוִּיסְגַּעַטְרָאַכְטָע
זָאָכָ, פּוֹנְקָט אָזְיָ אַיְזָ טַאָקָע אַלְצָ פָּאַרְגָּעַקְוּמָעָן, אָונָ גַּעַוּעַן
אַיְזָ דָאָס פָּאַרְיקָן בְּרִילִינְגָ.

גִּיט אַ בְּלִיצָ עַרְגָּעָץ אַשְׁטִיכָל גָּלָאָז אַפְּ דָעַר עַרְד, וּוּפְרַט
מַעַן גַּלְיִיכְ אָוְמְרוּיִיךְ. צְיוֹאָרְפָּט זַיְכ אַיְנָ די אוּגָן אַפְּלָעָשָׁל.
טְרָאָכָסְטוּ גַּלְיִיכְ — גָּלָאָזָן גִּיסְטָ פָּאַרְבִּיטָ די הַיְּזָעָר, זַעַטָּ
פְּעַנְצָטָעָר-שְׁוִיכָנָן — גָּלָאָזָן טָאָג אָונָ נַאֲכָט נַאֲר גָּלָאָז, אַיְנָ
כְּאַלְעָט זַעַעַן מִיר — גָּלָאָז.

די גַּאנְצָע בְּרִיגָאָדָע האָט אַיְנָ גַּעַדְאָנָק אַיְנָ קָאָפֶט: גָּלָאָז!

— מַעְ דָּאָרֶפֶט, — זָאָגָט די מומע דָאָרִיעָ, — פּוֹנָ גַּאנְצָן
קָאַלְוִוִּירֶט צְוּנוּיְפְּקִילִיבָן.

— וויל ווועט ארויססומען?

פונדעסטוועגן האבן מיר געמאָלַדְן דיזרכ דער פאר
וואַלטונג א זאמלינג פון גלאֹן. די ספקטן אינטערעסֿרִין
אלעמען. די קאַלוּוּרֶטֶנִישׁעַס האָבן גלייכ אַרוּסֶגֶעַנִּיםַען די
שוויבּן פון די ווינטערדייקָעַ רַאֲמַצְּן:

— נעמֶט,— זאגֵן זיַּי.— צו זוינטער אין ווּיַּז. דערנוֹאָכ
וועַלְנִיְּן מיר זעַן.

מייט די שוויבּן האָבן מיר פָּאָרְגָּלָאָזֶט אַראָמְצָן הַיְנְדָעָרט
פּוּפּּזִיךְ דָּאָס הַיְיכְּט אַפְּרָאָצְעָנֶט צְוּוֹאנְצִיךְ פִּוְּנִינְפְּלָאָן. פּוֹנְקְלַט
איַּנְרִיְּ אַיְּן אַרוּסֶגֶעַנִּיםַען. ווּיְ נַאֲרִ מִיר האָבן גַּעַמְאָכְטַּן די
איַּגְּנִיְּ רַיְּ, אַנְגָּעָשְׁלָאָגָּן מיַט וּוּאָרְעָמָעָן בִּיסְטָן, די שוויבּן האָבן
זַיְּבְּ צְעַבְּלִישְׁטַשְׁעַט אָפְּ דָּעַר זַיְּבְּ אָוֹן פּוֹנְ אַינְוּיִינְקָה האָבן
זַיְּבְּ צְעַשְׁוִוִּיצְטָן, דָּאָן אַיְּן אָוְנְדוֹ גַּעַוְאָרְגָּן נַאֲכָרְגָּעָרְךָ
עַכְּ,— טְרָאָכְטָן מִיר,— וּוּעַן אַלְעַ רְיִיעַן וּוּאָלְטָן אַזְוִי גַּעַוְעַן!
פָּאָרְנָאָכְטָן קָוְמָט צַוְּ מִיר צַוְּ לְוִיפְּגָן פְּעַטְרוֹס.

— פָּאָנְטְּשָׁעַנְקָא!— שְׁרִיעַת עַר אָוִיכָּן,— אָפְּ מִינְגָּוּוֹאָרטִין!—

ער האָט מִיכְ אַנְגָּעָכָאָפְּטָ פָּאָר דָּעַר האָבָּן.
אַיְּבָּסְטָרְגָּעָר נִיטָּן, וּוּאָס עַר האָט אַינְזִינְעָן, אַיְּבָּסְטָרְגָּעָר
שְׂטִיְּ שְׂוִינְגָּלִיְּנָן. פִּיאָטְעָר אַיְּן אַקְּמִיּוּגִיסְטָן אָוֹן נִיטָּקִין
פּוּלְוִידְעָרָר, אַוְמִיזְסָן וּוּעַט עַר פָּאָר דָּעַר האָנָּט נִיטָּקָעָן.

— נָוָן?

— אָפְּ מִינְגָּוּוֹאָרטִין, פָּאָנְטְּשָׁעַנְקָא, שְׁפָאנְ גִּיכְעָר דָּאָס
פְּעַרְדָּן, מִיר פָּאָרְגָּן קִין נָאָרָעָן.

— קִין נָאָרָעָן? זַיְּבְּ אַנְגָּעָטְרָאָכְטָן! אַיְּן נָאָרָעָן בִּין אַיְּבָּסְטָרְגָּעָר
גַּעַוְוָעָן. דָּאָרְטָן אַיְּן קִין זַאֲכָנִיטָּא.

— אונ איכ זאג, פארן. נאר גיכער.
 אונ אומגעדולד איז אים באפאלן, אונ מיר האט זיך דאס
 אויכ איבערגעגעבן.
 מיר האבן אינגעשפאנט דעם גניאדן אגער אונ זינען
 אוועקגעפאָרָן. פִּיאַטְעָרָה יָאָגָט דָּאָס פֿעָרָה, עָרָ אַיְלָת זִיכָּר.
 — דערצִיל, פֿעָרָוֹת, ווֹאָס הָאָסְטוֹ אַינְזִינְעָן?
 — מירן זען אָפָּן אָרָם. — ענטפֿערֶת פִּיאַטְעָרָה, — אָבִי
 גִּיכָּר. זע נָאָר, ווּ דִי זָוֵן אַיז שְׁוִינָן.
 מיר זינען דורכגעפאָרָן דִּי טְרוּקָעָן בָּאַלְקָעָן, דֻּעָם אַלְטָן
 וְאַלְדָּן, אָונ פָּוֹן דָּאָרָט זַעַט זִיכָּר שְׁוִינָן דָּעָר עַלְעַ
 וְוַאַטְעָר.
 — אַבְעָר אָוִיב עַס וְוַעַט גָּאָרְנוּשָׂט אַרְוִיסְקוּזָעָן, דָּעָר־
 צִיל קִיְּנָעָם נִיטָּה. גּוֹט? — בְּעַט פִּיאַטְעָר.
 — גּוֹט. — זָאָג אִיכָּה. — יָאָג נִיט אָזָוִי דָּאָס פֿעָרָה, אָרָאָ
 מאָנָעָס!
 — שאָט נִיט. — זָאָגָט עָר אָונ טְרִיעַבָּט אָן.
 אַרְיְנָגָעֲרָבָן אִיגְּשָׁמָאָט. הָאָט פִּיאַטְעָר גַּעַלְאָזָט דָּאָס
 פֿעָרָד לְאַנְגּוֹזָאָמָעָר אָונ גַּעַנוֹמָעָן לְיַעַנְעָן דִּי שְׁילְדָן:

פֿאַרְיקָמָאַכְעָרָיִי "הִגְיָעָן" רִיְּקָאַנְטָאָר פָּוֹן פֿאַרְבִּינְדוֹנָג צָאָנָ-דָּאַקְטָעָר

— אָונ אָסָּאָכָּאָנְדָּעָרָעָ. דִּי שְׁילְדָן זִינְעָן לְאַנְגָּעָ, פִּיאַטְעָר
 לְיַיְעַט לְאַנְגּוֹזָאָמָ, דָּעָרָצָו אַיז שְׁוִינָן פֿאַרְגָּאַנְגָּעָן דִּי זָוֵן, מַעַן
 זַעַט שְׁלַעַכְתָּ.

— אהא — אָס אַיְזַי! — האט זיך פֶּלוֹצְלִינְגּ דָעֵרְפְּרִיט

פִּיאָטָעָר.

פָּאַטָּאָגְרָאָפִיעּ וּוּוֹנְדָעָר.

בְּאַפְּנִינְתָּאָל פָּאָר דָּקְיִינְטָמְנוּ

אָנּ אַיְיבּ פָּאַרְנוּעָבְּעָרְנוּ

פָּאָר לִיבָּהָאָבָעָר

דא בין איך אָפּ פָּעַטְקָעַן אִין קָאָס גַּעֲוָאָרָנוּ:
— פִּינּ זִינְעָן אַרְאָפּ! פָּאַטָּאָגְרָאָפִירְנוּ זִיךְ פֶּלוֹצְלִינְגּ גַּעַז
פּוֹנְעָן אַ צִּיטְ!

פָּעַטְקָעּ זָאָגְטּ:

— קָאָס נִיטּ, הָאָבּ צִיטְ!

ער בִּינְדָט צֹו דָאָס פָּעַרְדּ צֹומּ פָּאָרְקָנוּ אָונּ פִּירְטּ מִיכּ
אִין "וּוֹנְדָעָר".

דָעָר פָּאַטָּאָגְרָאָפּ אִיז אָנּ אַלְטִיטְשָׁקָעָר, אָ פְּרִיכְעָוּוֹאָטָעָר.
אָונּ דָעָר אַפְּאָרָאָט אִיז אוִיכּ אָנּ אַלְטִיטְשָׁקָעָר. דִי וּוּעָנְטּ
מִיטּ דָעָר סְטוּלִיעּ זִינְעָן דּוֹרְכוּיסּ פּוֹנּ גַּלְאָז — פּוֹנְקָטּ וּוּי
אָסְפָּעָקָטּ. וּוּי אַיְבּ הָאָבּ אָקוֹקּ גַּעֲטָאָן אָפּ דִי גַּלְעוֹזָרָנוּ
וּוּעָנְטּ. האט מִיר אֹושֵׁ דִי העָנְטּ אַנְגָּעָהוִיבָּן בְּיִסְנָן.

— קוּמְטּ אַרְיִינְ — זָאָגְטּ דָעָר אַלְטִיטְשָׁקָעָר, — אִין אַטְעָלִיעּ.
דָעָר אַלְטִיטְשָׁקָעָר מַאֲכָתּ שְׁנָעַל פִּיעָר. עָרְגָּתּ גִּיטּ אַשְׁלָעָפּ
אָרוּיסּ פּוֹנּ עַרְגָּעָז אַדְקָאָרָאָצִיעּ — בְּעָרָגּ אָונּ אַיְבָעָר זַיִ

אָלְעָוָאנָעּ — אָונּ גַּלְיִיכּ זָאָגְטּ עָרְ:

— זָעָכּ זִיכּ!

מֵיר איז דאס אלצ זיער מאדען. איכ קוק אפ פעטקען,
איכ וויס ניט. וואס ער האט אינזינען. פעטקע גיט א
טראכט אוונ זאגט:

— נײַגְטִּיר וועלן זיך ניט פֿאָטָאָגְרָאָפִּירְן. מֵיר האָבָן
גאָר אָן אַנְדָּעֶר אַינְיָעָן.

דער אלטיטשקר האט א קוק געטָן אָפ אָונְדוֹן מִיט א
פארוונדערטָן בלִיך — אָפְרִיעֶר דָּוּרְכְּ דֵי בְּרִילְגָּן, דָּעָרְנָאָכְ
אָרִיבָּעֶר זַיִּי, אוֹן דָּעָרְנָאָכְ האָט ער גאָר אָוְפְּגָּעָהָוִיבָּן דֵי
ברִילְגָּן אָפָּן שְׁטָעָרְגָּן.

— אוֹיְבָּ אָפְרִיוּוָאָטָעֶר אַינְיָעָן, — האָט ער גַּזְוָאָגֶט —
איַז קוּמֶט אָרִין אִינְגָּץ צִימָעָר, בִּיטָע.

— אָיכ ווּלְ צִוּוֹאָרְטָן דָא, — האָב אָיכ גַּזְוָאָגֶט. דער
אלטיטשקר איַז מִיר עֲפָעָס נִיט גַּעֲפָעָלְן. וואָס פִּיאָטָעֶר
הָאָט פָּאָטְרָאָכֶט. ווּיס אָיכָנִיט: מַאֲכָסְט פָּוּנְגָּ מִיר אָסָאָד —
גוּט, — האָב אָיכ גַּעֲטָרָאָכֶט, — מַאֲכָס אָסָאָד.

אָיכ בִּינְ גַּעֲבָלִיבָן אַלְיָין. אָיכ האָב אַיְנָרְגָּעְלִיָּעָנט א
פְּלָאָקָאָט: “בִּיְסָן פֿאָטָאָגְרָאָפִּירְן בְּעֵט מַעַן נִיט בָּאוּוּגָן
זַיִּבָּ”. אָיכ האָב גַּעֲקוֹקָט פֿאָטָאָגְרָאָפִּיעָס אָפָּן צִישָׂ, אָיכ האָב
אָשְׁמָעָק גַּעֲטָן דֵי פָּאָפִּירָעָנָע בָּלוּמָעָן אוֹן מַעַר האָב אָיכ
נִיט גַּעַהָאָט ווּאָס צָו טָאנְג. דָּעָרְקָעָר האָב אָיכ גַּעֲקוֹקָט אָס
די גַּלְעָזָעָרָנָע ווּוָעָנט: אָט דָאָס אִיז גָּלָאוּ!

עַנְדַּלְעַכְךְ אִיז פִּיאָטָעֶר אָרוּס אָוֹן הָאָט גַּזְוָאָגֶט מִיט א
פְּרִילְעָכֶר שְׁטִים:

— בְּרִיגָּאָדִיר, קוּמָ נָאָר אַהֲרָן. גַּעֲמָאָכֶט. קוּמָ טְרָאָגָנוּ
אִינְגְּנָטָרְשָׁטָן צִימָעָר זִינְעָן גַּעֲוָעָן צְוּנוּפָגָעָלִיָּגָט

GANZUS BEURG פלאטשימע פאפרענע קעסטלעכ. שטוויב אין
אָפַּ זַיִּי — אָנֵן אֲשִׁיר! מִיר הָאָבָּן זַיִּי גַּעֲנוּמָן אַרְיבָּעָרְדַּ
טראגן צו אונדו אָפַּ דָּעַר פּוֹרַ. עַפְשָׂעַר בֵּין האַלְבָּעָר נאָכַט
הָאָבָּן מִיר גַּעֲטָרָאָגָן. אָוֹן וּוֹעֵן מִיר הָאָבָּן זַיִּיכְ אַומְגַעְקָעָרְטַ
אהֶיְם, אָזְ שַׂוְיגְ קִימָט לִיכְטִיק גַּעֲוֹועָג.

אט דאס איז די גאנצע געשיכטע.

אַיִּינְ דִּי קַעַסְטָלָעַכְ וַיְיַעַגְ גַּעַלְעָגָן נַעֲגָאַטְיוֹן, גַּלְעָזְ
לַעַכְ אַזְעַלְכָעְ מִיט פָּאַטָּאָגְרָאָפִיעָס. דָּעַר אַלְטִיטְשָׁקָעַרַ, דָּעַר
פָּאַטָּאָגְרָאָפַּ, הָאָט זַיִּי אַנְגָּעָקְלִיבָּגְ נַיִּט זַיִּינִיקְ: זַעַקְס טַוִּיזְנָטְ
שְׁטִיקְ. עַר הָאָט זַיִּי פָּאַרְקוּיפְטַ פָּאָר גַּאָר בִּילִיךְ. עַר הָאָט
זַיִּי נַיִּט גַּעַדָּרְפָּטַ, אָוֹן אַונְדוֹ זַיְיַעַגְ זַיִּיכְ צַוְּנִיךְ גַּעַקְמָעָגְ...
מַעַ הָאָט זַיִּי נַאֲכָ גַּעַדָּרְפָּטַ וּוֹאָשָׁן. דָּעַר גַּאנְצָעַר קָאָלַ-

וּוִירַת הָאָט גַּעַוְואָשָׁן דִּי נַעֲגָאַטְיוֹן בָּאָמְ טִיכְ.

גִּיסְטַ אַקְוָק אָפַּ דָּעַר לִיכְטַ, זַעַסְטוֹ: גַּעַנְעַרְאָלָן פָּאָרַ
שִׁידְעָנָעַ, סָאָכְרִיםַ, טַשְּׁינָגָוּנוּנִיקָעָסַ. נָוַיְ מִיר הָאָבָּן זַיִּיכְ אַלְעָ
מַעַן אַרְאָפְגָעָשׂוֹעָנָקְטַ אַיִּינְ טִיכְלַ.

— אַבְעָרַ וּוַיְאוֹי אָזְ דִּיר דָּס אַיְנְגָעְפָּאָלָן? — אָזְ צַוְּ
פִּיאָטָעָרְנוֹ צַוְּגָעַשְׁטָאָנָעָגְ דִּי בְּרִיגָאָדָעַ.

פִּיאָטָעָרְ הָאָט גַּעַשְׁמִיכְלַטְ:

— וּוֹי אָזְ מִיר דָּס אַיְנְגָעְפָּאָלָן? .. אַיכְ וּוֹיָס אַלְיִינְ נַיִּטְ,
וּוֹיְ מִיר אָזְ דָּס אַיְנְגָעְפָּאָלָן... אָט זַעַט אַיר דָּאָכְ: מִיסְ-
טָאָמָעַ, אוֹ מַעַ דָּאָרְפַּ, קָוְמָט אָן אַיְנְפָאָלַ.

וּזִי קָוְדְרָעַ הָאָט פָּאֶרֶלְאָרְבַּ זַיִב פָּאֶפְאֶבָּע

די געגנט איז בא אונדו א סטעפישע, שעסן א סאכ,
טראגן בא אונדו אלע אין שאליוירט פעלצלעכ שעפסענע,
פאפאכעס סמושקענע, אָדער גָּאָר קִילֻעַכִּיקָּעַ קוּבָּאנְקָּעַס.
אָבָּצָּר אֹזָּא גְּרוּיטָּע פָּאֶפְאֶבָּעַ. וּזִי בא קָוְדְרָעַן, הָאָט אַינְ
דָּאָרְפַּ מֵעָרְ קִינְנְעָרְ נִיטְן. פּוֹנְקְסְטַּ זַיִבְּ אֲבָּרְ אָפְּנְ קָאָפְּ – אַהָאָ
רִיקָּעַ, אֲשָׁוָּאָרְצָּעַ, אֲפָּאֶרֶבְּנוּגְּעָנָּעַ אָוָן מִיטְן אֲקְנִיטְשָׁן.
דָּעַרְפָּאָר דָּאָכְטַּ זִיכְרָאָקָעַן, אַזְיָזְדָּאָרְעַ אַזְיָזְדָּאָרְ – עָרְ
רוֹקְטַּ אַגְּנַיְתַּ דִּי פָּאֶפְאֶבָּעַ סָאמְעַ אָפְּ דִּי בְּרַעְמָעַן, פּוֹנְ אָונְטָעַר
די גְּרִיזְעַלְעַכְּ וּוֹאָל בְּלִישְׁטְטָעַן בְּלוּיעַ אָוִיגְגָּן... אָבָּעָר טִימְקָעַ
וּוַיְיסְטַּ, אַזְיָזְדָּאָרְעַ אַזְיָזְדָּאָרְ גָּאָר אֲגָוְטָעַר. גְּלִיצְ נָאָכְ דָּעַר שָׁוָּל
לוֹיְפָטְ טָאָקָעַ טִימְקָעַ אַגְּנַיְתַּ פְּעַרְדְּ נְטָאָל, אַזְיָזְדָּאָרְעַן. אָוָן וּוֹעָר
רָעַדְטַּ, אָוִיב מַעְ קָאָנְ גָּאָכְ אַוְיכְבָּעַנְןְ בְּאָמְ עַלְטָעַרְגְּ בְּרוֹדְעַרְ
בָּא נִיקָּאָלְצָעַן, דִּי בְּאַלְאַלְיָיקָעַ, אַזְיָזְדָּאָרְ גָּוָטְן. נִיקָּאָלְיָיְ הָאָט
שְׁוִינְ לְאָגְגַּן צְוָגְעַזְאָגְגַּן אַוְעַקְבָּעַנְקָעַן זַי דָּעַמְזָוִינְקִרְיָיְן
פּוֹנְ אָטְרִיאָד.

אַגְּנַיְתַּ פְּעַרְדְּשָׁטָאָל אַזְיָזְדָּאָרְעַלְעַזְכְּ. אָוָן טִימְקָעַ וּעַט דָּעַרְ

ווײַיל קײַן זאָכ ניט. ער הערט נאָר עפֿגס כראָפֿעַט. פֿעַס
קִיט, קליניגט. ער הערט אויכּ קודריעס גוּטְמִיטִיךּ רֵידֶן:
— מעכּוֹתעַנְעַסְטָע. עַטוֹאָס צוֹרִיקּ! אָנוּ! באַזְיַיַּו דָאָס
פִּיסְל, באַזְיַיַּו! ווַיְתַעַר דֵי טְלָא צַעַשְׁפָּלְטָן. ער. דָו!
סִיוּוֹקָאַ-בּוֹרָקָאַ! אָונְ דָו שְׁפִּינְגָּעָר. קְרִיכּ נִיטּ! לְאָז אָופּ
רָאָמְעָן! לְאָז!

אָונְ דְּעֵרָה עַרְנְדִּיךּ דָאָס סְקִירִיפָעַן פּוֹנְ דָעַר טִיר, — צָעַ-
שְׁרִיפְטּ ער זִיכְרָה:
— דָו, טִימָאָקּ? גִּיבְעָר פָּארְמָאָכּ — וּוּעָסְטּ מִיר פָּאָרְקִילְן
די פְּעַרְדּ!

בִּיסְלָעַכּוֹויִזּ הַיְבַּט אָנְ טִימְקָעּ זָעָנָ: עַקְנָ, פִּיסּ, בִּיכְעָרָ.
מָאָרְדָּעָס. אַהֲינְטָעָר דֵי פְּעַרְדּ שְׁפִּינְגָּט אָומּ קְוֹדְרִיעָס פָּאָ-
פָּאָכּעָ. דֵי פְּעַרְדְּשְׁטָאָל אַיְזָ אַ-קְלִינְיָעָ, אָנְ עַנְגָּעָ, אַבְּעָרָ דָאָס
אַיְזָ נָאָר דָעְרוּוֹיָל. וּוּי נָאָר דָעַר שְׁנִי וּוּעַט צַעְגִּינָ. וּוּעַט
מָעָן בּוּיָעָן אַ-נְּיִיעָ פְּעַרְדְּשְׁטָאָל. אַ-גְּרוּיסָעָ, אַפְּ 90 פְּעַרְדּ.
דָעַר פְּלָאנְגָּה עַנְגָּט שְׁוִינְגָּן אִין פָּאָרוּוֹאַלְטוֹנָגּ. עַמְעָם, דֵי נְיִיעָ
שְׁטָאָל וּוּעַט קָאָסְטָן נִיטּ אִין טְוִיזְנְטָעָר, דָעְרָפָאָר וּוּעַט עַס
שְׁוִינְגָּן אַבְּעָר זַיְנָ אַשְׁטָאָל...

די פְּעַרְדּ אַטְעַמְעָן אָפּ טִימְקָעָן. ער גְּלֻעַט זִיּ, פָּאָטְשָׁט
אַיְבָּעָר דֵי קִילְעַכְדִּיקָּעָ בִּיכְעָרָ... ער קָעָן אַלְעָ קְוֹדְרִיעָס
פְּעַרְדּ. אַט אַיְזָ דֵי אַלְטָעָ, סִיוּעָ "שּׁוֹטְקָעָ". אַט אַיְזָ "רָאָפִיּ"
נָאָדָיּ — אַ-הְוִיכּ, שְׂוֹאָרֶץ פְּעַרְדּ מִיטּ אַ-לְּאַנְגָּעָר גְּרִיוּעָ — אַ
פְּרִיאַלְעַבּ פְּעַרְדּ. אַט אַיְזָ "סָאָוָאָ" — נָאָכּ גָּאָר יְוָנָגּ, אַבְּעָר
פּוֹילּ — אַ-שְּׁרַעַקּ! אַט אַיְזָ "קוּמָאָ" — אָנְ אַ-בִּיטְשָׁן, אוִיכּ נִיטּ
פּוֹנְ אָרְטּ. אָונְ דָעַר?..

— כאווער קודראַע, אָ נִיס? — ווונדרט זיך טימקע, —

ט אַ מאָגערס!..

— אָ נִיס, — ענטפערט קודראַע, — נוֹצֵן האָט מען פון
יַם ווַיְנִיק. צוּווַי פֿאָרְצִיעַס פֿאָרְשִׁיט אַיכְ אַים, פֿאָרְבִּיט
יבְ נִיט.

— ווועמָס אַיז עַס גַּעֲזָעָן? — טימקע טאָפֶט מִיט דָאָכְ
לאָנָפֶס די שארפ סְטָאָרְטְשָׁעְנְדִּישָׁע בִּיגָּעָר. — נִיט דַעַם צַיְּדִ
שְׁנָעָרָם?

— נַו יַא, זַיְנָס. — ענטפערט קודראַע, — פֿאָרְפִּינִיקָט דָאָס
פֿערְד. אַיבְּעַרְגַּעְטְּרִיכְנָן!

— הַיְסֶט עַס, מַעַן האָט אַיכְ אַנְגָּעָנוּמָעָן אַינְ קָאָלְוִוִּירְט?
— אַנְגָּעָנוּמָעָן. — קָוְדְּרָע בְּזַוְעַטְשָׁט מִיט דִּיבְּרִיְּשָׁע פְּלִיְּיָ.
עַס, פָּוֹן אַיכְ שִׁיכְנָן זַיְכְ שְׂטוּרְיוּעָלָעָכְ. — וּוֹאָס מַאְכָט מעַן
מִיט אַיכְ? אַ צִּיגְּיִינְדָּר אַיז אַיכְ אַמְעַטְשָׁה. זָאָל עַר אַוְיכְ
פָּאָרוֹזָכָן פּוּיְעָרְשָׁע אַרְכָּעָט. אַיכְ וּוֹאָלָט גַּעֲוָעָן בָּאַקְיְוּמָעָר
אַינְ אַן אַיְגָעָנָם קָאָלְוִוִּירְט. אַינְ אַ צִּיגְּיִינְדָּרְשָׁן. אַינְ אָונְדָן

זַעְרָע גַּעֲגַנְתָּן הַעֲרָט מַעַן גָּאָר נִיט פָּוֹן אַזְעַלְכָּעָ!

טִימְקָע קוּקָט אָפָּגָן נִיעַם פֿערְד. וּוַיְאָזְזִי עַר דָּרְיִיט מִיטָּנָן
שִׁיטְעָרָן עַק אָוֹן שְׁלִינְגָּט זַיְנָ פֿאָרְצִיעָהִי. עַר דָּרְמָאָנָט
זַיְכְ אַן דַעַם דָאָרָן צִּיגְּיִינְדָּר. דַעַם בָּאוֹאָקְסָעָנָם מִיט שְׁוֹאָרָה
אַעַדְהָאָר. עַר אַיז אַוְמַגְּעָגָנָעָן אַיבְּעָרָן קָאָלְוִוִּירְט. הַיְנָה
טַעַר זַיְכְ גַּעַשְׁלַעְפָּז אָפְ אַ שְׂטוּרִיקָל דָאָס מַאָגָעָרָע פֿערְד
אוֹן גַּעַבְעָטָן זַיְכְ. מַעַן זָאָל זַיְיָ בִּידָע אַרְיִינְעָמָעָן אַינְ קָאָלָ
וַיְרִיט.

— אָ סְקָעַלְעַט. — זָאָגָט קָוְדְּרָע, — אַוְיכְ בִּזְוָן פֿאָרְזִי

וועט מען אים קאנגען אביסל אויכפאשען, וועט זיין גוט. —
ער גיט א מאכ מיט דער האנט:
— אנו, טימאָק! שפֿיל עפֿעַס אויס!

אווי קומט טימקע צו קודרען קימאט אלע טאג. אונ
אָט ווערגן שוין די טאג גראָסער, אָסָב גראָסער. די זונ
וואָרָעָט שוין גָּאָר שטָאָרָק, נָאָלְדָה היִבְטָה מען זיך שוין
אנג קלַיְינְגָן אִין פָּעָלָד אַרְתִּינְ: אִין שְׁמִידָעָרִי קָלָאָפְט אָונ
קלַיְינְגָט אַיבָּעָרָן גָּאנְצָג דָּאָרָפְט. בריגאָדָעָס קָלַזְבָּן זיך. באָ
טרָאָכָּטָן, וועמען וואָסָעָר פָּעָרָד. וועמען וואָסָעָר זַיִּםָאָשָׁין
אונ אלע אַיבָּעָרִיקָע זָאָכָן. אלָץ ווערט קָאנְזָרָאָלִירָט. ווי
אונ וואָס.

אַינְדָּעָרָפְרִי אֵיז נָאָכָה דָּעָר סְטָעָפְטָהָרָט ווי שְׁמִינְ
אונ באָטָאָג, אוֹ די זונ גיט זיך אַ נָּעָם — פָּאָרָטִיק: בְּלָאָטָע
אונ בְּלָאָטָע, פּוֹנְדוֹווּיְזָן קָלָעָפְט זַיִּצְחָק צו די פִּיס. אַבָּעָר טִימְקָע
גיט זיך אָן אַיְצָע — אִין דָּעָם בְּרוֹדָעָרָס גְּרוֹיסָע שְׁטִיוֹול
דָּעָרְקִיכְט עָר בִּיזְנָס שְׁטָאָל. פּוֹנְדוֹווּיְזָן זַעַט עָרָי: קָודְרָעָה אָטָ
אַרְוִיסְגַּעַטְרָאָגָן דָּעָם גָּאנְצָן גַּעַשְּׁפָאָן אָפְט דָּעָר פְּרִישָׁעָר
לוֹפְטָה. צָעהָאָגָעָן בָּאָמָּשְׁטָאָל אָונ שְׁמִירָט.

— טִימָאָנִיא. דוּ? — שְׁרִיעָט פּוֹנְדוֹעָרְוּיְיטָן פְּרִיעָלָעָכְ קָודָ

רָע. — וּוֹזֶעֶן אֵיז דִּיןְ מוֹזִיק?

די זונ אֵיז הָעָל, דָּעָר שְׁנִי אֵיז אַרְאָפְט, פּוֹנְסִיוֹוָאָש
בְּלָאָזָטָה וּוְאָרְעָמָעָר וּוְינְטָה.

— כָּאוּעָר קָודְרָעָה, — זָאָגָט טִימְקָע אָונ פָּאָרָקָט די
הָעָנָט אִין די קָעָשָׂעָנָס, — פּוֹנְאַטְרִיאָד אָט מַעַן מִיכְ זַו
דִּיןְ שְׁטָאָל צָוְגַּעַפְּסַטְצִיקָט.

קודרע האט א קוּק געטאנ אפ טימקען אוֹג אַינ שפָאָס
געמאכט אוֹזָא באַוועגןג. פונקט זווַי עֶר ווַיל אִם אוַיסְזַ
שְׁמִידָן מִיט דְּזַעֲגָעַכְזַ

— צוֹגָעַ-פֿעַסְ-טֵיקַט ? צוֹ ווָאָס צוֹגָעַ-פֿעַסְ-טֵיקַט ?
— אַט אָזָוִי, צוֹלִיב קָאנְטְּרָאֵל. — טִימְחָעַ האט אַרוֹיסְגָּעַ
שְׁלַעַפְּצַ פֿוֹנַ קָעַשְׁעַנַּעַ אַהֲפְטַל מִיט אַשְׁטִיקַל בְּלִיעָר. —
אַט בָּאלְד ווּעַסְצָוּ הָעֶרֶג, מִיר האָבָן פָּאַרְשְׁרִיבָּן: צוֹ קָאנְטַ
דָּאלִירְגַּן, — לִיעַנְתַּ עֶר, דִּי גְּרִיאַטְקִיטַ פֿוֹנַ דַּעַר לְעַבְזָוִידַ
קָעַר שְׁלַעַפְּקָרָאַפְּט צָוָם פְּרִילִינְגַּ-פָּאַרְזַּי, אַט ! בָּאַ מִיר זִינְעַנַּעַן

פָּאַרְשְׁרִיבָּן דִּי פְּרָאַגְגַּן אַוִיכַ... זָאַגְגַּן ?

קודרע שוֹזְגַּט אוֹג אַפ טִימְקָעַן קוּקַט עֶר מַעַר נִיט. עֶר
שְׁטִיטַ אָוֹפַ, הָעַנְגַּט אָוֹפַ דִּי צְוִים, ווָאָס עֶר האט גַּעהַלְטַן
אַינְ האָנְטַ, אָפַ אַ צְוַיְיגַל, ווִישַׁט אָפַ דִּי פִּינְגָעַר מִיט אַ
שְׁמָאַטְקַע אַינְ וּשְׁמָוֶרֶת זִיכַ אָפַ דַּעַר ווָנַ פֿוֹנַ אַונְטַעַר דַּעַר
רִיזְקָעַר פָּאַפְּאַכְעַ...

עַנְדְּלַעַכְ זָאַגְט עֶר :

— נָו, בִּיסְצָוּ אַ צוֹגָעַפְּעַסְ-טֵיקַטְעַר, טָא לְאַמִּיר מַאֲכַנְ דִּי

עַקְסְקוֹרְסִיעַ, אַיְידָרָעַ דִּי זָוַג אַיְזַ פָּאַרְגָּאַנְגַּעַן.

עֶר האט אַנְגָּעַהוַיְבָן אַרוֹיסְפְּרִירַן דִּי צָעַרְדַ פֿוֹנַ שְׁטָאַל. טִימַ-
קָעַ האָט אִימַ גַּלְעַכְ גַּעַנוּמָעַגְ הָעַלְפָגַן. דִּי פָעַרְדַ האָבָן זִיכַ
נִיט גַּעַרְנַ אַפְגָעַרְיסַן פֿוֹנְעַמַּהַיִ אַוְן לְאַנְגָזָאַמְ גַּעַקְעַרְטַ זִיכַ
צַוְ דַּעַר אַפְעַנְעַרְ כִּיר. אַרוֹיסְגִּי עַנְדִיקַ אָפַ דַּעַר סְרִישַׁעַר
לוֹפְטַ, האָבָן זַי גַּעַצְיַטְעַרְטַ, גַּעַפְגַּטְלַטַ מִיט דִּי אַוְיגַן, גִּירִיךְ
גַּעַצְוִיגַב אַינְ זִיכַ דַעַמְ סְטַעַפְיַשְׁנַ ווִינְטַ אַוְן מִיט אַוְיסְגַּעַזְוִי-
גַּעַנְעַעַ הָעַלְדוֹעַר הַילְכִיס גַּעהַרְזּוֹשַׁעַט.

— אָט קָאנְסְטוֹ זָעַן,— הָאָט גַּעֲזָאָגֶט קָוְדְרָעַ,— דַּעַם צִיָּן
גִּינְעָרָס אֵיז גַּעֲוָאָרָן אָסָאכ גַּלְאָטָעָר. בִּיסְטוֹ אָ צַוְגַּעַפְעַס
טִיקְטָעָר אָוָן דָו פָּאָרְצִיכְיְּכְנָסְט, טָא צַיְיכָן אלָצָ...
אַיְגָאָוָונְט זִיצְט טִימְקָע אַיְבָעָר אַ נְאָטִיךְ פָּאָר דָעַר שָׁוָלַ—
צִיְּטָוָנָג. אַיְג שְׁטוּב אֵיז קִינְגָּר נִיטָא. דָעַר טָאָמָע מִיט דָעַר
מַאְמָעָן זִינְגָּעָן אָפָא בְּרִיגָּאָדָעָיְפָאָרוֹזָאָמָלוֹנָג. טִימְקָע טְרָאָכָט
לָאָנָג. נַעַצְט דַּעַם בְּלִיעָר אָוָן הַיְבָט אָנָ: „הַיְנָט בִּיג אַיְכָ
גַּעֲוָעָג אַיְג פָּעָרְדְשָׁטָאָל“... אָוָן וּוּיְטָעָר וּוּיְסָט עָר נִיט, וּוּי
צַו שְׁרִיְבָנָג. דָאָס קָעָרָאָסִינָג-לְעַמְפָל זְשִׁיפָעָט אַיְג דָעַר שְׁטָילָ.
מַע דָאָרָפ בְּעַטְנָג קָאָלְקָעָג,— טְרָאָכָט טִימְקָע,— וּוּעָט עָר
הַעֲלָפָנָ.

שְׁפָצָט, עַס צִיט אִים צָוָם שְׁלָאָפָ, דַי אַוְיָגָן קְלֻעָפָן זִיכָב,
אַבָּעָר עָר הָאָט מוּירָע צַו לִיְגָנָן זִיכָאלִיָּן. עָר קוּקָט אָ
שְׁלַעַפְעַרְיקָעָר אָפָדִי פִּינְצְטָעָרָע פָּעַנְצְטָעָר, צִיט אַוִיס דַי
הַעֲנָט אָפָן טִיש אָוָן לְאֹזֶט אָפָזִי אַרְאָפָ דַעַם שְׁוּעָר-גַּעַוּוֹאָ—
רַעַנְעָם קָאָפָ...

— טִימְאָכָע, שְׁלָאָפָן גַּיִ! — הָאָט אִים אַוְגָעָוּעָקָט דָעַר
בְּרוּדָעָר.

נִיקָאָלִי הָאָט מִתְגַּעַבְרָאָכָט זִינְגָעָן כָּאוּיִירִים — דַעַם גַּעַלְנוּ
סְעַמְיָאָנָעָן, וּוָאָס אַרְבָּעָט אַיְגָמִיל, אָוָן קָאָטְיָעָן פָּוָן דָעַר
גָּאָרְטָנְג-בְּרִיגָּאָדָ.

טִימְקָע הָאָט זִיכָב אַוְגָעָהוִיבָנָג אַשְׁלַעַפְעַרְיקָעָר.

— קָאָלְקָעָג, דָאָרָפ מַעַן אַנְשְׁרִיְבָנָג — הָאָט טִימְקָע
גַּעַרְיבָנָג דַי אַוְיָגָן: — זָאָג, וּוּעָטָה הַעֲלָפָנָ.

— מַאָרְגָּנָן! מַאָרְגָּנָן! — עַנְטַפְעָרָט נִיקָאָלִי, — לִיְג זִיכָב!

טימקע ליגט זיך. איבן שלאָפּ הערט טימקע, ווי די קאָמי¹
יוגיסטן שעפטשען זיך: קאנטראָל, צוֹגְרַיִיטוֹנְג, פֿרִילְינְג-
פארזוי... די פֿערְד...

— מע דארפּ אָטאָפּ טָאנְג, צֵי הִיט מְעֵן בָּא אָונְדוֹ גּוֹט
די פֿערְד — זָאגְט שְׂטִיל נִיקָּאלִי, — מִיר זִינְגְּעַן דָּאָכּ עֲפָעָס
שְׁעַפְּנָן אַיבָּעֶר די פֿערְד!

— רִיכְטִיק — שעפטשעט דָעַר גַּעַלְעַר סֻעְמִיאָן — אַבָּעֶר ווֹי
אוֹזּוּי?

— אָטּ, הָעָר... — נִיקָּאלִי בַּיְגַּט זִיכּ צַו נָעָנָט צַו סֻעְמָה
יָאנְס אָוִיעָר.

„זַיְיַ גְּרִיְינְג זִיכּ אוִיכּ“, — טְרָאָכְט טִימְקָע אַיְנְשָׁלָאָפְּנְדִּיק:
„נִיקָּאלִי זָאָל זִיכּ נָאָר צַו מִינְן שְׂטָאָל נִיט צְוָפָעָסְטִיקְנָן. דָאָרְט
וּוּל אַיכּ שְׁוִינְג אַלְצָ מַאְכָּן אַלְיִינְג.“

שְׁפָעַטְעָר כָּאָפּט זִיכּ אָופּ טִימְקָע אַ צְוּוִיָּת מָאָל — גַּעַ-
קוּמָעָן דָעַר טָאָטוּ מִיט דָעַר מַאְמָעָן. טִימְקָע גִּיט אָנוּ עַפְּנָן
די אוֹיגָן. אִים ווּונְדָעָרט, ווּאָס קָאָלְקָע אִיז נִיטָא. ווּז קָאָן
עָר זִינְן אוֹזּוּי שְׁפָעָט?

סָאמָע פָּאָרְטָאָג הָאָט עָר זִיכּ ווּיְדָעָר אָוּפְּגָעָכָאָפּט —
דָאָס הָאָט אִים קָאָלְקָע אָוּפְּגָעָוּוּקָט:

— גִּיב זִיכּ אָרוֹק אָ בִּיסְל — צְעַלְיִיגְט זִיכּ ווּי אָ גְּרָאָפּ...
קָאָלְקָע מִיט טִימְקָען שְׁלָאָפּן צְוּזָאָמָעָן.

— וּוּסְטָ אַנְשְׁרִיְבָּן? — הָאָט זִיכּ פְּלוֹצָעָם דָעַרְמָאָגָט
טִימְקָע.

קָאָלְקָע עַנְטָפְּעָרְט נִיכּ.
טִימְקָע דְּרִיְּט זִיכּ אָנוֹנִיפּ ווּי אָ וּוּרָעָמָל אָונְגָּרוֹקְט זִיכּ

אוועק פון קאָלְקָעַן — בא אִים זיינען הײַנט די פִּס מַאֲדָנוּ
קָאַלְטָן! ..

... אַינְדָּעֶרְפֵּרִי זִיצְט טִימְקָעַ מִיטַּ דִּי קִינְדָּעַר אָפָּן וּוּגָּל
אוֹגַּן הַאלָּט מִילְכָּאָמָּעַ פָּאָר דִּי לִיְצָעַס. אַלְעַ וּוּילְבַּן הַאלָּטַן
די לִיְצָעַס אוֹגַּן אַנְטְּרִיבְּגַן דָּעַם „שָׁאָכְ-מָאָנָאָכְ“. „שָׁאָכְ-מָאָנָאָכְ“
אוֹגַּן אַיזְוַאַק עַמְּלָה. אִין דִּי בְּלָאָטְיקָעַ טָעַג פָּאָרָן זַיִּי אָפָּן
קָעְמָל אַינְזָוָל. „שָׁאָכְ-מָאָנָאָכְ“ וּוּאָרָט גַּעַדְוָלְדִּיק אַונְזָוָן וּוּאָרְפַּט
בְּלִיקָּן אַפְּ דִּי קִינְדָּעַר.

— נָאָ, שָׁאָכְ-מָאָנָאָכְ! — שְׁרִיעִיט טִימְקָעַ.

— טְפָרוֹ, שָׁאָכְ-מָאָנָאָכְ! — שְׁרִיעִיט סָאַשְׁקָעַ נָאָוּוִיקָּאָוָן
אַנְדָּעָרָעַ.

עַנְדְּלָעַכְּ הָאַט מַעַן בָּאַשְׁלָאָסָנוּ: אַלְעַ הַאלָּטַן דִּי לִיְצָעַס
לוּיַּט דָעַר רַיִּי. טִימְקָעַ הַאלָּט זַיִּי דָעַר עַרְשְׁטָעַר. פְּרִילְעַפְּ
טְרִיבְּטַעַר אַנְדָעַם „שָׁאָכְ-מָאָנָאָכְ“. דָעַר קָעְמָל בַּיַּטְחָנָעַל
זִינְגָּעַ דִּינְגָּעַ טְוּנְקָעַלְעַ פִּס.

— אַיְּעַכְּ! — שְׁרִיעִיט טִימְקָעַ אַ צּוּפְרִידְעָנָעָר.

פָּוֹנְגַּן הַינְּטָעָרְגַּן סְטָעַפְּ הַיְּבָט זִיכְּ אָופְּ דִּי גְּרוּוּסָעַ רְוִיטָעַ
זָוָן. אַונְזָוָן פְּלוֹצְלִינְגַּ זָעַט טִימְקָעַ: מִיטָּן וּוּגָּ לְוִיפְטָאָ מַעְנְטָשָׁ
אַוְן פָּוֹנְגַּן אִים אַ בְּלוּיְעַר שָׁאָטָן אָפָּן גַּאנְצָן סְטָעַפְּ.

— אַיְּעַכְּ! — שְׁרִיעִיט טִימְקָעַ, — בְּעַרְעָגִיסִּ!

אַבְעָרְ דָעַר מַעְנְטָשָׁ הַעֲרָתְגָּרְנִיט. זַוִּי אַ שְׁקָעְרָעָר,
לוּיפְטָאָר אַנְזָוָן הַיְּטָלְ, מַאֲכָטְ מִיטַּ דִּי הַעַנְטָ.

— וּוּאָרָט נָאָרְ, דָאָס אַיזְוַאַק קוֹדְרָעְ! נָאָרְ אַנְזָוָן הַיְּטָלְ! —
שְׁרִיעִיט טִימְקָעַ — נָאָ! — עַרְהָאַטְהָאָטְיקָעַ אַ וּוּאָרָט גַּעַטָּאָן
די לִיְצָעַס סָאַשְׁקָעַ נָאָוּוִיקָּאָוָן אַונְזָוָן אַיזְוַאַקְעָשְׁפְּרוֹנוֹן-

גען פוב וועגל. ער האט זיך אוועקגעלאזט נאכ קודז.
רען.

— כאווער קודרע, וויהיג? איך בין דאכ דינן צוגע-
פערטיקטער! ניט דערקענע דיכ אן א היטל...
קודרע האט זיך אפגעשטעלט. א שמוציקער, א מי-
דער, ער האט שווער געאטעט. מיט א שווערעד זאנט
האט ער א קלאָפ געטאנָג טימקען איבערן אקסל:
— אונ “ראפינאנְדַן” האבן מיר מיט דיר פארשלאָפּן,
טימאָפּי!

— וויאזוי? — האט זיך דערשראָקן טימקע.

— אָט אָזֶוִי, אוועקגעגןוועט! דאס בעסטע פערד
אוועקגעגןוועט!

טימקע קווקט א דערשראָקענער אָפּ קודרעס נאָסָע
אויגן, דאָרט בלישטשעט די זונַג מיט צוֹוֵי רויטע פֿינְטַע-
לעכ. טימקע פֿילְט: ווען ער צעווינַט זיך אַיצְט, וואָלַט אַימַּ-
געוּאָרָן אָסָב לַיעַכְתָּר.

— זַי! וואָלַטְן כָּאַטְשָׁן אָנְדָעָרט גַּעֲנוּמָעָן... דאס בעט-
טָע פֻּעָּרָד! דאס בעסטע פֻּעָּרָד! — רַעַדְתָּ קְוֹדְרָע אַוְיסְטָר
זיך פָּאָר ווַיְתַעַּק אָונ פָּאָרְדְּרָאָס.

— ווער זשע האט עט געקאנַט טָאנַן? ווער, מײַינְסְטוּ? —
האט שטיל געפְּרַעְגַּט טימקע.

— ווער ווַיְסַטָּן... ווער ווַיְסַטָּן... — קודרע האט אַגְּמָעָכִי-
טִיק צַעֲנוּמָעָן דִּי הַעֲנָט: — זָאַל אַיך טְרָאַכְטָן אָפּן צִיגִינְגָּעָר...
נִיטָּאָס ווּעַמְעָן צָו טְרָאַכְטָן... סִינְדָּן אָס אַימַּ... בָּאַנְאַכְט
דאס פֻּעָּרָד אַרוֹיסְגַּעְפִּירָט!

— באנאכט, זאגסטו?

דא האט זיך טימקע פלווצלינג אונט עפעם דערמאנט.
ער האט זיך דערמאנט נעכטיקן שמוועס קאלקעס מיט די
קאמיווגיסטן. ער האט זיך דערמאנט קאלקעס קאלטע פיס...
— וווארט, קודרעד! — האט אויסגעשר?ען טימקע, אונ איז
גלאיכ ניט געוואָרגן.

ניט וויסנדייק וואָס צו טאג. איז קודרעד אווועק צו דער
شمידעריע. דאָרט האט געארבעע דער ציגיגינער. אַבער ער
האָט נאָכ ניט באָויזן אַריינְגִיְינ אַין שמידעריע, ווי ער האָט
דערהערט הינטער זיך אַטאָפֿעַן פֿוֹן אַ פֿערְד. ער גִּיט זיך
אַקָּער אָונ זעט: טימקע טראָגְט זיך, ווי אַוינְט, אַפְּנֵן הוַיכְנֵן
ראָפִינְאָד. קודרעד האָט זיך אַלְז גַּעֲטָאנְג אַנטקעגן. ער
האָט זיַּינְג גַּעֲלִיבְּט פֿערְד גַּעֲגַעְט, גַּעֲטָאָפְּט, גַּעֲלָאַשְׁטְּשָׁעַט,
אַרְומְגַעְנוּמָעַן, גַּעֲקוּשָׁט:

— ווי זשע איז דאס פֶּאָרגְעָקּוּמָעַן? רַאָפִינְאָדוּשָׁקָעַ! פֿוֹן
וּוְאַגְעַן קוּמָסְטוּ, פֶּעֱרְדָּעַלְעַ מִינְס?

— אַ שְׂבִּיצְלָאָזָא האָבָּן זַיְיָ דִּיר אַפְּגַעְתָּאָג, די קָאָמְיוּ-
גִּיכְטָן אַונְדְּזַעְרָע, נִיקָּלְיִיקָּע אַונְדְּזַעְרָע, — האָט דֻּעָרְצִילְט
טִימְקָע, — זַיְיָ האָבָּן דִּיכְ גַּעֲוָאָלְט דּוֹרְכְּקָאַנְטְּרָאַלְרָג, ווי דַו
הַיְּטָסָא אַפְּ די פֿערְד.

אַבְּנָעָר קודרעד האָט אִים שוֹינְג ניט גַּעֲהָעָרָע — ער האָט
אלְז גַּעֲלָאַשְׁטָעַט זיַּינְג "ראָפִינְאָד".

דֻּעָרְנָאָכ, אָז דַעַר פֶּאָרְזִיצְעָד פֿוֹן קָאַלְוּוִירָט האָט זיך
דַעְרוֹוָסָט פֿוֹן דַעַר גַּעֲשִׁינְטָע, האָט ער זיך זַיְעָר גַּעֲמָאָסָט
אַפְּ זַיְיָ קָאָמְיוּגְיִיסְטָן:

— איבערן קאָפּ דארפּ מענ געבען פֿאָר אֶזְאָ קָאנְטְּרָאלּ!
— איבערן קאָפּ, דאס אַיז רִיכְטִיק,— האָט גוֹטְמוֹטִיךּ
געָזָאנְטּ קוֹדְרָעּ,— אֲכָבָעּ אַיבָּעּר זַיִ אַיז מִיר אַיְנְגָעְפָּאָלְן
אַ שְׁלַעַכְתָּעָר גַּעַדְאָנְקּ וּוּעָגָן צִיגְיִינְעָר — אָט וּוָסּ עַס טְרוֹיגּ
נִיט. דָּעָרָנָאָכּ הָאָבּ אַיכּ אַיבָּעּר דַּעַמּ דֵּי פַּאֲפָאָכּ פָּאָרָלָאָרְגּ,
אַ גוֹטָעּ פַּאֲפָאָכּ גַּעַוּעַ...

א לילבלעבע מומע.

די אטריאד-וואוושאטע אלגע האט אפנ צווארעןكوم דער-

צ'ילט:

— דא איז פונ קאמיג געוועג דאנטשענקס. פאר דער
קאלוירט-צייטונג דארפנ זי א קינסטלער.

זי האט געפרעגט:

— וועמען וועלג מיר אויסטיילן?

— אונדזער רינג וועט אויסטיילן! אונדזערער! — האט
זיך צער?ען פאלקע. —

— וואלאדקע צ'יכנט בא אונדז גוט.

— נו, ניינ, לייזקע צ'יכנט בעסער. — האט זיך די רינג
וואוושאטע סאלאמינה אינגעשטעלט פאר לייזקען.

— וואלאדקע מאכט טראקטערס!

— אוג לייזקע מאכט מענטשן!

— וועסט גיין, לייזקע? — האט געפרעגט אלגע.

— איך קאג גיין, אויב די מומע וועט קאָזַן — האט זי
שטייל צוגעגעבן.

לייזקע האט געוואַלט גיין גלייכ נאָכ דער שול, אַבער

די מומע האט זי פארהאלטן. ליוקע דארפ בא איר טאן אלץ: אופראמען, קאָכֶג, וואַשְׁנָג, ניאנטשען דעם קלִינְגעַם וואַסְקָעַן. זי טוט טאָקע אלץ. ליוקע איז א פאריאָגטַע אונַ האט מוירע פאר דער מומען. די מומע אלַיְינַ זִיצְט אָרִיכַ נִיט לִידִיק. זי האט א סַאַכְּ זַאֲרַג אָונַ אֵיז אַגְּנְצָנַן טַאַג אָפַ דִּי פִּיס. דערפָּאָר אֵיז זי שְׁטַעַנְדִּיק אַ צְּעַרְיִיךְטַע. זי שְׁרִיעַ אָונַ בִּיּוֹזְרַט זִיכְּ אַפְּיַלְעַ אָפְּן מָאנַג. אַבְּעָר לִיְזְקָעַן אֵיז דָּעַר. פָּוֹן נִיט גְּרִינְגָּעַר. שְׁטִיעַת לִיְזָקָעַ אָנַג אַיְבָּרְגָּעְבוּגָּעַן אֵיז בָּעָרָן מְוֻלְּטָעָר אָונַ וּוּאַשְׁטַע וּוּינְדָּעָלָעַכְּ פָּאָר וּוּאַסְקָעַן. דָּאַס רְוִוְוַעַט הַאלְדוֹזְטִיכְלַעַט זַי אַוִּיסְגַּעַטָּאָגַן, קָעְדִּי נִיט אַיְינְצָוַיַּעַן. קָאַטְעָרִינַעַט אַלְיַיְינַ האַלְטַב בָּאָמַט טִישׁ דְּזָס קלִיְיַנַּס. מִיטָּן עַלְנְבָּוִיְגָן שָׁאָרֶט אָפַ לִיְזָקָעַ קָעְסִיְיַדְעַר דִּי הָאָרַפְּן דִּי אָוִיגַּן אָונַ קוּקְט אָפַ דִּי פָּעַנְצְּטָעַר. וּוּי בעקיוֹנוֹ פָּאַלְטַגְּיַעַט גַּיְכַּזְּרוּ דִּי נָאָכַט.

אָט זִינְגָּעַר דִּי פָּעַנְצְּטָעַר גְּרוּיַּי... אָונַ אָט שְׁוִינְגְּ בְּלוּי...
ליְזָקָעַן האָט מוירע צַוְּ גַּיְינַ, וּוּעַן עַס אֵיז פִּינְצְּטָעַר. אַבְּעָר
גַּיְינַ מָוֹזְעַן.

די שְׁוִיבָּנַן זִינְגָּעַן שְׁוִינְגְּ אַינְגָּאַנְצָנַן פִּינְצְּטָעַרַע. ליְזָקָעַן האָט אַוִּיסְגַּעַדְרִיְּטַדְּסַע לְעַצְּטָע וּוּינְדָּל, אַוִּיסְגַּעַטְרִיְּסְלַט, אַוִּיסְגַּעַטְהַנְּגַעַן בָּאָמַרְיוֹן, אַוִּיסְגַּעַגְּאַסְגַּעַן דָּאַס וּוּאַסְעַר אָונַ גְּלִיכְבַּעַר אַרְוִיסְגַּעַצְוִיגַּן פָּוֹן הַינְּטָעָרָן שְׁפִיגָּל דִּי פָּאַרְבִּיקָּעַ בְּלִיפְיַעַן. עַרְסַע. בְּלִיעַרְסַע האָט זַי דְּרִיעַ שְׁטִיק — אַ גַּעַלְנַי. אַ גְּרִיעַן. נָעַם אָונַ אַרוּט-בְּלוּיָּעַן, אַזְוִי אָזְוִי מָעַן קָאָגַן אַפְּיַלְעַר רַעֲכָעַן נָעַן פִּיר.

— וּוֹהַיְנָן קָלִיכְסְטוּ זִיכְּ ? — פְּרַעַגְטַע קָאַטְעָרִינַע.

לייזקע טוט אָג דאָס האַלדזטיכֵּל אָג ווַיְקִלְתָּ זִיכְרָה
עמַיט אַפְּאַטשְׁיַילָּע.

— אַיכְךָ דָּאָרֶפֶת גַּיְינַ.

— ווּעַסְתָּ אַג עַרְגַּעַצְנִיט גַּיְינַ! — הָאָט זִיכְרָה צַעֲבִיְּזַעֲרַט קָאָה
טַעַרְינָעַ, — אַנְגַּעַט שַׁעַפְעַט דַּעַמְּ האַלְדוֹבָאנְד... לִיְדִיקְגַּיְעָרָג...
נָעַם ווֹאַסְקָעַן!

— אַיכְךָ ווּעַל נִיט נַעֲמָנַן — הָאָט זִיכְרָה אַיְנְגַּעַשְׁפָּארַט לִיזַּעַן
קָעַן, — אַיכְךָ מַזְזַע... — אָג אַיְזָן אַרְוִיסְגַּעַשְׁפָּרוֹנוֹגָעַן פָּוָן שְׁטוּב.
אַיְן פִּירְהָוֵן הָאָט זִי גַּעַטְרָאָפָן דַּעַמְּ אַנְקוּמוּנְדִּיקָן פַּעַטָּעָר.

— אָוכָן, סְאָרָא יַאֲגַעַנִּישָׁ! קָאנְסָט אַזְוֵי הַאַרְגָּעָנָעַן אַ
מַעַנְטָשָׁ!

— פַּעַטָּעָר! — הָאָט אִים שְׁנָעַל גַּעַנוּמָעַן אַוִּיסְדָּעַרְצָאַלְגָּן
לייזקען, — דָעַר אַטְרָיאָד הָאָט מִיכְ אַוִּיסְגַּעַטְיִילָט, אָג דִי מָוּמָע
לְאַזְוֵת נִיט. אַיכְךָ הָאָב אלְצָאָפְגַעְתָּאָגָן, אָג זִי לְאַזְוֵת נִיט...
— נַוְּגָנוּ, — הָאָט זִי בָּאַרְוִיקָט דָעַר פַּעַטָּעָר, — אָז דָעַר אָטָה
רִיאָד הָאָט אַוִּיסְגַּעַטְיִילָט, דָאָרֶפֶת מַעַן גַּיְינַ, גַּיְיַן, הָאָב
קַיְיַן מַוִּירָע נִיט...

לייזקע גַּיְיַט. דָעַר ווַיְנַט 'אָגָט אָג צַעֲשִׂיבַעַרְטָע ווְאַלְקָנָס.
דָא בָּאוּוִיזָט זִיכְרָה דִי לְעוּוֹאָנָעַן, דָא בָּאַהָאָלָט זִיכְרָה אַשְׁוּוֹאָד
כָּעַ בָּלוּיעַ שִׁינְגַּן צִיט זִיכְרָה אַדוֹדָכָ אַיְגָעָרָן דָאָרֶפֶת, דָעַרְנָאָכָ
לוֹיְפָט אָג אַשְׁוֹוָאַרְצָאָעָר שָׁאָטָן, אָג אַזְוֵי בִּינְטָן זִיכְרָה זִיכְרָה קָעַן
סִיְּדָעָר — דִי בָּלוּיעַ שִׁינְגַּן מִיט דִי גַּעַדְיַכְטָע שָׁאָטָנס. הַינְּטָעָרָן
קְלוּוִיסְטָעָר-פָּאָרָקָן רְוִישָׁן דִי הוַיְלָע בִּיכְעָר. דָעַר ווַיְנַט
פְּלִיקָט אַרְאָפֶת פָּוָן זִיכְרָה אָג ווַאֲרָפָט אָפֶת לִיזְקָעַן דִי טָאָמָע
לְעַצְטָע טְרוֹקָעָנָע בְּלַעַטְעַלְעָכָ. שְׁוֹוָאַרְצָע צְלָאָמִים קוֹ�קָן

ארויס פון היגטערן פארקן. ליזקען איז אומה "מלעכּ", אבער זי גיט פעסט. אינעם זיפ-קעסטעלע "פיאנער". קלאפען די בליערט.

לייזקע איז שוין אפֿן אָרט. אַינְ צִמְעָר אַיז לִיכְתִּיק אָוֹן וּוֹאָרָעַם. בָּאָמְ טִישׁ הָאָט זי דֻּעָרֶזֶעֶן דָּאנְטְשָׁעָנְקָן. אַל-גַּעַן, אַיר שְׁרָעָק אַיז וּוֹי נִיט גַּעֲוֹעַן.

דָּאנְטְשָׁעָנְקָן זִצְּט אַיבָּעֶר דָּעֶר וּוֹאָנְטְּצִיטְרוֹנְג אָוֹן שְׂרֵיבֶּט "קָעָפְּלָעַכּ" מִיט אַ פָּעָנְדוֹל. עַר הָאָט זִיכּ אָוֹמָגָעַ קוֹקֶט.

— וּזְאָס דָּאָרְפְּטָטוֹ, מִידְעַלְעַ?

— מִיכּ... דָּעֶר אָטְרִיאָד... — לִיזְקָעַן הָאָט זִיכּ נַאֲכָגָע-דָּאָרְפְּט אָפְּאָטְעָמָעַן.

אָלְגָעַן הָאָט אַיר אַיבָּרְגָּעַשְׁלָאָגָן:

— דָּאָס אַיז דָּאָכּ אָונְדוֹעֶר קִינְסְטָלְעָרָן. דוֹ הָאָסְטָ גַּע-בְּעָמָן!

— אָ, אָוִיסְגָּעַצְיִיכְנֶט! — דָּאנְטְשָׁעָנְקָן הָאָט זִיכּ אָוִיסְגָּעַ-גְּלִיכּמּ, — סְאָרָא קְלִיְינִיקָעַ!... גּוֹ, טּו זִיכּ אָוִיסּ. וּזְאָס עָפָעַס אָזְוִי שְׁפָעַט?

לייזקע איז אָרוֹס אַפְּן בעַקְל, גַּעַשְׁטָעַלְט זִיכּ אָפּ דִּי קְנִי אָוֹן אָזְיִסְגָּעַלְיִיגְט דיַ בליערט.

— עַהָּעַ! בליערט הָאָסְטוֹ אָוִיכּ! — הָאָט זִיכּ דֻּעָרְפְּרִיט דָּאנְטְשָׁעָנְקָן, — הָעָר זְשָׁע, — הָאָט עָר אַיר גַּעַנוֹמָעַן דָּעַרְקָלְעָרָן דיַ אָוְפְּגָאָבָע: — דָּאַ וּוּסְטוֹ אָנְצִיְיכְעָנָעַן דיַ כָּאָזְעָרְשָׁטָאל. אָונְדוֹעֶר כָּאָזְעָרְשָׁטָאל, וּוּיְיסָט?

— אָוְהָו — הָאָט לִיזְקָעַן אַ זִּי גַּעַטְאָן מִיט דָּעֶר נָאָן.

— געדענק זשע,— האט ער וויפער דערקלערט,— אין
כאזערשטאל — כאז'ירימלעכ מיט א כאזער-מווטער, אונ
אינמייטן ליגט די ציכטלערג, זי שלאפט אונ זעט גארנישט.
פונג דער נאָז פלייען בא איד אוזעלכע: כר... כר... זי
קראָפֿעַט, הייסט עס. דו קענסט אונדזער ציכטלערג?
— יא.

— געדענק זשע, עס זאל זיין ענלאָב.
לייזקע איז פלווצלינג צוריק אָן וווערטער אָראָפֿגעַךְ אָכְן
פונג בענקל אונ האט גענומען צוּנוּיפֿלִיְגָן די בליערטס:
— נײַג, דאס קאנ אַיך ניט.

— וואָס הייסט, דאס קאנסטו ניט? — האט זיך פֿאַרוּוֹן-
דערט דאנטשענְקָא אונ האט זי אַנגעכָאָפְט פֿאָר די שפֿיצָן
פונג האָלְדוּטִיכָל. — פֿאַרוּוֹאָס קאנסטו. דאס ניט?
— דאס איז מײַן מומע. — האט געזאָגָט לייזקע, — אָפְ
וועמָען אַיד ווילט, אַבעָר ניט אָפְ דער מומען. אָפְ אָן אַיִ-
גענער וויל אַיך ניט.

— זי ווועט אונדוֹ די כאז'ירימלעכ קאַלְיַע מאָכְן, — האט
געזאָגָט דאנטשענְקָא, — אָט ווועט דֵיר זִיבָן אָנֶגְעַנָּע.
— זי איז אַ בִּיּוֹעַ. זי ווועט זיך דערוויסָן, וועל אַיך שווינ
האָבָן פונג אַיד. דו וויכַט ניט, ס'אָראָ בִּיּוֹעַ זי אַיִ-...
— אונ דאס וואָס אַיז? — דאנטשענְקָא האט צוּגָע-
טרָאנְגָן דעם שפֿיצָן פונג האָלְדוּטִיכָל סָאָמָע צוּ לִזְקָעָס נאָז,
— ווַיִּסְטָן, צוֹלִיב וואָס דו טְרָאָגָסְט עַס?
לייזקע האט אַ קוּק געטָאנְג אָפְן דָּוִיטָן שפֿיצָן, דערנוֹאָכְן
אָפְ אַלְגָּעָן.

— וווער האט דיל געשיקט? דער אָטריאד! דער אָט!
רייאד אייז פאראנטווארטלעכ! — האט געוזאגט אלגע.
“דער אָטריאד! — טראקט ליזקע, — דער אָטריאד האט
געשיקט?” וואס זוועט זי מארגנ זאגן די קינדער? קיין זאַב
בית געמאכט? דאס קאנ זי ניט. אָבער אָפּ דער מומען קאנ
זֵי אויכּ ניט. זי האט אָראָפְּגָעָלָאָזֶט דעם קאָפּ אָונָ אָ צִּיטּ
אייבָּרגָעָקְלִיבָּגּ די בְּלִיעָרָס אַינְגְּלָעָכְעָנָעָם קָעְסְּטָעָלָעּ. אָפּן
דָּעַקְלָ אַיְזָ גָּעוּזָנָגּ אַנְגָּעָצְּיָיכְּנָט אָדְרִיסְטָעָר, אָפְּרִילְעָכְעָר
פִּיאָנָעָר, הִינְטָעָר אִים אָהָלְרוּיטָעּ פָּאָן. לִיזְקָעָהָאָזָ אָ
קלָאָפּ גַּעֲטָאָן מִיטָּן דָּעַקְלָ.

— נו? — האט געפרעגט דאנטשענָקָא.
לייזקָע אַיְזָ שְׂוִינָגּ צְוֹרִיקּ אָפּן בְּעַנְקָל. זֵי שְׁפָאָרָט זִיכּ אָנָ
מִיטּ דיּ עַלְנְבוּיְגָנָס אָפּן טִישׁ. אָפְּרָזָאָרָגָטָעּ בָּאָטְרָאָכָט זֵי
דיּ צִּיטּוֹנָגּ:

— ווּ דָאָרָפּ מַעַן צִּיכְעָנָעָן?

אַינְדָּעָרָפְּרִי האט מַזְנָן דיּ צִּיטּוֹנָגּ אַרְוִיסְגָּעָהָאַנְגָּעָן. אַינְ
גָּאָרְקִיךּ האָבָּן זִיכּ גַּעֲקָלִיבָּגּ קָאָלוּוּירְטָנִיקָּעָס. אַלְעַ האָבָּן זִיכּ
גַּעֲשָׁפָאָרָט אַרְוּם פְּרִישָׁן נּוּמָעָר פּוֹן “אָפּן רִיכְטִיקָּן וּוּעָגּ”.
גַּעֲקוּמָעָן אַיְזָ אוִיכּ קָאָטְעָרִינָעּ.

“אָהָא, זֵי אַיְזָ דָאָ!” האט אָטְרָאָכָט גַּעֲטָאָן דיּ קָעְכָּנָגּ.
— וואס טּוֹסְטוֹ דָאָ? — האט זֵי גַּעֲזָאָגּ — דָוּ קָאָכְסָט
דָאָכּ אַינְ דָעָרְהִימְ!

— ווּ אַיְזָ דֵי וּוֹגְנְטְּצִּיטּוֹנָגּ? — האט מִיטּ קָאָס גַּעֲפָרָעָגָט

קָאָטְעָרִינָעּ

א פאר לײַענער זײַנען אָפְגַעַטְרָאָטָן, קעדַי צו געבענ
קָאָטָעָרִיןָעָן אָנָּאָרֶת בָּא דָעָר צִיטָוָנָג.

— ווֹאָס אִיז דָא ווּעָגָן מֵיר אָנְגַעַשְׁרִיבָּן?

— דו זע בעסער, ווֹאָס דָא אִיז אָנְגַעַמְּלָט. — דִי קָעָבָן
הָאָט מִתְנָן קָאָכְלָעָפָל אִיר אַ וּוּיוֹן גַעֲטָאָן אָפָ לִזְקוּס קָאָ
רִיקָאָטוֹר.

קָאָטָעָרִיןָעָן קוּקְטָן: כָּאוּיְידִימְלָעָכְבָן... דִי כָּאוּרְשָׁטָאל...
פְּלוֹצְלִינְג אִיז זִי רְוִיט גַעֲוָאָרְבָן אָוָן הָאָט הָאָסְטִיק אַוִיס...
גַעַשְׁטָרָעָקְטָן דִי הָאָנָט צוֹ דָעָר צִיטָוָנָג...

— דָאָס נִיט — הָאָט דִי קָעָבָן זִי אָנְגַעַכְאָפָט פָאָר דָעָר
הָאָנָט — אַ גַעַוְלָשָׁאָפְטָלָעָכְבָן זָאָכָן! בָּא דָעָר אַרְבָּעָט טָאָר
מַעַן נִיט שְׁלָאָפָן.

עַמְעַצְעָר הָאָט אַ לאָכְ גַעֲטָאָן. קָאָטָעָרִיןָעָן הָאָט זִיכְ אָוָם...
גַעַקְוָקְטָן אָוָן אַ גַעַשְׁרִי גַעֲטָאָנוֹן... ווֹאָס הַיְרוֹזָעָט אִיר שִׁי...
דִים?!" אָוָן אִיז אַרְוִיסְגָּעָלָאָפָן פָוָן גַאָרְקִיב...
די רִינְג — ווֹאָזָשָׁאָטָע סָאָלָאָמִינָא הָאָט בַּיְסָן אַיְבָּרִיסְטָן
אוֹיְסְגַעְפָּרָעָגָט לִזְקָעָן.

— הָאָסְט אָנְגַעַצְיִיכָנָט?

— אָנְגַעַצְיִיכָנָט.

— גּוֹט אַרְוִיסְגַעְקּוּמָעָן?

— גּוֹט אָוָן נִיט גּוֹט. דִי מַוְמָעָן הָאָב אִיכְ אָנְגַעַצְיִיכָנָט.
אַיְצָטָעָר הָאָב אִיכְ מוֹיְרָע אַהֲיִם גַיְינָן. זִי ווּעָט זִיכְ דַעֲרוֹוִיסָן,
וּוּעָט זִיכְ בִּיטָעָר.

דַעַם גַאנְצָן גַרְוִיסָן אַיְבָּרִיסְטָן הָאָט זִיכְ סָאָלָאָמִינָא גַע...

שעפטשעט מיט אַלְגָעָן אֵין לְעֶרֶר-צִימָעָר. אֹונַ גָּאָכָב לְעֶרֶר-

געַנְהַאֲט זַי צָוְנוּפְגָעָקְלִיבָן אַירַ רִינְגַ.

— כְּעוֹרְעַ! — הַאֲטַזַּי גַּעַזְאָגַט, — לִיזְקָעַ הַאֲטַזַּי מַוְיָּרָעַ צַוְּ

גַּיְינַ אַהֲיִם, דַי מַומָּע זַאַל זַי נִיטַ שְׁלָאָגְבַ.

— זַאַל זַי צַוְ אָונְדוֹ גַּיְינַ, — הַאֲטַזַּי גַּעַזְאָגַט קְלָאוּקָעַ, — זַי

וּוּעַטְ שְׁלָאָפָן מִיטַ מִירַ.

— נִיְינַ, דָאָסְ טְוִיגַ נִיטַ, — הַאֲטַזַּי עַמְעַצָּעַר גְּלִיכַ אַפְגָעַ-

וּוְאָרְפָן דֻּעַם פְּלָאָגַן.

— אַטְ אַזְוִי וּוּעַטְ זַיְגַ בְּעַסְעַר, — הַאֲטַזַּי גַּעַזְאָגַט מַאֲרוֹסְקָעַ

סְאַלְאָמִינָא, — לִיזְקָעַ גִּיטַ אַהֲיִם, אֹונַ מִירַ גִּיעַן מִיטַ אַירַ

אוֹ מִירַ וּוּעַלְגַ זַיְגַ דְּעַרְבִּי, וּוּעַטְ מַעַן זַי נִיטַ טְשָׁעָפָעַן.

פּוֹנְגַ שְׁוֹלְ הַאֲטַזַּיְכַ זַוְ לִיזְקָעַן אַהֲיִם אַוּוּקָעַ

גַּעַלְאָוֹתְ אַגְּנָצָעַר „וּוּזּוּאָד“. פּוֹנְגַ פָּאָרְנָטַ אִין גַּעַגָּאָגַןַ

גַּעַבְ מַאֲרוֹסְקָעַ סְאַלְאָמִינָא מִיטַ לִיזְקָעַן, הַגְּנָטָעַר זַיְ שְׁוֹרְקָעַ

מִיטַ קְלָאוּקָעַן, וּוּאָסְקָעַ אֹונַ אַלְעַ אַיְבָעָרִיקָעַ.

כְּעוֹרְעַ אִיןְ גַּעַלְיִבָּן אָפְ דָעַרְ גַּאַסְ, אֹונַ לִיזְקָעַ אִיןְ

אַרְיִינַ אֵיןְ פִּירְהָוִין. וּוֹ נָאָרַ זַיְ הַאֲטַזַּי גַּעַעַפְנָטַ זַיְ טִירַ, הַאֲטַזַּי

דַיְ מַומָּעַ אַפְגָעַשְׁטָעַלְטַ אָנְ אַזְיִיטַ דֻעַםְ סְאַמְאָוָאָר (זַיְ הַאֲטַזַּי

זַיְכַ גַּעַלְיִבָּן אִיםְ שְׁטָעַלְנַ) אֹונַ גְּלִיכַ אָפְ לִיזְקָעַן:

— אַכְ, דּוֹ, טְוִיגְעַנְיִיכְצָוְ אָלְיִבְלָעְכָעַ מַוְמָעַן! מַיְינְסָטַ,

אַיְכַ וּוִיסְ נִיטַ, וּוּעַרְ עַסְ הַאֲטַזַּי אַגְּנָעַפְאַצְקָעַט? — זַיְ הַאֲטַזַּי

אָכָפְ גַּעַטְאָגַן לִיזְקָעַן פָּאָרְ דַיְ הָאָרַ.

לִיזְקָעַן הַאֲטַזַּי זַיְכַ צְעַרְיִעַן. עַסְ הַאֲטַזַּי זַיְכַ גַּעַעַפְנָטַ דַיְ טִירַ

אֹונַ סְמַחַטַ זַיְכַ אַרְיִינְגְעָרִיסָןְ כְּעוֹרְעַ.

— טְאָרְסָטַ נִיטַ שְׁלָאָגְנַ לִיזְקָעַן: זַיְ אִיןְ כּוֹנְגַ אָונְדוֹעַרַ

רייניג, — איז ווי א הענדל פארויס ארויסגעשפֿרונגען וואס-
קע.

— וואס פאר א רייניג? וואס דערצ'ילט איר מיר- רייניג? —
האט געשריען קאטערינע, אבער ליוקען האט זי פרײַגע-
לאזט.

— מאָרְשַׁ פֿוֹנְדָּאָנוּן! — האט זי זיך צעשוריען אָפּ די
קִינְדֶּעֶר.

מאָרְסִיעַ האט אַנְגַּעַנוּמָעַן לֵיוֹקָעַן פָּאָר אַהֲנָט.

— קִינְגַּעַ מַאְרְשָׁן, אָוָן שְׁלָאָגָן זִיכְּ טָאָרְט אִיר נִיטְּ! מִיר
וּוְעָלָן זִיכְּ קְלָאָגָן אָפּ אַיְכְּ אִין פֿאָרוּאַלְטוֹנָגָן.

— אָוָן פֿאָרוּאָס מַאְכָּט זִיכְּ פֿוֹנְ מִיר כּוֹיזָעַק?

— שְׁלָאָפְּטַ נִיטְּ בָּא דָעַר אַרְבָּעַט:

אַיצְטָעַרְ האָבָּן זִיכְּ צְעַשְׁרִיעַן דִּי קִינְדֶּעֶר:

— אִין דִּי יַאֲסְלִיעַס גִּיט אָפּ דָאָס קְלִיְּנָס!

— אָוָן עַטְּנָ גִּיט אִין גַּאֲרְקִיבְּ!

— לֵיוֹקָעַן זָאָל זַיְנָ גְּרִינְגָּעָר! זִיכְּ אַיְזָ נָאָכָּ אלְיַיְן אַקְלִיְּנָעַ!

קַאְטָעַרְינָעַ האָט נָאָכָּ אלְצָ גַּעֲטְרִיבָּן דִּי פֿיְאָנְעָרָג, אַבער
זִיכְּ זַיְנָעָגָן נִיטְּ אָוּוּקָגָעָגָעָן. זִיכְּ האָבָּן זִיכְּ אוַיְסָגָעָזָעָץ
אָפּ דִּי בְּעַנְקָ, פֿוֹנְקָט וּוּי אַיְנָגָעָלָאַדְעָנָעָ גַּעַסְעָ, אָוָן אַגְּיַתְּרָגָן...

— אָט וּוְעָלָן מִיר דִּיר בְּעַסְעַר דָעַם סָאָמָּזָוָאָר אָנָ-

שְׁטָעָלָן, — האָט גַּעַזְעַטְּ מַאְרוֹסִיעַ.

— אַיְכְּ קָאָן אַבְּיַסְלָ הַאלְטָן דָאָס קְלִיְּנָס, — האָט צָוָ-

גַּעַגְעָבָן קְלָאוּקָע, — אַכְּ, דָוָ, קוּקָעָרְלָ!

קַאְטָעַרְינָעַ האָט זִיכְּ בִּיסְלַעְבּוּזָן גַּעַנוּמָעַן אָוּגְטָעָר-

גַּעַבָּן.

אוֹ סְטַעְפָּאָן אִיז גַּעֲקוּמָעָן פֿוֹנְ דָּעַר אַרְבָּעַט, אִיז עַר גַּע-
וּוֹגְ זַיְעַר פָּאָרוּוֹנְדָּעָרט: דִּישְׁטוֹב אִיז גַּעֲוָעָן פֿוֹל מִיטְ קִינְ-
דָּעַר. אַלְעַ זַיְצָנָ בָּאָמְ טִישְׁ, קָאָטָעָרִינְעָ פּוֹיְיעַט זַיְ מִישְׁ טִישְׁ
אוֹנְ רַעְדָּט, וּוֹיְ מִיטְ גַּלְיִיכְעָ:

— אֵיכְ בֵּין דָּעַנְ אַשְׁלַעַכְתָּעַ? אַלְצְ נָאָר דָּעַרְפָּאָר, וּוֹאָסְ
אֵיכְ הָאָבְ נִיטְ קִינְ בָּאָרוֹטָעְ מִינּוֹת. אַטְ וּוֹעַל אֵיכְ אַיְצְטָעָר
פְּרָזּוֹוֹן אֶזְוַיְ, וּוֹיְ אִיר זַאְגָט. עַפְשָׂעָרְ וּוֹעַט טַאָקָעְ אָרוֹיסְ-
קְוּמָעָן בָּעָסָעָר.

דָּעַרְזָעָנְדִיקְ דָּעַם מָאָגְ, הָאָטְ זַיְ אַוְיָכְ צָוָ אַיְמָ מִיטְ גּוֹטָנְ
גַּעֲזָגָטְ:

— זַעַץ זַיְכְ, שְׁלִימָאָזְלְ, צָוָמְ טִישְׁ, וּוֹעַסְטְ אַוְיָכְ אָוִיסְטָרִינְקָעְ
אַ גַּלְעָזָלְ טִיְ... .

סְטַעְפָּאָן הָאָטְ זַיְכְ גַּעֲזָעָצָטְ לְעַמְ לִיזְקָעָן אוֹנְ זַוְּפָנְדִיקְ
פֿוֹנְ טַעַצְלְ דִי הַיִּסְעָטִיְ, הָאָטְ עַרְ זַיְכְ צָוָ אִירְ אַ קָּעָרְ גַּעַ-
טָאָגְ:

— גַּעֲדָעָנְקָסְטְ, אֵיכְ הָאָבְ גַּעֲזָגָטְ, דִי מְוֻמָּעְ אִיזְ בָּאָ
אוֹנְדוֹזְ גָּאָרְגִּיטְ אֹזְאָ פִּיְזָעְ. זַיְ וּוֹעַרְטְ טַאָקָעְ גִּיבְ אַיְנְ קָאָסְ, —
עַרְ הָאָטְ פָּאָרְזִיכְטִיךְ אָפְגָעְבִּיסְנְ אַשְׁטִיקָעָלְעָ צּוֹקָעָרְ, — אַבָּעָרְ
גַּלְיָכְ וּוֹעַרְטְ זַיְ צְוָרִיקְ אָפְגָעְקִילְטְ.

אַ שְׁמָוֶת

איך בין ארויס פון שטוב אונ געועצט זיך אפנ קלאץ.
ס'יאז געקומען דאס ייגאל פעדיע, אונ מיר האבן זיך גע-
שמאק צערעדט.

— מיר איז איצטער גוט,— האט געוזאגט פעדיע,— לוי-
ענען האב איך זיך אויסגעלערנט!
פעדיע זעצעט זיך רײיטנדיק אפנ קלאץ אונ שפרינגרט
אונטער.

— נ-נא! — אונ פלוצלינג. — פערטער, פינפ קאפאעהע
אייז א סאכ?

— ניינ, וואס איז?
ער גלעט דעם קלאץ, ווי ער וואלט געגלעט א פערד.
— די מאמע איז בא מיר זיינער א קאמישע, אין גאט
גלייבט זי. קיינער גלייבט ניט בא אונדו, ניט דער ברודער,
ניט די שוועסטער, אונ זי גלייבט.

— אונ דו אליין?
— איך אליין? טפרר... — האלט ער אפ דאס "פערו" —
פונג די פאָפּ אָפּן שטאמט דאס אלץ, איך וווײַיט...

— ווֹאָס זַשְׁע לְעַרְנֶסְטּוֹ נִיט אֹוִיס אֹוִיב דֵי מַאֲמָע?

עַר גִּיט אַ צִי אֹוִיס אַינְדָעַר הַיִבְדֵּל הַעֲנָט, עַר צִיט אַג,
הַיִּסְטּוֹעַט, דֵי גַּעֲדָאַכְטּוֹ לְיִיצְעַס.

— דָוּ מַיְינֶסְטּוֹ, כִּיהָאָב נִיט גַּעַזְאָגָט? צַוּוֹאַנְצִיךְ מַאֲלָ!

— גַּו?

— זַי פָּאַלְגַּט נִיט. זַעַטְזַ דָּאָכְ! אַיְצְטָעַר הַאָב אַיכְ זַיְכְ!
אוַיְסְגַּעַל עַרְנֶט לְיַיְעַנְעַן, אָוָן אַיכְ וּוַיְיל זַי לְעַרְנֶעַן פּוֹנְ בִּיכְלַע
פָּאַרְאָן אַזְוַלְכְּעַ בִּיכְלַע?

— פָּאַרְאָן.

— אַט וּוְעָן אַיכְ הַאָב אַזְאָ! — אַ פָּאַרְטְּרָאַכְטּוֹר הַאָט
עַר עַפְעַס אַנְגַּעַהוִיבָּן רַעֲכַעַנְעַן.

— נַאָכְ אַ פִּיטָּאָק, אָוָן נַאָכְ אַ פִּיטָּאָק, אָוָן אַ דְּרִיכְקָאָ
פְּעַקְעַנְעַר פִּיטָּאָק. עַס וּוּעַט קְלֻעַּקְנָ?

— יָאָ.

— אַיְינְ פִּיטָּאָק הַאָב אַיכְ שְׂוִינְ. אַלְיִינְ פָּאַרְדִּיגְטּוֹ.

— וּוְיַאְזְוִי?

— מַעְ טַאָר נִיט אַיְסְזָאָגָן.

— פּוֹנְדַעְסְטוּוֹעָגָנוֹ!

— וּוּעַסְטּוֹ קִיְּנָעַם נִיט דְּעַרְצִיְּלָן?

— קִיְּנָמָאָל אַינְגָּלְעַבְנָן נִיט.

— גַּעַדְעַנְקָ זַשְׁע. טָאָהָר. — עַר קְרִיכְטּוֹ אַרְאָפּ פּוֹנְ
„פָּעָרְדּוֹ“ אָוָן זַעַטְזַ זִיכְהַארְטּוֹ לְעַבְנָמִיר.

— אַמְּאָלָ, אֹז אַיכְ בִּינְ גַּעַוְועַגְנָ אַ קְלִינְגְּנְקָעָר, פְּלַעַג אַיכְ
פָּאַרְגָּן מִיטּוֹ דָעַר מַאֲמָעָן פָּאַרְבִּיּוֹ קְלוֹיסְטּוֹר. דָאָרְטּ בָּאָמָ
קְלוֹיסְטּוֹר הַעֲנָגָט אַ קְעַטְטָל, אַ בְּלוֹינְקָס אֹזָא, אָוָן אַיְנָ

קעסטל – אַלעכעלע. יעדעס מאל שטעטל זיך דארט די מאמע
אָפּ, גיט מיר צוהאלטן די לײַצעס, אונ וואָרפט אַינ קעסטל
אַ מאָטבִּיעַ. מיר, אָז אַיכּ בעט, גיט זֵי ניט, אונ אהינ
וְוָרְפֶּט זֵי.

– ווֹיזְטָעַר! – האָכּ אַיכּ אַימּ אָוְנְטָעַר גַּעֲמָוְנְטָעַרְט.

– ווֹיזְטָעַר בֵּין אַיכּ אָוּעָק אַינ שִׁיל לְעַרְגָּעַן זֵיכּ. אַ

בע, ווּעַ, סְעַ... דּוּ ווֹיִיסְט?

– יָאָ אַיכּ ווֹיִיסְט.

– פָּאָרְשְׁטִיְיסְט נָאָכּ גַּאֲרְנִישְׂט?

– נַיְינַ, אַיכּ פָּאָרְשְׁטִיְיסְט נִיט.

– טָא הַעַר, – זָאָגַט עַר, ווּי אָגְרִוִּיסְטָר, – מִיר פָּאָרְנַ
וּוִידָעַר פָּאָרְבִּיעַ קְלוּיסְטָעַר אָונַ דיַ מאָמַעַ קְרִיבַתְּ כּוֹגַן וּוּאָגַגַּן.
פָּעַדְיוּ הַאָט זֵיכּ פָּאָנָאנְדָעַר גַּעַלְאַבְּט.

– דָעַרְצִיְיל זְשָׁעַ, – זָאָגַט אַיכּ, – אָונַ נִיט לְאָכּ.

– אַיכּ מַוּזְ לְאַכְגַּן. ווֹיִיסְט, ווֹאָס אָפְנַ קְעַסְטָל אִיז גַּעַוּעַן
אַנְגַּעַשְׁרִיבַן? אַיכּ הַאָבּ גַּלְעִיכּ אַיְבָּרְגָּעַלְיִיעַנְטָה: פָּאָסְטָה
קְעַסְטָל!

„וְוָרְטַ! – שְׁרִיְיַ אַיכּ צַוְּ דָעַרְ מאָמַעַן, – ווֹיִיסְט ווּוְהַיְנַ
דוּ ווְוָרְפֶּט? דָאָס אִיז נִיט קִינְגַּאַט-קְעַסְטָל, נַאֲרָא פָּאָסְטָה
קְעַסְטָלִי... דיַ מאָמַעַ אִיז גַּעַוְאָרְגַּן בִּיזַּ, זֵי הַאָט גַּעַנוּמַעַן
שְׁפִּיעַן אָפְנַ קְעַסְטָל... זֵי טְרִיבַתְּ אָגַד דָאָס פָּעַרְד אָונַ
שְׁוּוּיְגַּט... מאָמַעַ, זָאָגַט אַיכּ צַוְּ אַירְ, גַּיבְ מִיר אָוּעָק דָעַם
פִּיטָּאָק. נַיְינַ, זָאָגַט זֵי, דִּירְעַוּעַל אַיכּ נִיט גַּעַגְגַּן, דּוּ לְאַכְסָט
אָפּ פּוֹנְ דָעַרְ מאָמַעַן. דָעַרְנַאָכּ הַאָט זֵי גַּעַנוּמַעַן אָונַ אָוּעָק –

געגעבן, איכ זאל קיינעם ניט דערציילג. זאלסט אויכ גיט
דערציילג, געדען.

פעדיע האט זיך צורייקגעזע策ט אפנ „פארד“. —
אט איזו וועל איכ נאכ ערצע פיטאקס פארדיינען
אונ וועל איר קויפן א ביכל...

פעדיע איז „אוועקגעשפֿרונגען“, וואָרפֿנדִיך מיט די
עלנבויגנס אונ מיט די קני.

פונקט איז אוייז!

זינען מיר אוועק מיט בערלען באָדנ זיך. ער איז אָפ
נוּרְקָעַס אַמִּיסְטָעַר, אָוָן אֵיכַהֲבָא נִיט גַּעֲוִוִּיסְט. נָעַם אֵיכַ
אוֹן כָּאָפַ זִיכְ אַרְוִוִּיסְ:

— אָנוֹ, וּוּרְ מַאֲכָתַ אַלְעַגְעַרְעַ נָוְרְקָעַ?
— אָנוֹ!

ער — אַשְׁפְּרוֹנָג אִינְ וּוּאַסְטָר, אֵיכַה — אַשְׁפְּרוֹנָג אִינְ וּוּאַ-
סָעַר. דָּעַרְגָּאָכַ רָוֶק אֵיכַהֲרְוִוִּיסְ דָּעַם קָאָפַ אָוָן קוֹק זִיכְ
אַרְוָוָמְ: וּוּ אִיז בָּעֶרְלָ? בָּעֶרְלָ אִיז נִיטָאַ. אֵיכַהֲיַב אָנְ
שְׁרִיְעַן: בָּעֶרְלָ! בָּעֶרְלָ! בָּעֶרְלָ אִיז נִיטָאַ! אֵיכַהֲזָרְ דָּעַרְ-
שְׁרָאָקָן אָוָן הַיְבָאָן שְׁרִיְעַן שְׁטָאָרְקָעַרְ: בָּעֶרְלָ!.. דָּאָן
דוּקָט עַד אַרְוִוִּיסְ פָּוָן וּוּאַסְטָר דָּעַם קָאָפַ אָוָן לְאָכָת. טְרָאָפָנָס
זִילְבָּרְגָּעַ רִינְגָּעַ פָּוָן אִיםְ, אָוָן ער לְאָכָת:

— נָוֹ, וּוּרְ מַאֲכָתַ אַלְעַגְעַרְעַ נָוְרְקָעַ?
mir le'iggen zikh ois apn zamed. mir kogn apn himel,
mir kogn apn tsivc, mir woarummen zikh.

— דָּעֶרְצָיְיל גָּאָר עַפְעַמְ אַמִּיסְעַ זָאָגָט בָּעֶרְלָ, — נָוֹ,

דערצ'יל,— שפיט ער צו,— וויבאלד איכ האב דיכ איבער
גענורקעוזעט, מוזטו!

איכ וויס גאר ניט, וואס קאנ איכ אים דערצ'ילן. א芬
טיך שוימען קלעツער, גרויסע קלעツער... דא האב איכ זיך
עפֿס דערמאָנט.

— וועגן העלצער, זילסטו? קאנ איכ דיר דערצ'ילן.

בערל איז מסקים:

— דערצ'יל וועגן העלצער!

איכ הייב אָן אווי:

— אַמְּאָל הָאָט גַּעֲלַעַת אִינְגָּעָר אָן אלטיטשקר, ער
הָאָט גַּעֲלַעַת אֵין אָפָּרוֹאָרְפָּעַנְעָם אָרט, ווּ עַס זַיְנָעָן
קיִינְקָאַלְעַנְדָּאָרְגָּן נִיט גַּעַחְעָן...

— אָס דֵּי, וואס מַע רִישֶׁט פּוֹנְג זַי אָרָאָפְּ דֵּי טַעַג?—
הָאָט מִיכְ אַיְבָּרְגָּעַשְׁלָאָגְן בְּעַרְלָן,— מִיר האָבָּן אָזָא...

— אַיְרָהָאָט אָזָא. אָונְ יַעֲנָעָר הָאָס נִיט גַּעַהָאָט. אָונְ ער
דָּאָרָפְּ וּוִיסְגָּן. וּוּנְ אַיְזָ שַׁאַבָּעָס...

— צו וואס?

— שַׁאַבָּעָס אַיְזָ בָּא דֵי פְּרוֹמָע יַדְגָּן אָרוֹטָאָג—מַע טָאָר
נִיט אַרְכָּעָטָן.

פָּעָדְיָע אַיְזָ צַוְּפָרִידָן:

— מִיר האָבָּן אוִיכְ אַזְעַלְכָּעְ אלטיטשקר.

— גּוֹט,— זָאָג אַיְכְ,— שְׁלָאָג מִיר נִיט אַיְבָּעָר. אָט וואס
דָּעַם אלטיטשָׁן אַיְזָ אַיְנָגָעָפָּאָלָן. ער הָאָט אַפְּגָעְקָלִיבָּן זַעַקָּס
הָעַלְצעָר, אָונְ יַעֲדָן טָאָג וּוְאָרְפָּט ער אָרוֹפְּ אֵין האָלָץ אַפְּנָן
אוּיוֹוָן. אָזָ אַלְעָ זַעַקָּס זַיְנָעָן אַפְּנָן אוּיוֹוָן, אַיְזָ מַאְרָגָן שַׁאַבָּעָס...

בערל שיט אפ מיר די גאנצע צייט הייסן זאמד, אווּי
שיט ער אָג אַגנְץ בערְגֶל אָוָג זָאָגֶט:
— מיר האָבָּן אוֹיכָּן אוֹזָּא אוֹיְוָוָן!
אלְצָהָאָבָּן זַיִּי! אַיכָּב בֵּין אוֹפְּגָעָשְׁתָּאָנָעָן, אַיבָּעָר דִּי קְנִי
הָאָט זִיכְּגָעָנוּמָעָן שִׁיטָּן דָּעָר זָאָמָד.
— דָּאָס קָאָגָן נִיט זַיִּבָּן!
— אָוָג אַיכָּב זָאָג דִּיר, אוֹזָּרָהָאָבָּן. אָט קוּם אַינְאָוָונָט,
וּוּסְטוּ זָעָן.

אַיכָּב בֵּין אוֹוָעָק צַו זַיִּי אַינְאָוָונָט. בערל אַיז אַינְ שְׂטוֹב
איַינְעָר אלְיִינְ, עָרָמָאָכְט זַיְנָע אַופְּגָאָבָעָס אַפְּ מָאָרָגָן. עַס
וּוּרְעַט פִּינְצְטָעָרְלָעָכְ, עַס קְלָאָפְט דָּעָר "כָּאָדִיקְ", אַפְּ דָּעָר
וּוְאָנָט וּוְיִסְטָזְיכָא קָאָלְעָנְדָאָר—זַיִּי האָבָּן טָאָקָעָ, אַיְנָג וּוּנְקָלָ
שְׁטִיטָה אָג אוֹיְוָג. אָג אוֹיְוָג, וּוּי אָג אוֹיְוָג, אַיְנָג דָּעָר טָוְנְקָלָ

קִיטָּט קָאָג מַעַן קִיְּנָזָאָכָנְט בְּאַמְּעָרָקָן.

— בָּאוּיְנָז דָּעָם אוֹיְוָג! — פָּאָדָעָר אַיכָּב.

— וּוּאָרָט! — זָאָגֶט פָּעְדִּיעָ — אָט קוּק, וּוּי אַונְדוּזָעָרָעָ
וּוּלְגָן בָּאָלְד אֲנָהִיְבָּן אַרְיִינְקוּמוּמָעָן.

זִינְגָן מִיר מִיט אִים בָּאָמָ פָּעְנְצְטָעָר, מִיר קוּקָן, וּוּי דָעָר
הִימָּל וּוּרְעַט טָוְנְקָעְלָעָר, וּוּי דִּי רְוִיטְקִיטָּט גִּיט אַיבָּעָר אַיְנְ בְּלוּיְ-
קִיטָּט. אַיבָּעָר דָּעָר עָרְד שְׁוּוּבָט עַפְעַס אַגְּרוּסָעָ, אַזְּיִסְעָזָאָכָ—
דָּאָס קָעָרָנָזָאָכָ אָמָדָיְגָעָן אַגְּרוּסָעָט שְׁעָרְעָדָעָ שְׁעָפָסָן—פָּוּנְפָּאָרָנָס דָעָר
דוּרְכְּגָעָנְגָעָן אַגְּרוּסָעָט שְׁעָרְעָדָעָ שְׁעָפָסָן—פָּוּנְפָּאָרָנָס דָעָר
פָּאָסְטָעָב אָוָג הִינְטָעָר אִים דִּי שְׁעָפָסָן וּוּי אַגְּרוּסָעָ וּוּאָלָקָגָן.
דָעָרָנָאָכָ זַיְנָעָן דָוְרְכְּגָעָנְגָעָן דִּי קִי, זַיִּי שְׁמִינִיסָן זִיכְּמִיט

די עקן אונג מרוקען... דער הימל ווערט אליך בלרייער אונג
בלרייער...

עס האט א סקריפע געטאנג די טיר, בערלט טאטע אייז
געקומען פונג דער ארבעט. ער האט אַנגעזונדָן די עלאקטראָע
אונג גלייב צום אויזוּן. אַינְג אויזוּן-לאָב האט ער אַנגעטאָפֶט
אַשטיַּקְל קוֹיל, מיט אַימְט שמיַר געטאנָן האָסְטִיק אַיבָּערָן
אויזוּן—דוּרְכְּגַעֲפִירֶת אַ פָּאָס. אונג דאג ערְשֵׁת האט ער
זיך מיט מיר באָגְרִיסְט.

דערנָאָב אייז געקומען בערלט עלאקטראָע ברודער מייז
ער, ער אוּיכְ—גלייב צום אויזוּן, מיטן קוֹיל אַ פָּאָס גַּעַט
מאָכָט אונג זיך באָגְרִיסְט מיט מיר.

דערנָאָב אייז געקומען בערלט שׂוֹעַסְטָעָר—מִירָלֶךָ.
זיך אוּיכְ, גלייב צום אויזוּן. געמאָכָט אַ פָּאָס אונג געזעַט
זיך צום טיש.

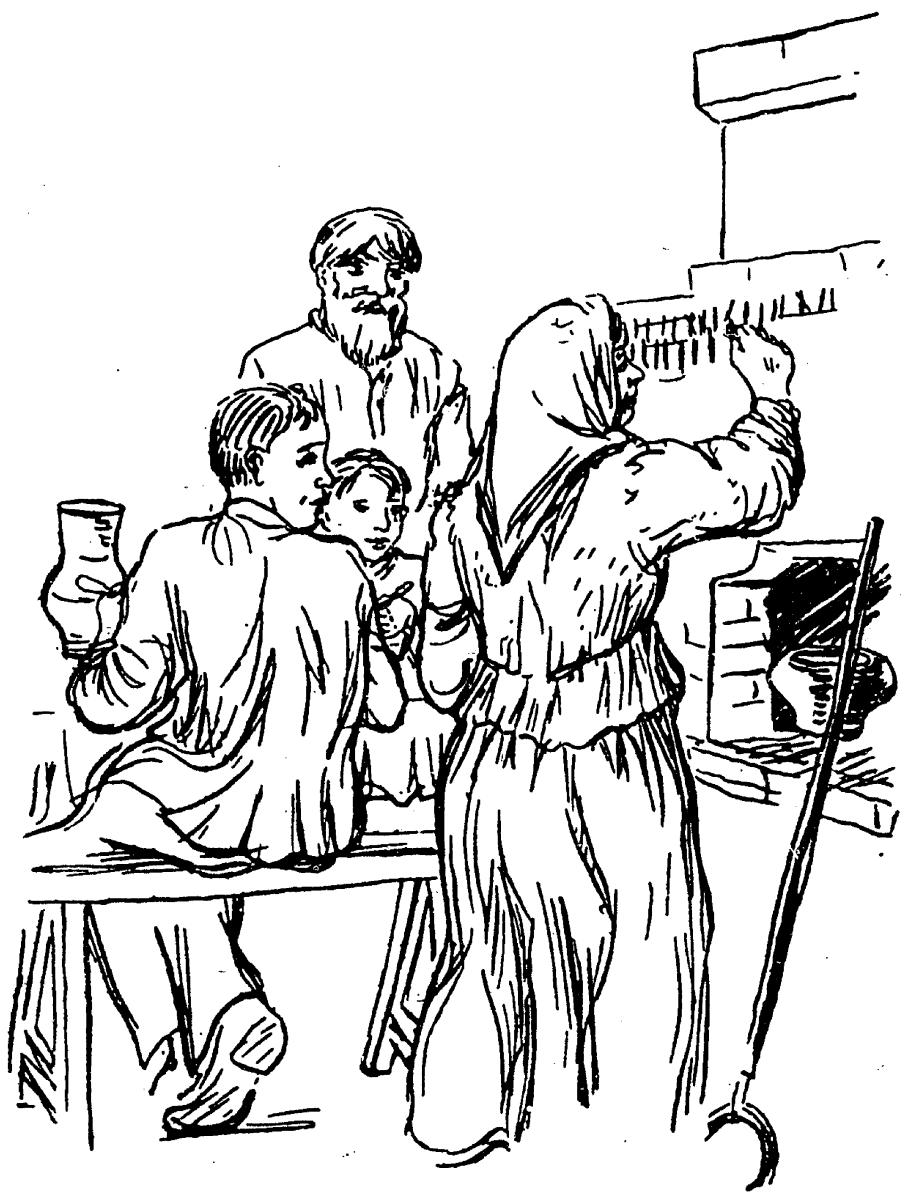
בערל קוּקָט אַפְּ מִיר, אונג אַיכְ קוּק אַפְּ אלעַטָּעָן אונג
אָפָן אויזוּן. אַיכְ האָב זיך צוֹגְעַקְוָט: דער גאנצָעָר אויזוּן
אייז אוּסְגַּעַפְּאָסְעָט פונג אלעָ פִּיר זִיְּטָן.

— זוּ זָאָס טוֹט אַיר דָּאָס, כִּי מַוִּישָׁע? — פַּרְעָג אַיכְ
בָּאמְ אַלְטָן.

דער אלטָעָר שְׂמִיכָלָט אַינְג בָּאָרְד אַדְּיָין:

— דָּאָס צִיכְעַנְעָן מִיר אַפְּ די טַעַג-אַרְבָּעָט אָפָן אויזוּן
פָּאָרְדִּינְט אַ טַּעַג-אַרְבָּעָט, צִיכְנָן אַפְּ.

— וְאַלְטָעָר נִיט בָּעַסְעָר גַּעוֹזָעָג אַינְג אַ בִּיכְעַלְעָעָג?
— נִינְג, נִיט בָּעַסְעָר — האט גַּעַנְטַפְּעָרָט דער אלטָעָר,
מִיר האָבָן גַּעַפְּרוֹזּוֹת. אַבָּעָר מיט אַ בִּיכְעַלְעָעָג אַיז ערְגָּעָר.

מֵיד שטיען אײַנע מיט די אנדערע איבג א געוועט אוון א芬
אויווּב זעָנָב מִיר גְּלִיכְבָּ, ווֹל ווֹעֶר עַס הַאלָּט. פּוֹנְקָט ווַי אָפָּ
אַ בְּרָעַט.

דָּא אָיז אַנְגַּעַגָּאנְגָּעָב די באַלְעַבָּאַסְטָע אלְיַין, בעֲרָבָס
מוֹטָעָר, אוֹן הַעֲרָנְדִּיק אָונְדוֹזָעָר שְׁמָרוּס, הַאָט זַי צְוָגָעָ
שַׁאֲקָלֶט מִיטָּנָקָפָ:

— דַּעַט גָּאנְצָב אַוְיֻוּנָג פָּאַרְשָׁמִירָט, זַי הַאָכָנָג אָרְקִין
אַסְאָוּעָסְטָי נִיט.

דַּעַרְנוֹגָב אָיז זַי צְוָגָעָגָאנְגָּעָן צָוָם אַוְיֻוּנָג אוֹן אַנְגָּעָטָאַפָּט
דָּאָס שְׁטִיְקָל קוֹיל:

— וּוּ זַיְנָעָן דָּא מִינָּעָ טָעָג די פָּאַרְדִּינְטָע?
געַפּוֹנָעָן אוֹן — דּוֹרְכְגַעַפִּירָט אַ פֿעַטָּן פָּאָס.

וואזעליגן

אראָפְּרִיסְג פונַּגְּ קָלָעֵנְדָּאָר די "טָעַג" מֹזְ פָּעַדְיָעַ אַלְיִינַג,
אונַ אָוִיב עַמְּצָעַר טוֹט עַס אָג אִים, אַיז דָּעַרְנוֹאָכְ אַסְקָאָנֶ-
דָּאָל. אַלְעַ אָוּוֹנְטַ קְרִיכְטַ עַר אָרוֹפְ אַפְ אַבעֲנְקָל, רְיִיסְטַ אַפְ
זַיְעַר פָּאָרְזִיכְטִיק אָוּנְ לְוִיפְטַ מִיטְנַ בְּלָעְטְלַ צָוְ מִיר. פָּעַדְיָעַ
אַלְיִינַג אַיז נָאָכְ אַכְנָאָפְעַר לְיַיְעַנְעַר — מִיר לְיַיְעַנְעַן אַינְגִי-
נָעַם. אַפְ דָּעַר לְיַנְקָעַר זַיְטַ פּוֹנְ בְּלָעְטְלַ אַיז אַלְעַ טָגְ עַפְעַס אַפְ
גַּעַדרְוָקְט. אַט אָזְוִי הָאָבָנַ מִיר שְׁוִינַ מִיטַ אַימְ אַיבְּרָגְעָלִי-
עַנְטַ אַסְאָכְ — וּוּגְנַ אָוְנְדְזָעְרַעַ פִּידְעַר, וּוּגְנַ שְׂרִיבְעַר,
וּוּגְנַ אַעֲרָאָפְלָאָגְעַן — אַלְעָרְלִי זָאָכָן.

אַט אַיז עַר הַיְנְטַ אָוִיכַ מִיטְנַ בְּלָעְטְלַ. עַר הַאָט זִיכְ גַּעַ-
זַעַטְהָאָרטַ לְעַבְנַ מִיר אָוּנְ עַר מָאָטְעַרְטַ זִיכְ גַּעַבְעַכְ:

— מַעְ דָּאָרְפַ אָוִיס... שְׁמַי... שְׁמִירַן... וּוֹא... זָעַ... וּוֹא...

אַיכְ פָּאָרְשְׁטַיְ נִיטְ:

— וּוֹאָסְ דָּאָרְפַ מַעְןְ דָּאָרְטַןְ שְׁמִירַןְ?

— וּוֹא... זָעַ...

— וּוֹאָסְ אַיזְ דָּאָרְטַןְ בָּאְ דִּירְ סָאָרְ אַווֹזְעַסְ? גִּיבְ שְׁוִינַ

אַהֲעַר!

איך נעם בא אים דאס בלאטן אוּן לײַען איבער :
— פֿאָרָן מְעַלְקָן דִי בְּהֵימָעַס דָאָרָפּ מְפֻנָּן אַיסְשָׁמְרִין
דָעַם אַיִיטָעָר מִיט וּוֹזְעָלִין ..

— נִיט קִינְג אַינְטָעָרֶעֶס אַנְטָעֶר טָאג הַיְנָט,— הַאָב אַיך
אַזְאָג גַּעֲטָאָן אוּן אַוּזְקָגְעָוָן אַרְפָּן דָאס בְּלָעַטְלָן .
אַבָּעָר פְּעַדְיָע הַאָט אַוִּיסְגַּעַטָּאָן דָאס הַיְטָל, באַהֲלָטָן
אַינְג אַים דָאס בְּלָעַטְעָלָעָן אוּן גַּעַזְגָּטָן :

— דָאס אַיז פָּאָר דִיר נִיט אַינְטָעֶרֶס אַנְטָן, אוּן אַיך וּוּעָל
דָאס אַיְבָּעָרְלִי יְעַגְעָן דָעַר מְאַמְעָן,— עָרָהָט צְוִירִיק אַנְ—
גַּעַטְאָג דָאס הַיְטָל אָפְן קָאָפּ,— זִי אַרְבָּעַט אָפּ דָעַר פְּעַרְמָע
עַס אַיז גַּעַוְעָן נִיט וּוִיטָט, בִּינְג אַיך מִתְגַּעַגְגָּאָגָעָן.
מִיר אַיז טַשְּׁיקָאוּעָ גַּעַוְעָן צָו זָעָן, וּוָאָס דָעַרְפָּוָן וּוּעָט אַרוֹוִיסָן
קוּמָעָן.

אָט אַיז דִי פְּעַרְמָע, אוּן אָט אַיז דִי שְׂטָאל. אָפּ דָעַר שְׂטָאל
איַז אַנְגָּעָשְׁרִיבָן: „אַרְיִינְגָּאָנְג פָּאָר פְּרַעְמָדָע פָּאָרְבָּאָטָן.“
אַבָּעָר וּוָאָס זִינְגָּעָן מִיר פָּאָר פְּרַעְמָדָע, אַוִּיב פְּעַדְיָעָס
מְאַמָּע אַיז דָאָרָט אַמְּלָקָעָרָן ?

אַינְמִיטָן אַיז אַ-בְּרִיְּטָעָר דָוְרְכָנָאָג, אוּן פּוֹנָן בִּידָע
זִיטָּנָן—בּוֹנְטָע בְּהֵימִישָׁע רָוקְנָס. דִי מְעַלְקָעָרָנס, אַיְן כָּאָ-
לָאָטָן, זִיצְנָן לְעַמְדָה דִי בְּהֵימָעַס, אוּן דָאס מִילָּכָן אַיְן דִי
עַמְּרָס—טְצַצְצָ... טְצַצְצָ...

— מְאַמָּע !— אַיז צְוַגְעַלְאָפְן פְּעַדְיָע .

— שְׁפָעַטָּע ! שְׁפָעַטָּע !— הַאָט אַים אַפְּגַעַשְׁטוּיסָן אַקוֹּלִינָא
פָּעַטְרָאָוָנָא—זּוֹעָט, דִי „פָּעַטְרָאָכָעָי“ אַיז אַגְּרָוּזָע, זִי
וּוּעָט גַּעֲבָן וּוּבִינְקָעָר מִילָּכָן !

אוֹג ווַיְדַעַּר דָּס מִילֵּכָ – טַצְצָצָ... טַצְצָצָ...
דַּעֲרוֹוִילָהָט פַּעֲדִיעָ בָּאַטְרָאַכְטָ "פָּעַסְטָרָאַכְעָסָ" אַיְטָעָר,
וַיַּיְגַּד עַמְּסָעָר זָאָטָעָכְנִיקָעָר.
– מָאָמָעָ! – הָאָט עַר עַנְדָלָעֶב גַּעַזְאָגֶט פִּיעַרְלָעֶב – אַיְכָ
וַנְּעַל דִּיכָ אַוִּיסְלָעָרְגָעָן! מַע דָּאָרָפָ שְׁמִירָן מִיט אֹזָא זָאָבָ...
וַיַּיְרַוְפַּט מַעַן דָּס... זֹאַ-זֹּעַ... וּזְאוּלִינָ.

אַקְוְלִינָא פָּעַטְרָאַוּנוֹנָהָט אַגְּגָעְקוֹקָט אִיר זָוָנוֹ:
– אַדְאָנָק פָּאָר דָּעֶר לְעַרְעָע, מִינָן קִינְד, – זַי הָאָט אַ
שְׁמַיְיכָל גַּעַטָּאָג, – מַעַר נִיט, וַוְאָס מִיד וּוַיְסָג שְׁוִינָן דָּס
לְאָנָג. אָפָ דִּי קוֹרְטָן אַיְגָן קָאָרָאַטְשִׁיכָעָהָט מַעַן נָאָב אַוְנָדוֹ
אוֹזָי גַּעַלְעָרְבָט.

פַּעֲדִיעָ אַיְזָן אַיְגָן פָּאָרְלָעְגָּנָהָיט אַנְשָׁוּוִיגָן גַּעַוּוֹאָרָג. עַל
הָאָט אַוְיִילָעָ גַּעַלְעָט פָּעַסְטָרָאַכְעָן בָּאַ דָּעֶר זָיְט, אַוְנָ גַּלְיכָ
הָאָט עַר זַיְכָ גַּעַכְאָפָט:

– זָעַסְטָ דָּסָ: דָו וּוַיְסָט אַוְנָ דָו שְׁמִירָסָט נִיט.
– אוֹזָיְיָ קְלוֹג, וַיַּיְדָו, בֵּין אַיְכָ, מִינָן קִינְד, – הָאָט
זַיְכָ פָּאָרְעָנְטָפָעָרָט אַקְוְלִינָא פָּעַטְרָאַוּנוֹנָהָט, אַרְיְבָעְרָגִיְעַנְדִּיק
מִינָן עַמְּעָר צַוְאַזְוִיְטָעָר קוֹ. – עַס קָאנָן דָעַן קְלָעָקָן? אַיְגָן
אַפְּטִיקָגִיט מַעַן צַוְאַזְוִיְקָלָ, אַוְנָ אַיְכָ הָאָב עַלְפָ שְׂטִיקָ
אָפָ מִינָן קָאָפָ. מַעַן קָאנָן נִיט לוַיְסָנָן אַלְעָטָאָג אַיְגָן שְׂטָאָט.

– צַוְאַזְוִיְקָל? – פַּעֲדִיעָ הָאָט זַיְכָ פָּאָרְטָרָאַכְט.
– פָּלָאָנְטָעָר זַיְכָ נִיט אַוְנְטָעָר דִּי פִּיטָס, – הָאָט גַּעַבְעָטָן
אַקְוְלִינָא פָּעַטְרָאַוּנוֹנָהָט אַוְנָ אַזְגָ גַּעַטָּאָג צַוְאָרָ קוֹ: – גַּיבָ
זַיְכָ נָאָר אַרְוקָ אַבְיסָל, מִילְקָעָ!

אָפָ מַאָרָגָן הָאָב אַיְכָ דְּרִינְגָעָנָד גַּעַמְרָאָזָן אַזְגָעָן שְׂטָאָט

אונ האב זיך אוועקנעלאָזט אַפְּנָן ווועלאָסִיפָּעַד. אַפְּנָן בריך
האָב אַיְכָ אַרְיבַּעֲרָגְעֵיאָגֶט דַּי טַשְׁעַרְעַדְעַ, דַּעֲרַנְאָכָ אַגְּנַצְעַ
קַאְמַפְּאָנִיעַ אַונְדוֹזְעַרְעַט יַאֲטָן — עַרְגַּעַץ הַאָט זַיִ גַּעֲפִירַט
פַּעַדְיוּעַ, דַּעֲרַנְאָכָ דַּעַם פָּאַרְזִיכְעַר — אַפְּנָן ווועלאָסִיפָּעַד אַיְזַ
גַּיְבַּ!

סְפָּרָאוּעַט זַיִכְ מִיטְמִינְ אַרְבָּעַט, הַאָב אַיְכָ זַיִכְ דַּעֲרַמְאַנְט
וּוּעַגְגָּן אַקוּלִינָא פַּעַטְרָאַוּנוֹא: לְאַמִּיכָּ נָאָר אַרְיִינְגִּינְ אַיְן
אַפְּטִיךְ, טְרָאַכְט אַיְכָ, נָאָב אַסְלְוִיְיקָל וּוּאַזְעַלְיָן פָּאָר אַיְרַ—
אַיְכָ פָּאָר סְיִוּי פָּאָרְבַּי.

אַיְנָ אַפְּטִיךְ הַאָב אַיְכָ זַיִכְ אַנְגַּעַשְׁטוּיסָן אַפְּ אַגְּנַצְעַר
רַיִי, אַ לְאַנְגַּעַר אַונְדַּעַר אַגְּדִיכְטַעַר. אַיְכָ הַאָב נִיטְ פָּאַרְשְׁטָאַ-
גַּעַנְ: וּוֹאָט טָוט זַיִכְ דַּאֲ? וּוֹי קוּמָט אַיְנָ אַפְּטִיךְ אַ רַיִי? צַי
דַּעַג זִינְגַּעַן טָקָע אַזְוִי פִּיל קְרָאנְקָע אַיְנָ שְׂטָאַט? אַיְכָ גַּיְבַּ
זַיִכְ אַקְעַר צַו דַּעַר רַיִי אַונְדַּעַרְעַן אַלְעַ אַונְדוֹזְעַרְעַט יַאֲטָן
לְעַכְ, אַונְדַּעַר פָּאַרְגָּט אַיְזַ פַּעַדְיוּעַ. אַיְנְגַּעַר נָאָכָו אַגְּדַעְרָן
שְׁפָאָרוֹן זַיִי אַיְגָן קָאַטָּע זַיִעַר קְלִיְינְגַּעַלְט אַונְדַּעַרְעַר כָּאַ-
זַעַרְט אַיְבָּעַר אַיְנָעַ אַונְדַּי זַעַלְבָּעַ זַאָכָ, אַט פָּוּנְקָט טָקָעַ

וּוֹי דַּי פְּאַפְּוּגִיְעַן:

— אַסְלְוִיְיקָל וּוּאַזְעַלְיָן!

— אַסְלְוִיְיקָל וּוּאַזְעַלְיָן!

— אַסְלְוִיְיקָל וּוּאַזְעַלְיָן!

פִּיקָּאָר מַגְּנוֹצְבּוֹרָג

לאאמיך גאָר גײַן שרייבָּן אַינְ גָּאָרטָן, עַפְשָׂעַר ווועט מֵיכָּ
מיישקע דָּאָרטָן נִיטָּ גַּעֲפִינְעָן. עַס אַיְזָן דָּעֶרְגָּאָנְגָּעָן דָּעֶרְצָן,
אוֹ עַרְטָּעָרְטָן מִירָן אַרְבָּעָטָן — אָז וּוְיִמְרָאָה אָבָּן זִיכְּ מִיטָּ
אִים בָּאָפְּרִינְדְּעָטָן!

אַינְ גָּאָרטָן בְּלִיעָן דִּי קָאָרְשְׁנְבִּיְמָעָרָן. זַיְיַ זַיְינְעָן פָּאָרָן
שָׁאָטָן, וּוְיִמְיטָן שְׁגַּיִי. עַס דָּאָכְּתָן זִיכְּ, דָּעָרָן ווַיְינְטָעָרָהָטָן זִיכְּ
אוֹמְגָעָקָעָרטָן.

בְּלִיטָן פָּאָלָגָן אָפְּנָהָעָפְּטָן, זַיְיַ קָלְעָפָן זִיכְּ צָוָם טִינְטָן. קַיְיַ-
קָעָלָעָכָן לִיכְטָן, וּוְיַגְּאָלְדָעָנָעָן רָוְבָּלָסָן, לִיגָּן אָפְּנָהָעָפְּטָן. אַמְּאָלָל
זָעָצָטָן זִיכְּ אָפְּנָהָעָפְּטָן אָזָא גָּאָלְדָעָנָעָם — רָוְפָּלָן. אַמְּאָלָל
פָּלָאָטָעָרְנְדִּיקָּעָן פָּלִיגָּלָהָיָבָּן זִיכְּ צָוָם טִינְטָן. אַמְּאָלָל
גַּעַשְׁעַטְלָעָכָן הַוְּדוֹשָׁעָן דִּי בִּינְעָן, דִּי בִּינְעָן זַיְינְעָן פָּאָרְנוּ-
מָעָן מִיטָּעָרָהָטָן, דִּי בִּינְעָן, דִּי בִּינְעָן זַיְינְעָן פָּאָרְנוּ-
הַעֲרָטָן זִיכְּ, וּוְיִדְיַיְתָּן דִּי פָּעָדָעָרָה אַיְילָטָן אַיְבָּעָרָן פָּאָפְּרִידָן...

אַבְּכָעָרָה נִיטָּ לְאָנָגָן דָּוִיעָרָטָן דִּי שְׁטִילְקִיְּטָן, אוֹנָן אַטְקַיְּנְגָּטָן
שְׁוִינְגָּאָבָּעָרָה מִירָן מִישְׁעָסָן קָאָלָן, וּוְיִאָגְלָעָקָעָלָעָן:

— אוֹנָן אַיְכָּזָבָּכְּ... אַטְקַיְּנְגָּטָן דַּוְהָאָסָטָן זִיכְּ פָּאָרְסְּלִיבָּןָן;

צווישנ די ביימער גיט א בלאנק מישקעס וויס העמדל.
אין די הענט- זויגט זיך בא אים א לאנגע ווענדקע.
— קומ כאפנ פיש. זעסט, ס'ארא ווענדקע איכ האב
זיך געמאכט!

ער האט גאר קיין געדולד ניט:

— קומ גיכער! — רײַסט ער מיב פאָרָן אָרְבָּל.

ער איז געקומען צו לויַּפְּנָּן צו מיר פון שטעל, עפֿשׂער
א קילאָמֶעָטֶר איז ער געלאָפְּן, אונ אַיצְט וויל ער חוּיַּטְעָדָר
לוֹפְּנָּן — עס יַּאֲגָט אִם דער אִםְפָּעָט.

מיַט דער ווענדקע האט ער פֿאָרטַשְׁעָפְּעָט פֿאָר א צוּזְגָּל,
בליטָּן האָבָּן זיך א שַׁאֲטַּג גַּעֲטָּן, זוי א רָעָגָן, די "רוּבָּלְסָ"

הָאָבָּן אַנְגָּעָהוִיבָּן אָוּמְלָוִיפְּנָּן אַיְבָּרְגָּן פֿאָפִירְזִיטָּל.

— זועג זשע וועל איכ שְׁרֵיְבָּן? — האָב איכ אָמְצָוְפְּרִידָן
געפֿרָעָגָט.

— שְׁרֵיְבָּן ניט! קָעֵסְיַדְעָר שְׁרֵיְבָּסְטוֹן. ווֹאָס נִיסְטָוּן,
א כְּעֻזְשָׁבָנִיפֿרְעָר?

מע קָאָן דָּעַן אָזְיִי אָרְבָּעָטָן? אַיְכָ פֿאָרְמָאָכָ דָּאָס הָעָטָט,
אונ מיר גַּיְעַן צָוָם טִיכָּ.

מִישְׁקָעָ רָעְדָת ווּעְגָּן מִינְגָּן שְׁרֵיְבָּן אַיְכָ גַּיְעַנְדִּיקָ. מִינְגָּן
שְׁרֵיְבָּן שְׁטָעָרֶת אִם, ער קָאָן מִיכָּ נִיטָּן האָבָּן אָזְיִי פְּרִיטָן, זוי
ער וּזְאַלְטָן וּזְעַלְגָּן, ער ווֹיל מִיכָּ אַינְגָּאנְצָן אָפְּרִיְידָן פֿוֹן
שְׁרֵיְבָּן. ער זָאָגָט:

— אַיְכָ חַיִּס נִיט, ווֹאָס הָאָסְטָוּן פֿאָר אָנְאִינְטָעָרָעָס: קָעָן
סִידְעָר נָאָר שְׁרֵיְבָּן! עס קָאָן דָּאָכָ דָּעְרָעָסָן ווּעָרָגָן.

— אז מע שרייבט אינטערעסאנטע זאכן, וווערט ניט
דערענסג. אט פרזווו אויכי! — זאג איכ אים אומיסטן.

— איכ וויס גאר ניט, וויאזוי מע נעמט זיך דערצו.

איכ זע, אז ער לאזט זיך רײַדָּג, נעם איכ אים אונְן!

טערהיינן:

— מע נעמט א זאכ, ווואס האט מיט דיר פאסירט, אונ
מע שרייבט אָן.

— ווואס עס האט מיט מיר פאסירט, איי דאכ קײַן קונְץ
ניט.

— אָט, אָדעראָבע, — זאג איכ צו אִם, — אָט נעם אָוב
ווַיְזֵן טאָקע דעם ניט קײַן קונְץ!

אָפּ מאָרגָן אייַן מישקע ווַיְדַעַר באָ מיר אִיבָּג גָּאָרטָג. ער
שפָּאָרטָ מיר אַיְן הָאָנָּט אַ בְּלָעְטָל פָּאָרְשָׁרְבִּיעָנָּעָ פָּאָפִּיר:

— אָט קָאָנְסָטוּ לִיְיָעָנָּעָן. אָט דָּאָס האט מיט מיר פָּאָסִירָט. דָּאָס איַז גָּעוּוֹעָן אַ בְּלָעְטָל אַ גָּעוּוֹרָעָטָס, אַרְוִיסְגָּעָרִיסְגָּעָן
פָּוֹנָּג אַ הָעָפָט. מִיט גְּרוֹיסָעָ קִילְעָכִיקָע אַרְיסִיסִעָס איַז גָּעוּוֹעָן
אַנְגָּעָשְׁרִיבָן גָּאנְצָ רַיְּגָן. מישקע האט גַּעהָאָט אַ גָּוֹטָעָהָאָט
שְׁרִיפָט. אִיכּ הָאָבּ אַבְּעָרְגָּעְלִיְיָעָנָּט:

“אִיכּ שְׁרִיבָטָ פָּוֹנָּגָן מִינָּגָן בָּאָבָּעָן וּוְזֵי איַז אַרְיִינְגָּעָלָאָפָּן אַיְן
שְׁטוּבָ אָונָּגָ שְׁרִיטָ אַ נָּעָם אַ נָּעָם, אַ מְעַנְטָשָׁ פָּוֹנָּגָהָלָהָמָלָה. אַלְעָ
לוּפָּן קָוָקָן אִיכּ לוּפָּן אוּיכּ קָוָקָן — עֲרַשְׁתָּ דָּאָס איַז אַ
שְׁפָּרִינְגָּעָרָ מִיט אַ פָּאָרָאַשְׁיוֹטָ גַּעַשְׁפָּרְוָנְגָּעָן אָונָּגָ אַרְיִינְגָּעָן
שְׁפָּרְוָנְגָּעָן פָּוֹנְקָטָ אַיְן אָונְדָּזָעָרָ גָּאָטָס. אָונָּגָ אַלְעָ לְאָכָּנָּגָן
דָּעָרָ בָּאָבָּעָן אָונָּגָ דָּעָרָ שְׁפָּרִינְגָּעָרָ לְאָכָּט אָונָּגָ אַלְעָ אָונָּגָ מְעָרָ
וּוְיִסְ אִיכּ נִיט ווּאָס צַוְּ שְׁרִיבָנָּן — מָ, גִּינְצְבּוֹרָגָן.”

איך האב איבער געלַיענט די געשיכטע אווב האב זי דעם
עלבן טאג אָפֿגעַשִּיקט אַינְג אַקְינְדֶעֶר-צְיִיטוֹנְג. אַיכְ בֵּין מִיט
מִישְׁקָעְן דִּי בָּעַטְטָע גּוֹטָע פֿרִינְט, אָבָעָר אִים האָב אַיכְ קִינְזָ
זָאָב נִיט דָּעַר צִילְט.

אַיכְ מִיט מִישְׁקָעְן פָּאָרְבָּרְעָנְגָעָן אַינְגִּינְעָם דִּי זָוְמָעְדִּיקָע
טָעָג.

אַינְג אַינְגִּעָם אָזָא טָאג אַיְזָן אַנְגָּעָקוּמוּנָן אַנוּמָעָר פּוֹגְדָעָר
קִינְדֶעֶר-צְיִיטוֹנְג. אַיכְ גִּיבְזִי אַנְעַפְנָה אָפְדָעָר צְוּוֹיְטָעָר זִימָת
אוֹן גְּלִיכְבָּל לִיְעָנָ אַיכְ:

דָעָר נָעָס פּוֹגְדָעָלְמָל. אַיכְ שְׁרִיבְפּוֹגְמִינְג בָּאָבְעָן... אַוְגְּ
אָזְוִי וּוּיְטָעָר אַלְצָ קִימָט וּוּאָרָט אַינְג וּוּאָרָט. אַונְטָעָרְגָעָ-
שְׁרִיבָנָן: פֿיקָאָר מַגְּנִיצְבָּרוֹג.

אַיכְ וּוּאָרָט אָפְמִישְׁקָעְן. אוֹן אַט אַיְזָן עָר גַּעֲקוּמוּנָן צָוָאָ-
לוּיפָנָן, דָעָר כָּאוּוֹעָר מַגְּנִיצְבָּרוֹגָן

— קָוָם צָוָם טִיכְלָל! גִּיכְעָרָן!

— גּוֹט — זָאָג אַיכְ. — צָוָם טִיכְלָל וּוּעָלָנוּ מִיר גִּינְג. אָבָעָר
גִּיבְפְּרִיעָר אָלְיָעָן. דָא אַיְזָן אָפְגַּעַדְרוֹקָט אַנְגִּינְטָעָרְסָאנָן-
טָע זָאָב.

מִישְׁקָע בָּאָטְרָאָכָט אַינְג צְיִיטוֹנְג דִּי צְיִיכָעָנוֹנְגָעָן, עָר בָּאָ-
טְרָאָכָט רְוִיךְ דִּי אָרְטִיקָעָן, עָר לִיְעָנָט דִּי קָעְפָּלָעָכְ, קָעְרָתְ
אַיכְבָּעָר דִּי צְיִיטוֹנְג אָפְדָעָר צְוּוֹיְטָעָר זִימָת. אַיכְ קוֹק אָפְאִים
אוֹן טְרָאָכָט: וּוּעָטָס דָעָן נִיט וּוּידְקָנוּ?

אוֹן דָא הָאָט זִיכְמִישְׁקָע צָעְקָלוֹנְגָעָן מִיט זִימָן גְּלָעָךְ:
— זָעַ נָאָר, אָפְגַּעַדְרוֹקָט! מִינְג גַּעֲשִׁיכְטָע אָפְגַּעַדְרוֹקָט.

עָר שְׁפְּרִינְגָט פָּאָר פֿרִיד:

— אָס אַינְג אָס אֶפְגַּעַדְרוֹקַט, פּוֹנְקַט וּוִי אֵיכַה אָבַּא אַנְגַּעַד
שְׁרִינְגַּן!

ער טומלט, ער שרייט, ער זינגט, ענדליך אנטלויפט
ער צוריק אינ שטעטל אַרְיִינַג, אַפְּילַע נִיט גַּזְעַגְנַט זִיכְ... אֵיכַ
וּוִיסְט: ער לויפט באַרְיִמְעַן זִיכְ פָּאַר דֵּי כָּאוּוּרִים.

אַפְּ מַאֲרְגַּן אַינְדַּעַרְפּוּרִי — ער אִיז נִיטַּא, באַטָּאָג — ער אִיז
נִיטַּא. מִיד אִיז גַּעַוְאַרְגַּן טַשְׁיקָאוּעַ, אֵיכַ גַּי שְׁוִין אַלְיִינַן צַו
מִשְׁקָעַן אַינְ שְׁטַעַטְלַ: וּוֹאָס טַוְט זִיכְ מִיט אִימְ? אֵיכַ גַּי
צַו זַיְנַן שְׁטִיבַלַּ. — ער וּוֹינְט סָאמַע אַנְהִיבַּ שְׁטַעַטְלַ,

אֵיכַ קָוָק אַרְיִינַג דּוֹרְכַּן פֿעַנְצְּטַעַרְ:

— כָּאוּוּרַ מַגְּנְצְּבּוֹרָג, אֵיכַ בֵּין גַּעַקְוּמְעַן אַיְנְלָאָדָן
אֵיכַ אָפְּנוּ טִיכְלַ. דָּאָס טִיכְלַ וּוֹאָרטַ!
אוֹן דּוֹרְכַּן פֿעַנְצְּטַעַרְ רָוק אֵיכַ צַו אִימְ מִינְג אַיְגְּעַנְעַ
וּוֹנְדָקַעַ.

מִשְׁקָעַ הַיִּבְטַ אָוֹפְּ דַּעַם קָאָפַ, אוֹן אֵיכַ זַעַעַפְּ זַיְנַע לִפְנֵי
בְּלוּיעַ פְּלַעַקְנַ. ער קוּקַט אָפְּ מִיר פָּאָרְשְׁעַמְטַ, אַבְּעַר שְׁטָאָרַק
עַרְגְּסַטְ:

— אֵיכַ וּוֹעַל אִיצְטַעַר נִיט גַּיְנַן — זַאֲגַט ער אוֹן טּוֹנְקַט
אַינְ מוֹיל דַּעַם כִּימִישַׂן בְּלִיְפְּעַדְעַרְ, — אֵיכַ וּוֹיל אַנְשְׁרִיעַבְּנַן
מַעַזְלַ נַּאֲכָמָל אֶפְדְּרוֹקַן...

בְּרִיאָה

בְּרִיאָה

- 3 _____ כְּלֵי יְלִיאָה
9 _____ מַעֲשֵׂה
16 _____ מַעֲשֵׂה
24 _____ מַעֲשֵׂה
33 _____ מַעֲשֵׂה וְמִתְּמֻנָּה
41 _____ מַעֲשֵׂה וְמִתְּמֻנָּה
58 _____ מַעֲשֵׂה
63 _____ מַעֲשֵׂה וְמִתְּמֻנָּה
66 _____ מַעֲשֵׂה
74 _____ מַעֲשֵׂה וְמִתְּמֻנָּה

1 р. 50 к.

.р 50 .н 1

Я. ТАЙЦ

НОВАЯ МАШИНА

Изд-во Эмес, Москва, 1935